

ZOLLAT SOVJEIT LLOB

Lfi yieuet mngieuet mnglie, mstsbion briei gile, zollat soviitit dbrke llob, uoi, ifoa, zollat rrauhone, mstbket shelit lob, momeer kafi, el yi brie mteuet, is om yieuet, ki bmsk shne, mtkonot brieim, lsfk eud zollot lzi hlobi, hkolon kafi gite lizi hskm dabr eisakt-nshk em mstbke bet biquro sh, hzollot nklot breshm hskm hlobi.

mze om yieuet bmeber, ki lob euse mameim mmoskim hkeim merer imi hukfni, nosk lehskert ansh zab borueot shonim, nmshk hleir hooiionot kbqz mgober, lob kone nshk mkl hba liz.

ain flak bkr ki zollat rrauhone mstbket shelit lob hukaf el yi brieim, hpeulet bthom asfket kli nshk lla mezuorim mstbket klshem omnzelt kl fiprde afshrit lehmket hshpeteh beulm bkl, ubaiuor hmort hthikon hbrbi bfrst. btuoh kqer, ain zollat soviitit rrauhone eueue

dbrke llob, msknt bauru mshemotit at thibi shiit hshk raliim bmoer hthikon, olom, btuoh hroho, am an htkfki lob lehskert bzi zollot mtkdm, hri ishne hmbz om borie hsh hthikon, shba la hio eud anioit aohioit klshem bbihteh, am shelit, becl mgmot hukfniot eud shuro, drogmot hkolonl kafi, iokl hmfel kli mshoit msoo zollot.

thilit asfket zollot soviitit lob, hiebt hleir hroho, la rk azl hrohoim azlno, ki am om bkr b hroho nshk'oi vcl mdrne aohit shonioit shot bim hthikon.

SZOVJET TENGHERALTTJÁRÓK LIBIÁNAK

Londonból érkező hírek szerint egy angol felderítő repülőgép Libia felé tartó szovjet tengeralattjárót fedezett fel. Ez tehát az első tengeralattjáró, amit a Szovjetunió szállít Muámmár Gádafi ezredes, libiai diktátornak.

Vannak olyan értesülések is, hogy a Szovjetunió az év folyamán további tengeralattjárókat készült Libiának szállítani. Gádafi ezredes, mint ismeretes, a közelmúltban moszkvai látogatása során fegyverszállítási egyezményt kötött a Szovjetunióval, s a tengeralattjárók ennek az ügyletnek egyik feltétel képezik.

A Nyugaton már bizonyos ideje ismeretes, hogy Libia fokozott erőfeszítéseket tesz támadó jellegű tengeri haderő kiépítésére. A különböző fegyvernemekhez tartozó katonák és tisztek kiképzésén kívül, Libia folytatja gyorsított ütemű felfegyverkezését és bármilyen forrásból beszerezhető hadfelszerelésre jelentkezik vásárlóként.

Nem meglepő, hogy éppen a Szovjetunió szállítja az első tengeralattjárót a libiai diktátornak. A szovjet kormányzat semmilyen erkölcsi gátlást nem ismer fegyverszállítási politikájában, amely szintén a szovjet befolyás és térhódítás egyik globális eszköze.

Rövidtávlaton a Libia felé tartó első szovjet tengeralattjáró nem képez komoly veszélyt Izrael hajózási vonalával szembe. Hosszútávon azonban, ha Libia tényleg korszerű tengeralattjáró flottát épít ki az oroszok segítségével, a Földközi tengeren megváltozik a helyzet. Egy olyan örült agressziótól hajtott uralkodó, mint Gádafi ezredes, semmiképpen sem lehet biztosított, ilyen fegyverek felelősségteljes ellenőrzésére.

A szovjet tengeralattjárók libiai szállításának megkezdése nemcsak nálunk, de a NATO tagállamaiban és a Földközi tengerre hajókat küldő más országok körében is erős fényt kell gyújtson

KÉT HALÁLOS KÖZLEKEDÉSI BALESET

Tegnap a Petach Tikva — Rábjában szenved. Hirtelen rosszul mátaim országutszakazon egy személyautó, amelyet a 36 éves Ávsáalom Mori vezetett, egy lám paoszlopnak hajtott. Az autó egyik utasa, a vezető édesapja, a 71 éves Jichje Mori, életét vesztette. Egy másik utas Szállech Cáb megsebesült. A szerencsétlenséget az okozta, hogy a vezető, Ávsáalom Mori súlyos cukor-

LIDO

megkezd az 1977-es évet, csodás importbútorok kiállításával és példátlan árakkal!!

Például:

HÁLÓSZOBÁK

divatos modellek, külöleges tervezés, — inkluziv: * Tágas dupla ág * Két éjjeliszekrény * Toalett és tükör (három részből) * Világító pole * 3 ajtós szekrény, az egész kitűnő európai készítmény —

7900.— fontért

SZALON BUFÉK

import, csodás és modern tervezés, 2 m magas x 2.60 m széles —

4500.— fontért

IFJUSÁGI SZOBÁK

új import, maximális kényelemmel gyermekeinek. Jöjjen el két kiállítási és árusító termünkbe:

T.A., Dizengoff 203 ★ Dizengoff 213

Nemrégiben beszámoltunk arról, hogy VI. Pál pápa kihallgatáson fogadta Micháel Széla professzort, a rechovoti Weizmann Intézet elnökét. Megírtuk azt is, hogy Széla professzor az első — és eddig még egyetlen — izráeli, akit teljesjogú tagként felvettek a Vatikán pápai tudományos akadémijára. A Weizmann Intézet elnöke most készíti elő az Akadémia tudományos hetét, amelyet az idén a Weizmann Intézetben tartanak, és amelyen 25 világhírű tudós vesz részt a világ minden részéből. A tudósok az immunológia tárgyköréről tanácskoznak. Képünkön: Micháel Széla profszor meghíten beszéget VI. Pál pápával.

Száznegyven dél-amerikai olécsalád telepedett le Beér-Séván

Tavaly 1500 család alijázott Dél-Amerikából — Felavatták Beér-Séván a második klitaközpontot

A múlt év folyamán 140 dél-amerikai újbevándorló család helyezkedett el sikeresen Beér-Séván és a nyár végéig további 70 dél-amerikai család jön a Negev fővárosába. Ezt mondta Mordecháj Kirschenblum rabbi, a Szochnut klita és alijja osztiányának helyettes vezérigazgatója, a beér-sévai Alef-negyedben megnyílt második klita központ avató ünnepségén. Az új klitaközpontban eddig 300 olét szállásoltak el. Kirschenblum rabbi ünnepi beszédében rámutatott arra, hogy „tévedtünk cionista utunkon és most fizetjük az árát. Nem tettünk meg mindent, hogy a szétszórta zsidóságával meggyűlöltessük a diaszpórát, mert nem magyaráztuk meg nekik, hogy a diaszpóra és a véskorszak valójában azonos.” Nyomban hozzátette, hogy a szellemi véskorszakra gondol, amelyik jelenleg a zsidó szórányokat sújtja, mégpedig vegyesházasságok és kikeresztelkedések által, és így a gyakorlatban is a zsidók száma-

UJ SZIVSEBÉSZETI KLINIKA A BEILINSON-KÓRHÁZBAN

Lehetővé válik évi ezer nyílt szívoperáció végrehajtása

Uj szív- és mellkas műtéti osztályt nyitnak meg már a közeli napokban a hisztadruti Kupát Cholim tulajdonát képező petách-tikvai Beilinson-kórházban. Az új sebészeti osztály révén lehetővé válik, hogy évente ezer nyílt szív- és mellkas műtétet hajtsanak végre, vagyis az Izráelben végrehajtott ilyen műtétek felét.

Chájim Doron professzor, a Kupát Cholim elnöke január 14-én nyitja meg hivatalosan az új szívsebészeti osztályt, amely a legmodernebb precíziós orvosi műszerekkel van felszerelve. Szakértők szerint, ilyen nivóju műtő és műszer kevés van Európában is.

Az avató-ünnepségen többek között résztvevő Maurice Lévi professzor, a szív- és mellkas sebészeti osztály világhírű főorvosa is.

1964-ben a jelenlegi sebészeti osztályt 75 nyílt szív- és mellkas műtét idején teljesen leállítja a vérkeringést.

Éles vita a Szochnut és a HIAS között a Bécsben iemaradó orosz-zsidók miatt

„A HIAS intézte el 4000 lemaradó amerikai bevándorlást”

A HIAS amerikai zsidó segélyszervezet bécsi kirendeltsége az utóbbi időben néhány olyan oroszországi zsidót alkalmazott, aki Bécsben lemaradt. Ez derült ki az Uzi Nárkisz, a Szochnut alijja és klita osztiány igazgatója, valamint Gaynor Jacobson, a HIAS elnöke közötti éleshangu levélváltásból.

Nárkisz kifogásolta, hogy a HIAS bécsi kirendeltségén „lemaradt” orosz-zsidó tisztviselőkre bízta az orosz zsidókna a gondozását, akik Bécsbe érkezve nem Izráelbe, hanem Rómába folytatják útjukat. Nárkisz rámutatott arra, hogy az intézkedés további oroszországi zsidókat is felbátorít a lemaradásra, illetve eltéríti őket alijja-terveiktől. A Dávár munkatársának adott nyilatkozatában Uzi Nárkisz kikalmazott, aki Bécsben lemaradt. Ez derült ki az Uzi Nárkisz, a Szochnut alijja és klita osztiány igazgatója, valamint Gaynor Jacobson, a HIAS elnöke közötti éleshangu levélváltásból.

ÁSER JÁDLINT MEGTÖRTE ÁVRÁHÁM OFER HALÁLA

Egészségi állapota javult — Tárgyalása megkezdését sürgeti

Jelentős javulás állt be Áser Jádlin állapotában, akit súlyos eperohammal szállítottak a hét elején a petách-tikvai Beilinson kórházba. Ennek ellenére, még további néhány napig kórházi kezelésre szorul. Jádlin, akit a belgyógyászaton különösöbában helyeztek el, két rendőr állandó őrizete alatt áll: az egyik rendőr az ágya, a másik pedig a szoba ajtaja mellett áll.

Felesége, Dália Jádlin és barátja, Dália Livni ügyvédnő szabad engedélyt kapott a beteg meglátogatására. Jádlin, amióta híret vette Ávráhámmal Ofert, aki a rendkívül izgatott állapotban van; 30 évi szoros barátság fűzte őket egymáshoz, mert annak idején mindketten a Bét Scán orvólyi Chamádijá kibuc tagjai voltak. Az egyik ismerőse Jádliné.

HUSZ SZÁZALEKKAL EMELTÉK A BETEGPÉNZTÁRAK TAGSÁGI DIJÁT

A tagdíj kiszámításánál szolgáló kereset plafonját 3600 fontra emelték

A három nagy Kupát Cholim, a hisztadruti betegsegélyző, a Kupát Cholim Leumit és a Kupát Cholim Mákkábi január 1-től visszamenőleg átlag 20 százalékkal emelte a tagdíjakat és ugyanakkor a tagdíj kiszámításához szükséges átlagösszeg maximumát 3000 fontól 3600 fontra emelte fel. A Kupát Cholim Mouchedet, amely egyetlen betegpénztár, amely egyelőre nem emelte a tagdíjakat.

A tarifaemelés nyomán a hisztadruti Kupát Cholim tagjai a családtagok biztosításával együtt havi 149.50 font tagdíjat fognak fizetni az eddigi 124.50 maximális tagdíj helyett. A Mákkábi—Aszfág betegpénztár tagjainál ugyancsak 149.50 font lesz a maximális tagdíj a jelenlegi 124.50 font helyett. Ezzel szemben a Kupát Cholim Leumit, a Nemzeti Betegpénztár tagjai maximumán 135 font tagdíjat fizetnek havonta, az eddigi havi 112 font helyett.

A Kupát Cholim Mouchedet, az Egyesült Betegpénztár, amely egyelőre nem emelte a tagdíjakat, úgy határozott, hogy „kórházi ápolási drágulási alapot létesít és minden tagot felkérnek arra, hogy sze mélyenként havi 5 fontot, házaspáronként havi 15 fontot fizessenek be a külön árgulási alapra.”

INNEN—ONNAN

NAGYVILÁG
Fennállása ötvenedik évfordulójára elért a belga Állami Zenekar nyelvi villongás miatt két pártra szakadt. Külön flamand és vallon zenekart alakítottak.
Thomas Mann A Buddenbrook ház című regényének dramatizált változatát mutatta be a bázei Stadttheater. A darabot Thadeus Pfeifer írta színpadra, Hans Hollmann rendezte.
Fegyelmi eljárás indult Stockholmában Dreifaldt ügyész ellen, aki a tavasszal Ingar Bergmant kihallgatásra rendelte és házkutatást tartott a filmrendező lakásán. Az ügyészt hivatali túlkapas miatt vonják felelősségre s ez egyben Bergman rehabilitálását jelenti.
Fellini Casanova című filmje elkészült és nagy sikert aratott Rómában és Milánóban.
Felicien Marceau-t választotta tagjává a Marcel Achard halálával megüresedett helyre a Fran Dzsihán Szadát:
„NEM KÜNDTEM LEVELET LEA RABINNAK”
Dzsihán Szadát, az egyiptomi elnök hitvese, szövívője útján cáfolta Charlotte Jacobson, az amerikai Cionista Szövetség egyik vezetője közlését, miszerint Szadát felesége személyesen küldött Lea Rábinnak a miniszterelnök feleségének.
A szövívő kijelentette: „Nem létezik semmilyen levél. Az egyiptomi elnök felesége csak azért fogadta az amerikai zsidó asszonyok csoportját, mert azok egészségügyi problémák

Mié

Könnyű a lényes kézlé... érvelt a m... rontottuk... a szarvuk... zítés nélkül... szekrény... csodálkozni... hól akarnánk... Peroc só... meszchai P... trágját (a... külügymis... még a föl... „Tipikus z... így Peroc... fogja a s... ahogy zsid... zuzelódik... Szentírás-k... vatagi vá... nut és klti... Moser Ráb... nem szület... elégedésre... Olé-rész... Nem ismer... velünk a... ez és ez du... Itt álliu... Szochnut... olét a beil... bé igaz, h... probléma... deneyes... elhársásmó... azonos em... nos klitae... fogalmazn... lán váriun... Köszönöm... nines szil... gatásra. T... Készéte... tizereket

Szerd... TE... „Héj... es... „Ka... „Unio... és a... * Az kiadóhivat... lim 5. T... fonon is... Tarsada... keszi: AR... Az ígér...

Miért panaszkodik az új olé?

Könnyű annak, aki az olé-panaszokat főlényes közlegyintéssel intézi el. „Adoni — érvelt a minap a szomszéd — higgye el: mi rontottuk el őket. Hagytuk, hogy megnőjön a szarvuk. Háromszobás lakás, százszáz rögzítés nélküli kölesön, autó, frizsider, zene-szekerény, toronyóra-lánccal. Már azon se csodálkozzunk, ha egy nap a saját lakásunkból akarnának kitessékelni...”

Perc sógor, aki jó ötven évvel ezelőtt a meszchai Pájkovics-féle tanyáról hordta a trágyát (a gyengébbek kedvéért: Jigál Álon külügyminiszter szüleinek házáról van szó), még a főlényes közlegyintést is bespórolja. „Tipikus zsidó jelleggel állunk szemben — így Perc sógor. — A gátluban a zsidó befogja a száját, de abban a pillanatban, ahogy zsidó fejessel áll szemben, siránkozik, zugefóndik és lázong. Csak fel kell emelni a Szentírás-könyvet, benne van minden. A sivatagi vándorlások idején nem volt Szochnut és klitaiügyi minisztérium, ezért a zsidók Mose Rábhenu felé rázták az öklüket. Még nem született meg az ember, aki közmegelekedésre intézhetné a klita-ügyeket.”

Olé-résről a sűrűn hangoztatott panasz: Nem ismerem a jogaimat! Miért nem közli velünk a Szochnut világosan: új olé vagy, ez és ez dukál neked?

Itt állunk meg egy perc. Igaz, hogy a Szochnut feladata segíteni, támogatni az új olé a beilleszkedés útján, viszont nem kevésbé igaz, hogy ahány olé — annyi speciális probléma. Klitáinkban nincs séma. Mindenesetesen egyéni állásfoglalást és egyéni eljárásmódot igényel. Mint ahogy nincs két azonos emberi arc. — két hajszálnyira azonos klitáest sincsen. Hogyan is lehetne megfogalmazni az új olé-jogok alkotmányát? Talán várunk addig, amíg az olé azt mondja: Köszönöm, én tökéletesen rendben vagyok, nincs szükségem semmiféle segítségre, támogatásra. Tessék most már mással is törődni.

Kétségtelen, hogy az olé-panaszok ezeket, tízezreket készítettek alijia-tervük megválto-

ztatására. Ezek a panaszok csökkentették Izráel vonzerjét. Sok olé képtelen megkülönböztetni a klita-nehezéssel, ezért megadással emeli fel a kezét és — jeridázik.

Ne legyünk igazságtalanok: az olé-panaszokat a multban próbálták orvosolni, de sosem jutottak túl a negyed-és félmegoldásokon. Mindannyiszor bebizonyosodott, hogy a flekkifuszt nem lehet arckrémmel gyógyítani. A baj sokkal mélyebben lappang.

Ha elfogadjuk azt a tétele, hogy az alijia létfontosságú kérdés Izráel boldogulása és fejlődése szempontjából, kérdezzük: miért nem mentesítjük a klita-apparátust a politikai befolyástól? Mint példának okáért a hadsergezt, a rendőrséget, az igazságszolgáltatást? Miért nem hatunk oda, hogy a klitáinkat csak politikailag semleges, valóban arra való és képzett emberek vezessék?

Ezen túlmenően, miért nem tudatosítjuk, hogy a klitáink mindannyiunk feladata, az egész várjuk jövű ügye? A mi politikáink nap mint nap nyilatkoznak, mindenről beszélnek, de sohasem magyarázzák meg, hogy az alijia lényegében jó, rentabilis üzlet a várjuk jövű számára. Konvenial nekünk. Klitacélokra évente sokszáz millió dollár jön be az országba, és ezen a pénzen veszünk autót, benzint, kávé, divatos olasz cipőt, skót whiskyt, drága fényképezőgépet, és finom francia parfümöt. A klitáink — éppen azért, mert dollárt kapunk érte — a mi láthatatlan exportunk. Az egyetlen ellenérték, hogy mindannyian külön-külön törődünk küssé az új olé gondjával, problémájával, bajával.

De az ilyesmireh szivre volna szükségünk. Viszont ez már régen nincsen. Valahol elvesztettük. Talán pénzhiánya vagy sztrájk közben. Esetleg a bridge-asztal mellett vagy politikai ülésen.

Tény, hogy elvesztett, és ez nagy kár. Istenem, milyen nagy kár...

(sch.d.)

ANUÁR SZÁDÁT GENFBE INVITÁL

Az egyiptomi elnök rákapcsolt és ismét fokozta békeoffenzívájá lendületét, hogy rábíra Jimmy Cartert, szorítsa a nyakas Izráelt végre megegyezésre a békés arabokkal, ne hogy újabb háború és újabb köölaj-embargó keletkezzen.

Szadát javaslatának ismert szövegét a napokban kissé megmástitotta. Erdemes közelebbről megvilágítani a nyugati sajtónak bőkezűen osztogatott nyilatkozatait, mert rendkívül ügyesen irányított propagandájában minden meg van fontolva, nincsenek meggondolatlan kijelentések. Csak éppen nyugati és hazai használatra létezik két egymástól teljesen eltérő szöveg.

Szadát elnök tehát tört angol nyelven azt mondotta, hogy a „felszabadított területeken” létrejövő palesztinai államnak valamilyen kapcsolatban, esetleg államszövetségben kellene állania Jordániával. Ezen állam létesítése céljából Izráelnek

az sem változtatott ezen állásponton, hogy a hatnapos háboru kezdetén libanoni repülőgépek támadást kíséreltek meg Izráel ellen (nyilván az arab államoknak szóló gesztusként).

Most azonban Libanon Izráel aktív ellenségévé akarják nyilvánítani. Aszad elnöknek ugyanis egyáltalán nem felel meg a „jó határkerítés” és libanoniak békés együttműködése Izráellel. Damaszkusz számára rendkívül kényelmetlen a mai paradox helyzet: Libanon ugyan szíriai megszállás alatt áll és a beiruti kormány a szíriai utasításokat követi, de ugyanakkor Dél-Libanonban Izráel a döntő hatalmi tényező, amely úgy a szíriai csapatokat, mint a terroristákat kizárja ebből a területről. Már azért is ellenséges határrá kívánják változtatni a „jó határt”.

PETRODOLLÁROS LÁTOGATÓ

Röviddel Chafez el-Aszad után e héten a riadi szövetség harmadik tagja, Chaled szauidai király és politikájának tulajdonképpeni irányítója, Fahed emir érkezett Kairóba. Erkezése előtt Szadát sürgős tanácskozást tartott vezet tanácsadóival arról, miként bírják rá Szaudia uralkodóját, hogy petrodollárok további millióival enyhítse Egyiptom válságos pénzügyi helyzetét.

A közelkeleti politika alapvető döntéseit már Riadban meghozták. Ott döntöttek a libanoni háboru befejezéséről és a szíriai megszállás elismeréséről. Libanon jövőjéről. Jordánia és a PFSz szerepéről. Ott hagyták jóvá Szadát békepolitikáját. Fahed emir teljesen egyet ért azzal az irányelvvel, hogy szükséges az arabok evütmüködése Amerikával és Washingtonot kell bírni a közelkeleti konfliktus vérmentes rendezésére — az arab követelményeknek megfelelően.

Szaudia uralkodója. — az Iszlám kardia és a hit védelmezője”, elsősorban azt követeli, hogy Kelet-Jeruzsálem ismét muzulmán uralom alá kerüljön. Ez nála talán még fontosabb, mint Huszein királynál, aki 19 évig uralta Jeruzsálem keleti részét.

Chaled király a hármasszövetség kincstárosa, tehát szavaiknak nagy, petrodollárokból felmérhető súlya van. Ezért Jeruzsálem az arab tervekben előtérben szerepel azon pontok között, amelyeket Izráel ugyanúgy nem fogadhat el, mint a PFSz-államot és az 1949-ben meghozott fegyverszüneti határok helyreállítását.

„IDEIGLENES MEGOLDÁS”

Szadát, az arab békepostol, most azzal töltötte meg új békefeltételeit, hogy Izráelnek nem lassan és fokozatosan, hanem „a lehető leggyorsabb ütemben” kell kiürítenie a területeket. Ennek fejében a hadiállapot megszüntetéséről szóló irisheli megállapodást és „békét a jövő nemzedékben” kínál. Világos, hogy Szadát és társai szívesen lemondanak költségess és véres háborukról, ha reményük van, hogy célkitűzéseiket „békés” úton is elérhetik. Az első fázis Izráel visszaszorítása a régi határok szűk keretei közé — amerikai segítséggel — és az Izráelbe békelt palesztinai állam létesítése.

Jászser Aráfát egyik helyettese, a szíriai irányítás alatt álló A-Szajka parancsnoka, Zuhair Múchsen, a napokban meglepő őszinteséggel magyarázta meg a Szadát-Aszad javaslatokat: „A palesztinai állam létesítése a Nyugati Partvidéken és a gázai sávban csupán átmeneti megoldás. Mi palesztinaiak sohasem mondunk le jogunkról Palesztina egész területére...”

A Szadát által javasolt „Mini-Palesztina” tehát csupán házisz Izráel későbbi megsemmisítésére. Ez Anuár Szadát új „békéfeltételeinek” hites magyarázata.

AZ ESEMÉNYEK MARGÓJÁRA

Írta: ARAD GIDEON

a lehető leggyorsabb tempóban ki kellene ürítenie az 1967-ban elfoglalt területeket. Mindezt a genfi konferencián kell letárgyalni, ahová a PFSz-t ez enkvül Libanont is meg kell hívni.

Az egyiptomi elnök nyilván azt üzeni Washingtonnak, hogy ime, az arabok közelednek Izráel álláspontjához, amely szerint a palesztinai kérdést Jordániával kapcsolatban kell megoldani. Ez természetesen távol áll a valóságtól. Szadát az önálló palesztinai államot és az 1949-es határok helyreállítását sürgeti. Izráel mindkettőt erővel elutasítja. Az Álon-tervben és annak különböző változataiban arról van szó, hogy a Nyugati Partvidék nagyrészenek lakossága politikailag Jordániához tartozzon, de a terület kizárólagosan Izráel biztonsági ellenőrzés alatt álljon és továbbra is a Jordán kéneze a védelmi határ. A régi határok helyreállításáról pedig szó sem lehet.

KELTŐS VÁGANYON GENEBE

Jóval Álon külügyminiszter leontóbb közölte, hogy hajlandó tárgyalni Jordániával és a Nyugati Partvidék képviselőivel közös genfi küldöttség összehívásáról. Ez megfelel Izráel álláspontjának, hogy a palesztinaiak a jordán delegáció keretében foglalhatnak helyet. A genfi konferencia három év előtti megnyitásokor a jordán küldöttségnek hét palesztinai tagja volt.

Anuár Szadát kijelentése a palesztinai-jordáni kapcsolat lehetőségéről inkább arra szólal, hogy utat nyisson Jordánia számára a genfi tárgyalászatához. Amikor a marokkói Rabhatban lefolyt arab csúcstervezlet Jászser Aráfátot és a PFSz-t ismerte el a palesztinaiak evéttlen jogos képviselőjeként (amit később az arabok az UNO közgyűlésével is megszavaztattak), Huszein király sértődve visszavonult és kijelentette, hogy többé nem képviseli a területek érdekeit Genfben.

Azóta megváltozott a helyzet. Huszein király most Sziria szövetségeseként len fel. Aszad elnök pedig Sziria és Jordánia államszövetségét szorgalmazza, amelyhez szívesen csatlakozna egy palesztinai államot is.

Ezért Aszad és Szadát legutóbbi kairói találkozáin elhatározták, hogy érvényben hagyják ugyan a rabati határozatot, de megerősítik Huszein pozícióját a genfi értekezleten és lehetővé teszik, hogy Jordánia a Nyugati Partvidék és Gáza arab lakosságát is képviselhesse a konferencián. Emellett Aráfát a palesztinai nép és a tervezett palesztinai állam szövívőjeként szerepelhetne. Ezzel a kétvágányú politikával egyben biztosítani kívánják a PFSz engedelmisségét és részvételét a genfi értekezleten, a radikális terrorista csoportok ellenkezése dacára.

LIBANON MINT ELLENSEG

Az új közelkeleti helyzetből ered az a követelés, hogy Libanon is meghívják Genfbe. Ezzel északi szomszédunkat hivatalosan besorolják a „szembeszítési államok” közé, egyben pedig egy további szíriai csatlós szövazatával erősítik Genfben az Izráellel szembenálló frontot.

Libanon a legutóbbi polgárháboruig nem volt hajlandó hivatalosan elismerni a hadiállapotot Izráellel. Beirut mindvégig kitartott amellett, hogy az 1950-ben megkötött fegyverszüneti egyezmény még érvényben van, sőt ragaszkodott az ennek alapján létesített vegyes fegyverszüneti bizottságok működéséhez is, UNO-megfigyelőtisztek elnöklété alatt. Még

AZ OPERETSZINHAZ BEMUTATÓJA

EGY ESTE BÉCSBEN A KERINGŐ KIRALLYAL JOHANN STRAUSS

UTOLSÓ JEGYEK :

Szerda, 1977. 1. 19.
**TEL-AVIV —
„Héjchál Hátárbut”**
este 8.30-kor

Jegyek:
„Kanaf”, Allenby 83,
„Union”, Dizengoff 118
és a többi irodákban

Szereplők (abc) sorrendben
● SELINA ALFANDARI
● MATILDA BENUN
● TIBOR HERDÁN
● MICHAÉL KAHANA
● EDI KOGAN
● JENNY KESLER
● VICTOR KING
● JUDIT LAZAROVICI
● DOROTEA LIVIO
● FREDY LEVY
● STELLA RICHMOND
● VICTOR SCHWARZ

Szombat, 1977. 1. 22.
**HAIFA —
„Auditórium”**
este 8-kor

Jegyek Haifán:
„Kupát Haifa”, Herzl 21

* Az **IZRÁELI SZEMLE** kiadóhivatala (Haifa, Hamaapilim 5. Tel. (04) 531-813) telefonon is elfogad megrendelést. Társadalmi-kritikai lap. Szerkeszt: ARJE KADDAR. Az igényes olvasó folyóirata.

JERUSALEM KÖNYVTÁR
Rch. JÁVEC 2.
● Legnagyobb könyvtár
● Legnagyobb választék
● Nálunk mindent megtalál

* **UNGAR MOSE KEGY SZERZŐLETE**, Tel Aviv, az Allenby nagytetplom udvarában (második üzlet az udvarban) a szokott előzékenységgel fogadják a vendőt. Magyar nyelvű cég tábla

SPECIÁLIS AKCIÓ KERETÉBEN A HÉTEN A

MIFGÁS HÁREHIT HÁBÉNLEUMIBAN

1977. 1. 8., szombattól (este 6.30-tól) és az egész hét folyamán

★ SZALONOK 4.950.— IL-től 30.000.— IL-ig

★ **KOMPLETT GYERMEKSZOBA** inkluziv ágy, éjjeliszekrény és íróasztalt tartalmazó egység csak 2590.— IL plusz szekrény csak 3590.— IL különböző színek és árnyalatok. Továbbá új európai importárúk:

★ **BÜFEK 2500.— IL** ★ **ÉTKEZŐSARKOK 2400.— IL** és 3900.— IL **komplett mindössze**

★ **KOMPLETT HÁLÓSZOBA** csak 5950.— IL

★ **4 AJTÓS SZEKRÉNYEK** csak 2950.— IL
★ **2 AJTÓS SZEKRÉNYEK** csak 1500.— IL

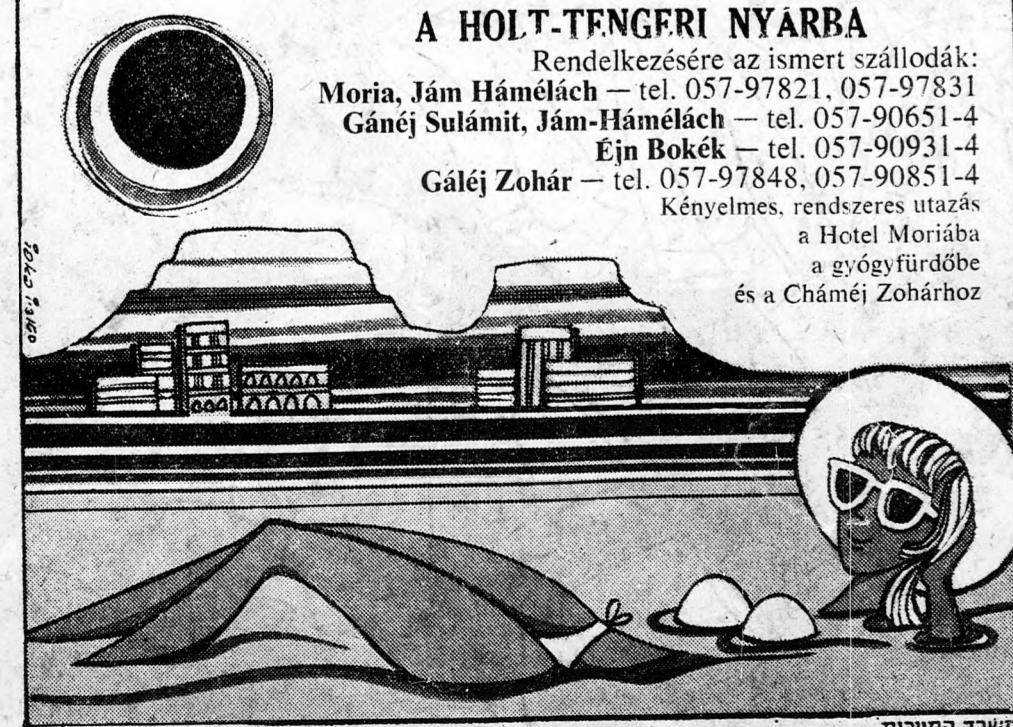
Minden kitünő külföldi készítmény

Árusítás: az importőr raktárából egyenesen a fogyasztónak
CHOLON, KUGEL U. 45 • A BINJÁN „CAMERET” PINCEJEBEN

JÖJJÖN TÉLI VAKÁCIÓRA

A HOLT-TENGERI NYARBA

Rendelésére az ismert szállodák:
Moria, Jám Hámélách — tel. 057-97821, 057-97831
Gánéj Sulámit, Jám-Hámélách — tel. 057-90651-4
Ejn Bokék — tel. 057-90931-4
Gáléj Zohár — tel. 057-97848, 057-90851-4
Kényelmes, rendszeres utazás a Hotel Moria-ba a gyógyfürdőbe és a Cháméj Zohárhoz

NYUGDIJAST

KERESÜNK FELNAPRA könnyű technikai munkákra Járművel rendelkezők előnyben. Tel. 03-232137

GIMIJZEM keres MUNKASOKAT

Szakmában jártasak előnyben Jó fizetési feltételek, teljes szociális juttatások, jó munka körülmények. JUNGER Petách-Tikva, Rch. Ámál 60

Nobel-díj kiosztás kommunista tüntetéssel

A Nobel-díjak kiosztási ünnepségei lezajlottak. De a mostani ünnepség valahogy eltért a szokványosoktól, mert hatalmas kommunista tüntetések jegyében folyt le.

Az 1976. évi Nobel-díjasok között három zsidó is szerepel: Baruch Blumberg orvos-professor osztott díjjal, a májbetegségek körüli felfedezésével (a másik felét Carleton Gajdusek kapta az Új Guineában otthonos „Kuru“ nevű agybetegség okainak felfedezésével), Saul Bellow író, az Akadémia indokolása szerint a „talajt vesztett emberek sorsainak feltárásával“ foglalkozó irodalmi munkásságáért, valamint Milton Friedman közgazdász professzor, az ugynevezett chicagói iskola megeremtője, aki miatt a svéd kommunisták — jobb híján — kimentek a „barrikádokra“ tüntetni. A tüntetéseket már napokkal azelőtt megelőzte ropócsulák osztása, sajtónyilatkozatok és más megnyilvánulások. A „ropócska“ Friedmant tömeggyilkosnak nevezték, akinek vér tapad a kezéhez. Mit is csinált tehát Friedman. Két fő-megnyilvánulást tett. Saját elbeszélése szerint, meghívásra hat napot töltött Chilében és előadást tartott Santiagóban az egyetemen. Az itteni kommunisták szerint Friedman teóriái Chilében 340 százalékos inflációt okoztak, ami hozzájárult az ottani nép totális elvonnásához. Ezzel szemben Friedman járt még a Szovjetben és Japánban is, ahol előadásokat tartott, azonban ezt a tényt a rövidesű svéd kommunisták bosszantó módon elfelejtették.

DÍJKIOSZTÁS BOTRÁNYAL

A Nobel-díjak ceremóniája abból áll, hogy a Tudományos Akadémia egy-egy tagja a kitüntetendők tárgyköréből bemutatja az illetők munkásságát, amiért díjat kaphat, majd az illető előlép és a király néhány szó kíséretében átadja a diplomát. A nagvesté-lyi ruhás kísérettel, a zenekar tust ad és ezzel kész a hivatalos ceremónia. Ez minden egyes díjazottnál megismétlődik. Utóhátra marad a közgazdasági díjazott. Ez a díj tulajdonképpen nem is eredeti Nobel-díj, mert ezt a közgazdasági díjat a svéd Nemzeti Bank már évvel ezelőtti 300 éves jubileuma alkalmával alapították Nobel Alfréd emlékére, de ma már ez is átment a közudatba, mint Nobel-díj. Nobel ugyanis csak orvos, matematikai, fizikai, vegyészeti és békédíjat (amit Osloban osztanak ki), alapított, de ezenkívül a legfontosabb az irodalmi díj, amely vezető helyet foglal el az illusztris társaságban. Az idej díj összege kb. 140.000 dollár.

Tehát utolsóként maradt Milton Friedman Chicago-ból. Erik Lundberg akadémikus professzor megemlítette a korszakalkotó teoretikus munkásságát és felszólította Friedmant, hogy vegye át diplomáját a királytól. Ugy a király, mint Friedman felálltak helyükről és pár lépést tettek egymás felé. Ebben a pillanatban az első emelétről éles fűtyszó hasított

át a termen és látni lehetett, mert a tévé-kamerák is oda irányították lencséjüket, hogy egy szintén frakkos fiatalember hadonászva orditozza, hogy „Éljen Chile, le a kapitalistákkal. Rendezők azonnal odarohantak és kicipeltek a fiatalembert a teremből, akit a rendőrség átvett további intézkedésre.

Lundberg professzor megjegyezte, hogy bocsánatot kér az intermezzoért. A bejelentés megtörte a kínos feszültséget és Friedman hosszas, szünni nem akaró tapsot kapott a közönségtől mintegy bocsánatkéréséért. Az ünnepség befejeztével a teremből kitoduló közönség mintegy ötezer tüntetővel találta magát szemben.

KÁPELIS DETEKTÍVEK

A stockholmi zsidó hitközség természetesen szívügyének tekintette, hogy kivége részét a zsidó Nobel-díjasok ünnepléséből. Az eseményről körlevélben értesítette a város zsidóságát, úgyhogy a szombat délelőtti imádkozásnál mindenki megjelent. Többen voltak a templomban, mint a Kol Nidre.

Ott voltak tehát Baruch Blumberg és Milton Friedman családtagjaikkal, míg Saul Bellowot akadályoztatása miatt fivére képviselte. A Nobel-díjas tudósok jó zsidóknak bizonyultak, mert végig imádkozták, amit kellett és a rabbi is megtartotta nagyhatsú szónoklatát — angolul, majd a hitközség elnöke beszéd kíséretében átadott három kristálytányért a stockholmi zsidótemplom arany szilvéttjével.

Nem volt meglepő a nagy rendőrségi készség sem. Az „utca bajnokainak“ aktivitását figyelembevéve, úgy vigyáztak a Nobel-díjasokra, mintha uralkodók lennének. Azok is voltak. A tudomány uralkodói. Ezért nem volt kivétel az az, hogy a templom padjaiban detektívek ültek kápelivel a fejükön és igyekeztek nem feltűnést kelteni; legálább megismerhették a szombati imágyedet.

Egy Nobel-díj elnyerése azzal az irattal kötelezettséggel jár, hogy az illető kinttett az illetékes katedrán előadást tart. A legnagyobb várakozás Milton Friedman előadását előzte meg — a Közgazdasági Egyetemen. Várakozáson felüli sikere volt; nagyobb volt a kintretekdek száma, mint a bentlévőké. Az egyetemi népség minden fajtája jelen volt. Milton Friedman előadásának bevezetőjében az utóbbi napokban el-lene lefolyt tüntetéseket kommentálta: „Sajnos, ezen eseményekre Önöknek nincs möngpójuk. Teljesen osztom Ramel ur (a Nobel-bizottság főtákar) azon megállapítását, hogy a légben, sajnos, a náciizmus szelei érezhetők. Orrlyukaink tele vannak ezzel és nekünk védekezni kell ez ellen“. Előadása végén Friedman olyan ünneplésben részesült, amilyenre ebben az épületben még nem volt példa.

Most csak azt nem tudom, hogy vajon jó ez nekünk, hogy egyszerre ennyi zsidó kapott Nobel-díjat.

SERES GYULA (Stockholm)

NOAH FILM bemutatja:

★ ROMY SCHNEIDER

★ PHILIPPE NOIRET

ROBERT ENRICO filmjében

»LE VIEUX FUSIL«

„A régi puská“

Egy szerelem, amely nem mult el...

Országos bemutató 1977. 1. 8., szombattól

Tel-Aviv, „PEER“ mozi

4.30 — 7.15 — 9.30

ASSZONYOKAT keresünk

FÉL NAPI SEGÉDMUNKÁRA műlékszer gyárba

Érdeklődni: Chevrát Miranda B.M. Rh. Kfar Giladi 10, T.A. d.e. 8-10 óra közt

EUROMUR

ajtó- és falbevonat

JÓ HIREK ÚJ OLÉKNAK

1977. 1. 1-től

a pénzügyminisztérium új rendelete értelmében behozhatnak külföldről háztartási villamoscikkeket még akkor is, ha nem rendelkeznek idegen valutával! (a pénzügyminisztérium izráeli font ellenében kiutalt valutája által)

ITC

A vámentességet élvezők izráeli központja ajánl önöknek:

★ háztartási villamoscikk választékot az alanti gyártól:

AEG TELEFUNKEN

★ SZABAD IMPORT a **Quelle** KATALÓGUSBÓL

Több, mint 40.000 cikk villamossági cikkek-, bútor-, ruházat-, cipő-, autófelszerelések, stb. stb.

UJDONSÁG IZRÁELIEKNEK!!!

Szabad import 50.-\$-ig a **Quelle** katalógusból minden izráeli polgárnak.

Bővebb részleteket és értesítést kérjen telefonon, vagy írásban I. T. C., Sefá Tál u. 10. (S'chunát Montefiore), T.A., tel. 268834, 254361

Kérek: Árlistát a háztartási villamoscikkekről Részletes felvilágosítást a Quelle katalógusról

Név: ..... Tel. ....

Cím: .....

המרכז הישראלי לפטורי מוס
ד"ר שמואל טל 10 תל אביב טל 268834, 254361
(שכ' מונטיפיורי-ע"י דרך סיית 128)

ITC

SZUPER ÁRUSÍTÁS

MATZKIN

CSAK — T. A. NÁCHLÁT BENJÁMIN 44

Engedmény 50%-IG a produktum feleslegekre és egyes szériákra

Az Igazság Világa

Írta: EFRAJIM KISHON

Olykor, s nem feltétlenül a vadászati i-dényben, a Jádlin hajtóvadászatra célok, kezésközi, szóval olykor felmerül az em-berben a furcsa érzés, hogy az általa ismert világon kívül, amelynek talaján él, létezik még egy másik világ is valahol a föld mélyén és ez az igazság világa. Nem a Holtak Bi-rodalmára gondolok, épp ellenkezőleg, az igazságnak eme világában, ott a lábaink al-att, csak úgy nyúzógnak az élő emberek, méghozzá a pompásan élő emberek.

Néha az a benyomásunk támad, hogy mi, az élővilág koronái, akiket emberek hívnak, tulajdonképpen két külön portba tartozunk, az emberi együttélés két külön rétegét alkotjuk, amelyek közül csupán az egyik látható, amelyik fölül van. A föld feletti világban szép szá-mal megtalálhatók a hazafiak, az erkölcsi ér-zékkel bíró egyének, a vallásosok, az adófi-zető polgárok, kiváló családok sőt kormány-fők, valamilyen egyenes és tisztességes em-berek.

Ez a Hazugság Világa.

Az igazság világába, amely a föld alatt fe-ri el, titokban ereszkednek le, csigalépcső-kön, vagy halk lépteken mindazok, akik ismerik a titkot, akik egyáltalán tudják, hogy ez a világ is létezik. Ott lent szépen össze-gyűlnek, akik ismerik a dörgést, azaz a va-rázsiét, amely kinyitja előtűk a kapukat és a kaszát, s amely egy kényelmes pozíció ál-tal bearányozott deris élet révén vezérel. Ebbe a világba a közönséges halandó nem te-heti be a lábát, ez kizárólag a Kiválasztottak Klubja tagjainak van fenntartva, azok szá-mára, akik tudják, hogy mitől dönglik a légy. Ez ama kisebbség birodalma, akik csak beleké-hésnek a telefonba és máris összehappolták mindazt, amiért a kis ostobák egy élet munká-jával gürögtek, ez az a hely, ahol apró cetlik hegyeket képesek elmozdítani, itt osztoznak a bennfentesek a dohányon, az élet szépségein és mindenféle kedvezményen, ami csak létezik. Ez Franz Kafka büvös kastélya, amely nem a dombtetőn diszeleg, hanem megbúvik a föld mélyében.

Ez az Igazság Világa.

Nem nehéz elképzelni, hogy az exkluzív Kiválasztottak Klubjának tagjai hogyan röhög-nek mirajtunk, mennyire mulattatja őket kí-csinyes verejtékező rohangásunk a drága-sági pótlék, a valuta-kiutalás, meg az adó-reform ügyében. Ez a fensőbbes kacai ter-mészetesen csak ott lent gyönyögzik, titokban, mivel a Klub tagjai született hivatalos színé-szek, méghozzá kiváló komédiások, szónok-lataikkal képesek elámitani a fenti régiók-ban élő publikumot, mindenféle szemfergató prédikációkkal az igazságságossá és az erkölcs-nevében. A szóvirágok dörgését gazdái biza-lomgerjesztő és intelligens ábrázattal rendel-keznek, ám fennközt frázisaik mögül kilóg a ló-láb, azaz a lóvé, sok sok pénz, hasonlóság és hatalomvágy.

Mr. Jekyll és Dr. Hyde.

Ezek az óberhómekek gyakorlatilag egyet-len nációhoz sem tartoznak, és valamiféle ősi-uj nemesi réteg, amely megtalálható min-den emberi társadalomban, annak kezdetétől fogva, a feudalizmus uralkodó osztályához hasonlít, ám láthatatlan. Olykor közbejön egy nemvárt defekt és ott fent, a színház néző-közönsége véletlenül megpillant egy nyul-farknyit és igazság Világából. Egy magas-rangu személyiség elcsuszik egy banánhéj-ny, illetve egy ingatlan-üzletben, egy paccer ügy-véd kezéből kipotyog a zsákmány és az em-bernek csodálkozó szemeket meresztnek, min-ha most ébresztették volna fel őket hipno-tikus álmukból. Hirtelen kiderül, hogy a világ összes államfője elfogadott megvesztegetést, csillagászati összegeket, azért, hogy rájű-szohassanak bőví repülőgépeket, hogy köztár-sasági elnökök teljes hűvel hazudnak, köztis-teleben álló udvari körökről hirtelen kiderül, hogy hitvány, csaló bagázs, királyok és főher-cegek rothadtak és komplett kormányok bü-zenek a különféle stíktől. A móka abszolút véletlenül történik, mivelhogy nincs ellenőrzés. Valamiféle bank csődbe kerül Vaduzban, egy koronatanu hirtelen vallani kezd, valahol egy rendőr kicsit komolyabban veszi a feladatát, vagy jöttment újságírók beleköpnék a leveše és egy ropke pillanatra kicsit felszínre kerül-nek a dörgés ismerőinek kiterjedt nemzetközi kapcsolatai.

A közpénzek világa a legvirágzóbb vadász-terület mindazok számára, akik tudják hogyan kell élni. A szegény kis varrónők fillérei, akik-nek jój, ha eltűnnek néhány száz rongyos fontot az adóbevallásukban, a törpék bére, vére, verejtéke. Ezek az emberkék nem értik, hogy ők Potemkin falvaiban laknak, a Ha-zugság Világában. Nem léteznek nevetése-gebb teremtmények, mint ezek a tisztessé-ges törpék, akik orgonaszó mellett szűl-letnek és akiket a nemzeti himnusz hang-jaitól kísérve hantolnak el, s akiket egyes-ségre és áldozatkészségre, valamint a jog-rend tiszteltetésére oktatnak azok, akik szá-mára nem létezik se jog, se rend, kivéve az élet dzsungeltörvényét, tudniillik, hogy senki sem engedheti meg magának azt a luxust, hogy rajtacsipjék.

Föltöbbsz szeretőnk optimista kicsengéssel befejezni az a kis beszélyt és azt mondani, hogy az igazság, az bezeg ezeknek a kis tör-péknek az oldalán áll, akik ott téblábolnak a föld helyszínén és nem vesznek részt a nagy földalatti miriban és hogy jobb, ha az em-ber tiszta lelkiismerettel, nyugodtan alszik — ám nem tudunk megszabadulni a gyanútól, hogy csupán fonyadt szóvirágokkal próbál-juk kimagyarázni a kudarcunkat, tudniillik, hogy nem sikerült csatlakozniuk a karkai kas-tély uraihoz, hogy mi, a kicsiny hangyák, szánalomraméltó figurák vagyunk, mivel nem rendelkezünk ama képességgel, hogy fel-fogjuk a dolgok lényegét. Hogy fogalmunk sincs arról a világról, amelyben élünk.

Héberből fordította: DÁN DALMÁT

Ugy látni őket, mint a «gójok»...

Írta: BARKAY ZEEV

Az egyik héber déli lap pénteki számában kis riportot olvasok a libanoni zsidókról. A libanoni tragédia nyomán Iz-ráelbe került zsidók szólnak meg benne s az egészben ma-gában az a tragikus, hogy ezek a zsidók nem látják meg benne saját tragédiájukat, vagy talán az egész zsidó nép tra-gédiáját...

Az összeomlás előtt Libanonban nem sok zsidó élt, mint-egy 2500, az viszont nagyon jól. A felső középosztályhoz tar-tozó gazdag kereskedők voltak csaknem valamennyien, két-három ezer dollárnak megfelelő havi átlagjövedelemmel, s a szó szerinti értelemben vett keleti kényelemmel.

Történet, ami történt — a kétezeröt száz zsidóból alig 400 maradt Beirutban — a többi elmenekült, főleg Európába és Amerikába. Izráelbe — ide, a többszedszába — is jött né-hány; inkább csak a szegényebbek.

Jó, ez már így van. S ha ezzel a dolog be is fejeződik, az ember beérné a maga fanyar-cinikus mosolyával s napirend-re térne az ügy felett.

De nem fejeződik be, ezzel — mármint a kivándorlással — a dolog, mert, mint kiderül, ezek a zsidók, (azok is akik Izráelbe jöttek) készülnek vissza Libanonba „csak kívárlják, hogyan alakul a helyzet a szíriaiakkal”.

„Ha a szíriaiak elhagyják Libanont, az Édenkertté válik Izráelhez képest” — mondta egyikük.

Ha... S ugyanez a libanoni zsidó rendkívül zokon vette, hogy egyes izráeliek itt az orra alá dörgöltek, hogy ő és társai nem vonták le a véskorszak tanulságait. „Ez nevetéses — mondotta — a libanoni események nem irányultak közvet-lenül a zsidók ellen. A zsidók szenvedtek legkevésbé a polgárháborútól”.

Nyilván így is van. Csak épp azt nem érzi, milyen tragi-kus amit mond. Mert ezt lehet megfogalmazni másképp is: „Miközben az egész nép vérzett és szenvedett, a zsidók csak saját vagyonuk és bőrük mentésével foglalkoztak. Eljött az ideje, hogy fizessenek”.

Mintha már hallottunk volna ilyesmit... „Az izráeliek csaknem elviselhetetlen körülmények között élnek” — állapította meg a gazdag libanoni zsidó kereske-dő, nyilvánvalóan a hazai átlag-színvonalra célozva. De va-jon, a libanoniak jobban élnek? Vajon, minden libanoni fel-lah, vagy kétkézi munkás jobban él, mint az izráeli polgár? Aligha. A gazdag libanoni zsidó kereskedő ugyanis kizárólag a saját osztálya életszínvonalát tekintti mércének; ahhoz vi-szonyítva, persze, az izráeli átlagpolgár „színvonalon alul” él. De ez a libanoni zsidó nem lát, nem képes mást látni, mint a saját társadalmi osztályát, annak vagyoni helyzetét — ez az egyetlen értékmérő maga és társai számára; — ez az egyetlen közösség, amelyhez valóban tartozik, melynek ér-

deiket szem előtt tartja; nem nép, nem nemzet és nem haza — csak jólét és vagyon.

Számára a „csaknem elviselhetetlen körülmények” azt je-lentik, hogy Izráelben nem minden zsidó duszagólag kereske-dő, itt dolgozni is kell, adózni, s végrezár, méghozzá egy-formán, s nem is keveset...

S mindez amit ennek ellenében kapni lehet: hovatartozás, nemzeti öntudat, haza, önvédelmi lehetőség, — nem érdeklí. Ezért nem reflektál Izráelre. S tulajdonképpen nem reflektál Libanonra sem; oda is csak annyiban tartozik, amennyiben az ottani körülmények lehetővé teszik számára életformája biztosítását az ő fogalmai szerint. S ha nem tartozik a zsidó Izráelhez — még kevésbé tartozik Libanonhoz, annak népé-hez, nemzeti közösségéhez.

De hiszen ezt világosan kifejezésre juttatta egy másik li-banoni zsidó, a beiruti hitközség köztisztviselője álló tagja-nak minősített személy: „Ha konszolidálódik a helyzet, többszáz zsidó fog visszatérni Libanonba. Ami en-gem illet — ha üzleteim jól beválnak Európában, nem fo-gok visszamenni Beirutba, mert a lényeg az, hogy az ember találjon egy helyet, ahol jól és könnyen élhet”.

Nem, hát biztos, hogy ez a hely nem Izráel...

Most itt valamicionista dörgedelemlnek kellene következni arról, hogy nyilván tévednek ezek a zsidók, ha azt hiszik, hogy ők kibújhatnak a zsidó sors vastörvényei alól.

Ez azonban ezalkalommal elmarad.

S elmarad némi fejtegetés arról is, hogy micsoda naivság a szíriaiak kivonulására építeni, még kevésbé arra, hogy „mejlátjuk hogyan alakul a helyzet a szíriaiakkal Libanon-ban”. Mintha nem volna ismeretes, hogy hogyan bánnak a szíriaiak a „saját zsidóikkal”.

Mert tulajdonképpen nem ezért nehezedik nyomasztó érzés az emberre.

Hanem azért, mert az említett libanoni zsidók megnyilat-kozásait olvasván, és azoknak hitelt adván, az ember egy-szer csak rádöbben, hogy innen Izráelből, kénytelen úgy lá-tni őket, ahogyan a „gójok”, a gazdanepek látták évszázado-kon át a köztűnik letelepedett zsidókat: vakon érzéketlenek-nek minden iránt, ami nem a saját, közvetlen jólétükkel, va-gyonukkal kapcsolatos; mereven elszigetelteknek mindennel szemben, ami nem közvetlen anyagias célt szolgál s áldozat-vállalással jár; lélekben hazátlan kóbor-népségnek, amely ott véli megtalálni otthonát, ahol épp jobb anyagi lehetőségek kínálkoznak.

Az embernek hazudnia kellene önmagának, hogy másnak lássa őket.

Rossz érzés, nagyon rossz. S azért rossz, mert azt a gon-dolatot ébreszt az emberben, hogy vajon az a probléma, amit zsidó sorstragédiának nevezünk — megoldhatatlan?

Talán valóban a messiásváróknak van igazuk?

HÉTKOZNAPOK

ÖNGYILKOS MINISZTER

A napokban megrázó doku-mentum-filmet láttunk a tévében: fiatal férfiről szólt, aki egy évvel ezelőtt autó-szerencsétlenség során agysérülést szenvedett s azóta öntudat-lanul fekszik egy magánáraná-tóriumban. Felesége és három gyermeke gyötörödi: mit hoz a jövő, hiszen a fiatal apa gyó-gyíthatatlan. Olyan módszerek-kel tartják életben, amelyek né-hány évvel ezelőtt ismeretlenek voltak az orvostudományban. Szabad-e egy ilyen ember te-hetetlen életének és a család szenvedéseinek végetvetni?

mondta Winston Churchill a maga utóéletéretlen bölcses-ségével. Ofer halála megrázó és tragikus.

De a demokrácia örökkéva-ló. Legyőzhetetlen, mint az örök igazság.

PÁRDUCOK VÉDIK PERECET

Fentebb a demokrácia dicső-ségét zengtük, most említjük meg egyik kirívó hibáját.

Azt, hogy törvényesen elismert olyan ember mellett, akit tör-vénységéért jogerősen elítéltek.

A Fekete Párducok, Somo Kohen volt képviselő vezérleté-vel, sajtófogadást adtak és azon felállással emlékeztek meg Je-hosua Perercről, az asdodi kí-kötő volt munkás-diktátoráról, aki megkezdte kéthónapos börtön-büntetésének kitöltését. Sőt, a Párducok fizették ki az 5000 fontos bírságot is, amellyel a bíróság sújtotta.

Percet bűnössége, ismert ügyé-ben, a napnál világosabban nyilvánvaló. Felháborodva azon, hogy az őt igazoló rendőr nem ismerte fel, lezárta az asdodi kikötő kapuját. Se be, se ki, amíg a rendőr nem kér tőle bocsánatot. Nem vesztegetünk erre sok szót: a bíróság három fórumon foglalkozott a tör-vénységessel és enyhén meg-büntette: 2 hónap elzárás és 5000 font bírság nem súlyos büntetés egy ilyen szemtelen bűntestekmnényre.

Ebből az ítéletből fabrikál-nak a Fekete Párducok „törzsi problémát”? Azért mert Percet Marokkóban született. Talán Kohen volt képviselő és a pár-ducok úgy hiszik, ha Percet Lemberben születik, zavartalanul elzárhatta volna az asdodi kikötőt, mert arra „kényszerít-ték”, hogy felmutassa sze-mélyazonosságát bizonyítványát.

A demokráciával vissza lehet élni. Sajnos sokan vannak, akik ezt megteszik. A Párducok is.

Ezért is megérdemelnék, hogy a választók ne küldjék be Ko-hén urat a Kneszetbe.

BARZILAY ISTVÁN

NOAH FILM bemutatója

SARAH MILES KRIS KRISTOFFERSON

Lelkét a tengernek és szívét egy asszonynak adta. Szerelmük el fogja ragadtatni Őnt.

A Tengerész, aki visszajött a tengerről

Országos bemutató: 8. 1., szombattól, Tel-Aviv, „ORLY” mozi 4.30 — 7.15 — 9.30

Az évszázad filmpozsa, amely 6 Oscar díjat nyert

JULIE CHRISTIE OMAR SHARIF GERALDINE CHAPLIN

DOKTOR ZSIVÁGO

A Nobel-díjas Boris Pasternak bestsellere alapján

3-ik hét „Allenby” mozi, T.A.

CSAK 2 ELŐADÁS szombat este 5.30 — 9.00 Hétköznap 5.00 — 8.30 Pontos megjelenést kérünk

LIMONTA új tapéta foltok ellen

EUROMUR ajtó- és falbevonat

A VILÁGHIRŰ KOMIKUSNÓ MOLLY PIKON éneklő ICIK MANGER híres dalait Jone Grün szórakoztató filmjében

4-ik hét JIDL MITN FIDL 4-ik hét

„TCHELET” mozi, Tel-Aviv

(Ben Jehuda u. végén, Náchum u. sarok, 4-es autóbusz a Táchnáná Merkázitól) Jiddisül beszélő film • Írvt és angol fordítás Vasárnaptól csütörtökig: 4.30 — 7.15 — 9.30 Szombaton 7.15 — 9.30

A NAPTÁR

Tegnap este kiakasztottam a falra az új naptárt, amely hagyományos tájat ábrázoló szikrázó hóhelyekkel, délcélg fe-nyökkel és életem ösvényén hirtelen átsuhanó nosztalgia, az ez-is-elmúlt érzése. Létem tűnő, törékeny volta a tegnap nap-tárának utolsó leszakított lapjával együtt még jobban tudatodott bennem és nem a kis rúzs-dalok, a füstösek, fur-csák, busak, biborak vallottak a halálról, a muló idő rö-p-teről, hanem ez a tréfásan lehellő naptár-lap. És mint a köl-tőnek, akiknek ott, a Szent Mihály utján az Osz sugott va-lamint, nekem züm, züm ez a lap s a nyári-as-tél írta fel az ir-datlanul tág sötétkék égboltra a maga felhő-ceruzájával a holnapot. Vagy nem a természet? Hanem egy játékos kedvű repülőgép kondenz csíkja rajzolta az egyes és kilences szám után a két hetest? Igen! A maga egy-motornyú erejéből zümmög te hozzá a szöveget, tréfásan kacagva a játékos. Mert husz egynéhány éves pilóta ülhetett ott fent a fülkében, aki az évek iramlását szinte fel sem fogja, kinek az Osz és a Tél is tavaszi titkokat sug fülébe és az esztendő fordulója sem piros betűs dátum, csak hétköznapi, mely mindegy, hogy járt-e itt vagy sem, hiszen ő még nem években, hanem érzel-mekben méri az idő pergesét. Nem, nem az irigység iratta le velem a fenti mondatokat, hanem a szent ámulat és az a tudat, hogy sokféleképpen lehet egy esztendő naptárának utol-só lapját leszakítani. Mint ahogy — bizonyára az új, még mindnyájunknak szokatlan dátum leírása is a legkülönbözöb-b hatást váltja ki az emberekből. En csak azt tudom, hogy ami-akor tegnap megpillantottam 1977-et, rokonszenvesnek tünt ez a szám-összetétel, különösen a két hetes széles válla váltott ki belőlem bizalmat. Ugy éreztem, hogy ez a két, erőteljes viz-szintes vonal, melyet csak parányi köz választ el egymástól, erős betonlapként emeli magasba a világot, megbírja globu-szunk súlyát, gondját, nyomását. Épp ezért még egyszer és még egyszer leírtam magamnak egy papírra — hadd szokja a kéz, hadd szokja a szem, hadd szokja az év. Aztán még mel-lé írtam, hogy Január 1 és máj-máj teljes volt a gyakorlat, amikor rádöbentem arra, hogy az új esztendő első napja SZOMBAT. A világ legtöbb emberének ez legfeljebb a hét vé-gét jelenti, de érzelmi rangja egyforma kedvel, vagy csúttörök-kei. Itt Izráelben viszont égő pirossá hevül a név, örök-ünne-pi glória fénylik fölötté és bibliai szentség veszi körös-kö-rül: az isteni pihenés, a teljes kikapcsolódás, a magunkba-né-zés megszentelt napja.

1977 erős vállán tehát a zsidók szombatja ragyog fel első-nek. Hozzon hát ez a most elindult esztendő hékes csöndet és lopja be mind hazba a szombatok gyönyörű emberi áhita-tát. Kívánhatok-e többet a jövőtől?

DÁNOS MIKLÓS

FIAMNAK!

En Egyetlenem.

Leveled egyre rövidebbek, mintha nőne a távolság kö-zöttünk. Az én leveleim unalmasak, mindig csak azt írom, gyere — gyertek haza.

En Drágám, éjjelelte újra hallom az ágyukat úgy mint akkor Jom Kipurkor, hallom vijogni a szíriánát, látom magam egyedül letámaszkodni a pincébe... és Te nem vagy sehol, se álomban se ébren. Akartál jönni irtad ak-ker, de nem fértél fel a repülőgépre. Hány gép jött azóta?

Szépék a gyerekeid és már jól beszélnek angolul. — írod. A Semá Jiszraelt és a Hatikvát tudják? Szép neveik vannak: Rick, Tim, Nick — egy se kapta mártír nagyapá-ik nevét. Tudod-e, hogy a halott akkor hal meg, amikor már senkisé emlékszik rá? Pedig hogy szerettek Téged és emléküik sem marad.

Szivem. Ha megyek az utcán az anya monológia jut eszembe Lorca „Várnász”-ából; én is szégyellem ma-gam, hogy nincs fiam. Pedig az én fiamat semmilyen kis-kés nem ölte meg. El. Mészedig jól, ahogy írod. Csak nek-em és az országnak vészett el.

Mondd, esténként, vagy amikor elszámolást csinál-sz, mersz-e elszámolást csinálni önmagaddal, hogy ott váltod pénzre azt, amit itt tanultál. Oh, hogy fáj, ha kérdezik, — jól vagy-e s mikor jössz?

Mondd, mit látsz, ha tükörbe nézel? Látod-e mártírja-ink sorát magad mögött, akik ma élnek, ha lett volna akkor Ország!

Tudod-e, hogy minden joréd golyó az ország szívében és fegyver ellenünk. Mondd, hogyan fogsz velem elszámol-ni önmagaddal, ha egy eltévedt „til” felgyújtja fejem felett a házat, mert nem voltál itt, hogy megvédj. Hogy fogsz aludni éjszakákon át?

Kanada hideg ország. Vigyázz, meg ne dermedj, mert a sok dollár se olvasztja meg a kérget körülöttöd.

Tudod-e, hogy milyen nagy szükség van rád itt és a tu-dásodra?

... de én várlak, egyre visszavárlak, és ha közben elme-gyek, — még lent is várni foglak. Mert mindig szeret és mindent megbocsát a Hazád és az anyád.

SZÉKELY LILLY

CSIZMÁK

GYÁRI ÁRNÁL OLCSOBBAN,
SPECIÁLIS TÉLI ÁRUSÍTÁS KERETÉBEN
és nagy választékban a legújabb divatú
SPORT- ÉS ELEGANS CIPŐK
NÁALEJ ESZTER-NÉL
TEL AVIV • KING GEORGE 6.

AKI A BŐRÉBŐL AKAR KIUGRANI...

(Valahol Kanadában)

Ez a három kis történet főleg azoknak szól, akik bizonyos tettükért így szoktak magya-rázkodni: — „Kikerestélkedtem, hogy véget vessék a zsidó kérdések.”

A napokban egy barátunkkal jöttünk össze, akinek több lakása bérháza van. A lakások kiadásával a házban lakó intendenst bízták meg egy ír származású kanadait: egyszerű de megbíz-ható ember.

— „Tegnap két új lakót kaptam” meséli bar-rátunk, „2 család két különböző lakásba költö-zött be... Ilyenkor mindig meg szoktam kér-dezni az intendenst: mi a véleménye az új lakókról?”

— „Hát Mr. Brownék,” kezdte az intenden-s, „új bútorokkal vannak berendezve. Színes TV, faltól falig szőnyeg, a háló-szobában Mária-kép a falon... Rendes keresztény emberek.

„A másik lakó Mr. Gordonék” folytatta az intendenst, „szintén jól vannak berendez-ve. Színes TV, nagy könyvszekrény, mosoga-tó gép, a hálószobában Mária-kép a falon... Rendes zsidó emberek...”

A másik kis történetem egy barátomról szól, aki elvált asszony volt és egy hajó-utazásán magányos férfivel került össze, aki-vel nagyon megbarátkozott. Barátnőm ugy-érezte ezzel a férfivel szívesen élné le az éle-tét. Igen ám, de a férfi keresztény volt, és egy megjegyzéséből kiderült, hogy nem rajong túlságosan a zsidókról. Attól kezdve barátnőm kereszténynek adta ki magát és később hozzá is ment feleségül. Öt év múlva ideg-roncsként érkezett vissza...

„Nem bírom tovább a hazudozást,” fakadt ki, szinte sírva.

„A férjem társasága keresztényekből áll, a-kik időnként antiszemita megjegyzéseket tesz-nek, nekem jóvá kell ezt hagynom, hogy gya-nut ne keltek... templomba járás... hazug új-tatásokat kell megjátszanom”.

„Akkor ébredtem rá, hogy helyzetem kibírha-tatlan, amikor egyszer... egy kis pesti zsidó fodrász lányhoz kerültem. Amíg a hajamat ren-dezgette, eldiskuráltunk... Pestről...emberek-ről... Szabadon, végre, először évek óta... Szin-te ugy éreztem: börtönből szabadultam...”

„Mikor elkészítettem a lánytól ő elkendőzve így szól: „érdekes, maga, az első keresztény nő, akivel úgy el tudtam beszélgetni, mintha zsidó volna...”

E a harmadik szintén megtörtént kis epizód: Évekkel ezelőtt valahonnan Európából egy hat tagú zsidó család vándorolt ki Kanadába. Friss, ropogós keresztényekkel érkeztek meg, abszolút keresztény környéken vettek házat és buzogó hívők lettek a környékbeli keresztény templomban.

Társadalmi kapcsolatokat nem létesítettek zsi-dókkal.

Igy teltek, multak az évek és máj-máj ugy éreztem, hogy igazi őskeresztényekké vál-tak, még egyszer...

Egyszer egy vasárnapi misén a Tiszteletes Ur a beszédét e szavakkal fejezte be: ...és külön köszönet jár Mr. és Mrs. Hallnak, Mr és Mrs. Grandnak, Mr. és Mrs. Clarknak a nagylelkű adományukért... „Meg kell jegyez-nem, kedves híveim, hogy ők, a mi kedves zsidó-keresztény testvéreink, legbőkezűbb a-dakozóink...”

PERL MAGDA, (Toronto)

RICSEI UJDONSÁGOK

Sajnálom, ha a Nyájas Ol-vasó nem olvassa a bukaresi Revista Cultului Mozaic című lapot. Én örülök, amikor a postám fönt találom. A lap három nyelven terjeszti Mózes hitét: románul, héberül és jid-disül. Ezenfelül megdud belőle a román-zsidó mindent, amit a zsidónak a világ zsidóságá-ról tudnia kell és ami gáluti hazájának zsidó berkeiben tör-ténik.

E sorok írója gyenge román tudását gyakorolja belőle. En ugyanis sose tanultam meg százszázalékosan románul, mert anyám Nagvoéresen születt, az meszte volt a román ha-tártól, inkább a szlovák határ felé kacintott, helyesebben: a csehszlovákok felé. Tav a ro-mán szót akkor hallottam elő-ször, amidőn egy zsidó lap Cluj-ra, azaz Kolozsvárra csa-logatott bennünket, tanítókat, tanárokat és rabbikat héber és román nyelvkurzusra.

Hár rámfér a román nyelv-ekavorklása a Revista Cultului Mozaic oldalairól, mert én Zemplénricsén, majd meg a miskolci tizekénél és a tátrai sítanfolyamon a román kollé-gákkal, barátokkal csak egy szót váltottam: nustvu! Nde későbbben mégis nyolcast kan-tam román nyelvől egy tanár-tól, aki azelőtt valahol Szabo-bolsban tanított. Meg is je-gyezte: „Milyen szép bodrogkö-zi kiejtéssel beszélsz a nyelvet” ...

Még azt is megtudjuk a Re-vista Cultului Mozaicból, hogy dr. Mose Rosen országos fő-rabbinnak mikor van a születés-napja. Erről a Gheorghe Nenciu hosszú táviratából értesültünk. De könnyű nyelv a román nyelv és szép is, hamar meg lehet tanulni, különösen a Re-vista Cultului Mozaic-ból. Példá-nak egy hír címe: Bar Mitz-va la Galati (Galac), továbbá: Un slimázl. Vagy Luah Calen-darul Mozaic. Hát magyarul nem azt mondtuk, hogy ka-lendárium, zsidóul meg ki nem tudná a slimázl szót?

De én most nem ennek a lapnak akarok reklámot csinál-ni, hanem végtelen örömmelnek kifejezést adni, hogy a lap ha-szábjain rábukantam Ricseire, Zemplénricsére. Cukor Adolfról, aki ricsei születésű, akárcsak én, ir a Revista. Olyan dolgok-ról értesít, amit én nem tud-tam: például, hogy Cukor Adolfról neveztek el Ricse pia-cát. Ricsenek piaca is van! Szó-val, nekem is van reményem. Ha nem piac — utca!

Még egy szenczió: Cukor Ricsen szállodát épített. Te drá-ga, jó zsidó Teremtő! Minek

Ricsén szálloda? — kértem én. Kocsma, nem mondom, de szá-loda! Ha Estván bácsi, teszem azt, elmegy gyalgoszerrel Roz-zvágyról Ricseire a jerről hiva-talba, akkor dolgozgaté-vel szépen gyalogol is vissza és nem költ szállodára. Minek hát Ricsen szálloda? Vagy még sem tévedett a lap? De ha igen, ak-ker is örültem a Revista új számanak. Életemben először Láttam Ricse nevét egy külföldi zsidó lapban és ez bennem re-ményeket keltett ...

Zemplénricsi Kálmán

UJ FOGALMAK

Miután az utóbbi időben, az újságok, a rádió, a televí-zió, annyi elszomorító társadalmi jelenségről számol be, iga-zán jóesés hatja át az embert, amikor hazai vonatko-zásban szívet-leket derítő új fogalmakkal ismerkedik meg. Ránk, például, nagyon lelkesítően hatott ama árvendetés esem-lyei, hogy szűkebb pátriánkban megszületett az első szábre báró.

Amikor pedig arról olvastunk, hogy egyik kellemetlen szí-tuációba került honfitársunk — aki melleleg új olé is —, szavioni kastélyában lakik, — már nem tudtunk hova lenni a boldogságtól.

Eszünk ágában sincs rosszindulatúan kommentálni a fen-ti tényeket, de ami a kis bárót illeti; már igazán elérkezett az ideje, hogy felső tízezerünk sorában, végre egy olyan igazi arisztokrata eseményt megjeljenjen, aki előkelő származású, ne csak a hatnapos, de a 30 éves háborúig is vissza tudja vezetni, és ereiben nem a hagyományos vörös, hanem kék, sötét kék—fehér vér csörgödez. Ami pedig a bajbakeveredett kastélytulajdonos újbérvándorlónak illeti, akit állítólag adó-bonyodalmi miatt szándékoznak otlökni, az olvasó még bizonyára jól emlékszik Méir Lanszki nevére, akit an-nak idején — ifjúkori csínytevései miatt —, az amerikaiak igényeltek ki.

Belgyüi szervek hónaponként keresztül tépelődtek az ügyen, míg végülis arra a konkluzióra jutottak, hogy nem az illető ragaszkodását a Szentföldhöz, hanem az Egyesült Államok ké-relmét veszik tekintetbe — és kiadták.

És mi lett a vége?

Odaát, Lanszkinak még a haja szála sem görbült meg, mert az amerikai hatóságokat nem a fátyolba borult mult, hanem a kézzelfogható jelen érdekelte. Azóta is, a máskü-lönbön jövőtől ábrázattal megáldott öregur, dollármilliói és hirtelenszöke felesége társaságában azon töpreng; miért kell neki Miami Beachben unatkozni, és nem Herzlán, egy part-menti villa ablakából csodálni a Földközi-tenger hullámainak fodrait, amihéz annyira ragaszkodott.

De térjünk vissza Flattohoz — mert így hívják a szavioni kastély jóvágású urát —, akire most a franciák szeretnék há-lójukat kivetni.

Távol áll tőlünk, hogy egykialap alá vegyük Lanszkival, de mert szintén kiadatásáról van szó, amely körül több mint valószínűleg újabb bonyodalmak kerekednek, majd melle-sleg felhívjuk illetékesünk figyelmét, hogy, nemis olyan régen, nekünk is volt a franciákkal szemben egy nagyonis jogos ki-adatási kérelmünk: a szerződésileg tulajdonunkat képező és kemény valutáért megvásárolt 50 Mirage-gépet illetően — amit a mai napig sem adtak ki.

De mindentől eltekintve, nem csak olyan új olékra van szükségünk, akiknek beilleszkedési problémáikat csak ügy-gyel-bajjal tudjuk megoldani, hanem olyanok is elkelnek, mint Flatto, akivel nem kell a Szochnutnak bibelődnie, mert már Cadillac-cal, Westinghaussal és fatornyos kastélyal érke-znek az országba, sőt, ha netalán átmenetileg bajba kerülnek, szemrebben nélkül le tudnak guberálni egy tízmilliósi óva-dék-csekket, valamint hat darab kékfedelű utlevelet.

KENDI TIBOR

התורה והאקדמיה

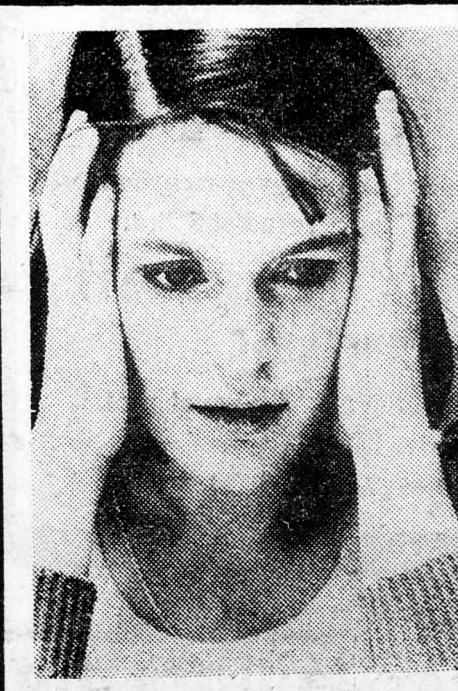
Feliratkozás az akadémiai tartalékba megkezdődött és 1977. 1. 31-én fejeződik be.

Feliratkozhatnak a különböző iskolák jud-bét osztályaiban tanuló diákok.

A jelentkezőknek magukkal kell hozni a feliratkozáshoz a jud-álef osztály bizonyít-ványának eredetijét és fényképmását, továbbá levelet az iskolától, hogy תשליז és nyarán érettségi vizsgát fognak tenni.

Bővebb részletek, magyarázó-füzetek és feliratkozási úrlapok kaphatók a körzeti sorozóirodákbán.

CVÁ HAGANÁ L'JISZRAËL

„Kathrina Blum elveszett becsülete”

HEINRICH BÖLL Nobel díjas író bestsellere alapján.

Főszerepben:

ANGELO WINKLER * MARIO ADORF
DIETER LASER
VOLKER SCHLÖNDORF filmje.

2-IK HÉT
„GORDON” • TEL-AVIV

Nappali előadások 4.30-kor német változat
Esti előadások 7.15 — 9.30-kor angol változat

BŐRRUHÁZAT

MODELL- ÉS SZÍNVALASZTÉK NŐK ÉS FÉRFIAK SZÁMARA

»BIGDÉJ CHEN«
BLUTHNER DÁVID JUMI

TELEFON 291693
TEL-AVIV,
ALLENBY 99., EMELET
nagytemplommal szemben
30% engedmény turistáknak

MOLDOVA GYÖRGY:

Mózes hatodik könyve

Moldova Györgyöt, a Budapesten élő, zsidó származású kiváló magyar író... Lapunk folytatásokban közölte „A Szent Imre induló” című, a magyarországi zsidóság... Mire gondolsz? Mire gondolsz, Lajos bátyám? Szerintem például a francia királylány... Milyen francia királylány? Nincs benne francia királylány? — kérdezte Borsitzky családostól... Először arról szeretnék beszélni, ami tetszett. Kétféleképpen sikerült. Noé ábrázolása, hogy az egyszerű parasztember... Mire gondolsz? Mire gondolsz, Lajos bátyám? Szerintem például a francia királylány... Milyen francia királylány? Nincs benne francia királylány? — kérdezte Borsitzky családostól... Először arról szeretnék beszélni, ami tetszett. Kétféleképpen sikerült. Noé ábrázolása, hogy az egyszerű parasztember... Mire gondolsz? Mire gondolsz, Lajos bátyám? Szerintem például a francia királylány... Milyen francia királylány? Nincs benne francia királylány? — kérdezte Borsitzky családostól... Először arról szeretnék beszélni, ami tetszett. Kétféleképpen sikerült. Noé ábrázolása, hogy az egyszerű parasztember...

kozott a kézíráttal, és mint rutinos átdolgozó már nevet szerzett magának a szakmában. Lovass nem vesztegette az időt — rögtön felvette az előleget, hiven jelszavára:

— A dilettánsnak ihlet kell, a profinak előleget.

Mózes csak hónapokkal később, a határíró lejártá előtti estén hívatta be a szerkesztőségbe, hogy nekilásson a munkának.

— Mutasd csak a kéziratot, fiacskám, hadd láton, mire mentél vele.

Mózes kétségekkel vaskodva tette le az asztalra a pergamenkereseket:

— Gondolja szerkesztő ur, hogy lehet csinálni belőle valamit?

— Reménytelen ügyek nincsenek, fiacskám, én már foglalkoztam hasonló témákkal, mint a te anyagod. 1913-ban, nyolc-héves koromban már írtam egy zenés kabarétréfiát Jób könyvéből „Vakard mazad cseréppel” címen. Mit mondjak? Szék nem maradt utána szárazon.

Lovass megnézte a kézirat címet:

— „Mózes Áron: A tizparancsolat — egy vizkutató feljegyzések.” „Tizparancsolat” — nem elég blifkangos.

— Miert?

— A tiz túlságosan kerek szám, nem mozgatja meg az olvasó fantáziáját. Kilenetet vagy tizenegyet könyvekben meggyeznek, esetleg tizenkettőt.

Lovass próbálta az új címet:

— „Tizenegy parancsolat” — nem jó. „Tizenkét parancsolat” — ez már jobb, de az a baja, hogy összetévesztik a szabadságharc tizenkét pontjával meg mindenféle más tizenkét ponttal. „Tizenhárom parancsolat” — ez nagyon jó, direkt ritmusa is van, ki lehet javítani a könyvet. „Mózes Áron: A tizenhárom parancsolat — egy vizkutató feljegyzések”. Ötven-ezer példány garantálva.

Mózes tiltakozott:

— De nekem csak tíz parancsolatot adott az UR.

— Ne játszd meg magad, Áronkám, ne mondd azt, hogy nem tudsz hozzáírni még hármat. Írjad nekéd öt perc alatt husz parancsolatot, legalább olyan jókat, mint a tiéd? A társadalmi tulajdon védelméről, vagy amiről akarod.

— Nem kell, ha szükséges, megpróbálom én magam — Mózes eltöprengett —, bár fogalmam sincs, honnan vegyek még három parancsolatot. Az UR ilyen dolgokban nagyon makacs, ha egyszer tíz parancsolatot adott, nem tesz hozzá még hármat.

— De most már térjünk a lényegre. Az anyag jó, nagyon jó, csak tulirt, túlszofolt, lapos, érdektelen, nyelvelvagyongyola. Nekem főleg az Isten szövegeivel van bajom — mindig csak kijelent, sohasem bizonyít. Legfeljebb becsületszóra hiszem el neki, amit mond. „Vagyok, aki vagyok!” — lehet így beszélni?

— És hogy lehetne kijavítani a kéziratot? — vágott közbe Mózes kissé már túrelmetlenül.

— Először le kellene választani az egészről néhány csekélymért. Például külön nagyon kedves gyerekönyvet lehetne írni abból a részből, mikor a bölcsöd ott ringatózik a Nilus nádasaiban, és megtalálja a fáraó lánya. Ebben a pillanathat el tudnánk adni az Ifjúsági Kiadónak, főleg, ha arra hegyeznénk ki a mondanivalót, hogy a gyerekek ne fűrődjenek tiltott helyen. Legfeljebb egy dolgot kellene megváltoztatni: ne az egyiptomi, hanem a szíriai fáraó lánya találja meg...

— Szíriában nem volt fáraó — vágott közbe keserűen Mózes —, sőt, akkoriban még Szíria sem volt.

— Ja, ha te mindenen fennakadsz. Értsd meg: lehet, hogy konkrétan nem volt Szíriában fáraó, de ha a közel-keleti helyzet úgy kívánja, írjunk kell oda egyet. Ezt majd megbeszéljük még, ráér, előbb a „Morál”-nak kell megírni a sötöveget — Lovass végigfuttatta ujjai között a kézirat lapjait —, ki kell választanunk ebből a nagy káoszgyömből egy történetet, ami biztos érdekl az olvasókat.

— Talált ilyet?

— Egy profi mindig talál valamit. nálad a Putifárné történetét választottam ki, aki megpróbálta elcsábítani Józsefet, az bevált ügy, amiben van egy kis punci, az mindig hat. Kicsit át kell alakítani a Galgóczi-novellák modorában, az most nagyon divatos, legyen József megyei főigéző, Putifár sikkesztő téveszelnök, és Putifárné azért próbálja elcsábítani Józsefet, hogy ne tegyen feljelentést a Fáraónak — Lovass lázba jött a saját ötletétől. — Ez igen, ebben már van mozgás, tegezz le, használd a filemet hamutartónak, ha nem veszi meg a tévé is ezt az anyagot, mindjárt párbeszéd formában írjuk, jelenetveze, hogy később ne kelljen tévét vesztegetni a dramatiszással. Tegyük a gépbe három példányt, ne, négyet, hátha a Rádió is ráharap. Új le, diktálom. Szin: József lakása.

PUTIFAR (belép): Na, Józsikám, az (Folytatása a 8. oldalon)

A „Morál” Könyvkiadó Vállalat, mint a neve is mutatja, főleg filozófiai és erkölcsi témájú könyvekkel foglalkozott. Bár munkájában nem nélkülözhetetlen az élő klasszikusok műveit, a Kiadó híres volt kísérletező kedvéről, lektorait még névtelen szerzők és most induló fiatalok is bizalommal kereshették fel.

A felfogadás hétfőn, szerdán, pénteken reggel kilencről délután ötig tartott, de a kézíráttal jelentkezők hada délre általában már elvonult, megüresedett a skay ülőgarnitúrával berendezett várószoba. Fél évkor Schmidt Sándor beosztott lektor is elment ebédelni, ebéd után lebonyolított egy pásztorórát egyik barátjának feleségével — aki ugyancsak tág ebéddéllel rendelkezett —, visszafelé elemet vásárolt zsebrádiójába, beült a borbélyhoz levágtatni a haját, meghosszabbította teniszpályabérletét, fél négyre ért vissza a szobájába.

Fél négytől fél ötig telefonálgatott, protekciót keresett, hogy édesapját bejuttassa valamelyik szociális otthonba, ha felveszik, el tudta volna adni a felszabaduló lakást, és a pénzen kicsérélhette volna kocsiját egy modernre. Schmidt akárhogy igyekezett, nem ért el eredményt, csalódottan tette le a kagylót, bánatában az új asztali ventilátorral játszott, sokáig forgatta a kezében, de úgy döntött, hogy egyelőre még nem lopja el, vár vele néhány napot, mert akkor már rá lehet fogni a takarítóasszonyokra.

Háromnegyed ötkor kezét akart mosni, de a fali mosdó csapjából nem folyt a víz — a kiadó épületét már rég lebontásra ítélték, és akadózott minden szolgáltatás. Schmidt káromkodva a vállalra dobta a törülközőt, indult lefelé a földszinti mosdóba, de a titkárnő megállította:

— Schmidt elvtárs, kint ül a váróban egy öregember.

— Mit akar?

— Azt mondja, valami kötéblákat hozott. Kötébláka? Már azzal is nekem kell foglalkoznom? Kijűljé a műhelybe, vagyis ki a Keresési temetőbe valamelyik sírkövéshez. Én az én diplomámmal...

— Én is mondtam neki, de ő mindenképpen lektorál akar beszélni.

— És Veróné hol van?

— Már mindenki elment.

— Akkor én is.

— Schmidt elvtárs, nem azért mondom, de magának úgyis kevés a pontja, ebben a félévben alig olvasott valamit, a főnök szólni fog.

Schmidt a fogát csikorgatta, szidta magát tülzött lelkiismeretességéért, ha fél ótkor lelép mint a többiek, mindezt elkerülhette volna.

— Küldje be, de én tíz perc alatt kirogom.

Kisvártatva egy daltis termetű öreg férfi lépett be, bal kezén két kötéblákat hozott, másik kezével hatalmas botra támaszkodott. Haja a homlokán kétoldalt szarvaszerűen megeemelkedett, szakállát két ágra fésülte, ruha helyett egy lepedőhöz hasonló köntösbe burkolódzott, lábain sarut *iselt. Méltóságteljesen megállt az aítóban. Schmidt vizsgálódva nézte, úgy tűnt neki, valahol már látta ezt az öregembert:

— Nem szerepelt maga valamilyen plakáton mint fotomodell? Szívtart vagy mosóport reklámozta magával vagy nyugdíjkiegészítési biztosítást?

— Nem, engem csak Michelangelo Buonarroti faragott márványba, méltóan.

— Öt nem ismerem, nem illusztrál nekünk. Tessék leülni — mondta ingerülten, egyik szemével az grát figyelve —, nem értettem a nevét, mikor bemutatkozott.

— Még nem mondtam a nevémet.

— Akkor talán lenne szives, ha nem óhajtja titokban tartani.

Az öregember telt, zengő hangon felelt, mint aki megszokta, hogy hegyecsucokról beszél a fuvó szélel:

— Mózes vagyok. Lévi nemzetiségből...

— Most mit ordít? Nem vagyok süket. Még lehet azt mondani szép nyugodtan is: Lévi Mózes vagyok. Nem hallottam még a nevé, jelent meg már írása valahol: folyóiratban, újságban?

— Még nem.

— És mindjárt könyvvel akar kezdeni? Bátor ember. Én a maga helyében előbb másút próbálkoztam volna.

Mózes lassan elveszítette biztonságérzetét:

— Mikor az UR elküldött ide Budapestre, hogy hirdessem ki újra a parancsolatait, mert a város oly igen elmerült a bűnben, először egy újsághoz mentem...

— Melyikhez?

— Mivel az írásaimban sok a vallási vonatkozás, először az Állami Egyesített Vallásrostzt lapjánál, a „Dávid Keresztjé”-nél jelentkeztem velük. Lovass szerksztő ur azt mondta, hogy nagyon érdekes, ők sajnos nem tudják használni, de talán önök foglalkoznának vele. Azért gondoltam, hogy esetleg... — és zavartan forgatta a botját jobb kezében.

— Behozta a kéziratot?

— Több kézíratról volna szó, tudniillik öt könyvet írtam.

— Öt könyvet egyszerre?! Mi maga, grafománia?

— Lovass szerkesztő ur is sokallta a „Dávid Keresztjé”-nél. Azt mondta, hogy ne is hozzam el egyszerre az összes pergamentekercset, mert ilyen vastag kéziratot csak dilettáns küld be, és a Kiadóban el sem olvassák.

Schmidt elismerően bólintott:

— Ez a Lovass nem buta ember.

— Azt tanácsolta: írjak belőle inkább valami színosztist, amikben összefoglalom a lényegét. Papírma már nem volt pénzem — tizenkét forintjával váltották be a talentumot, amit magammal hoztam — erre a két kötéblábra faragtam rá a lényegét: a Tizparancsolatot. Ha meg tetszene nézni.

A lektor megadóan sóhajtott, és a kötéblák fölé hajolt; a kövön mindenütt javítások, szelvényezetek, áthuzott szövegrészek látszóttak:

— Ezeket ki firkálta ide?

— Lovass szerkesztő ur tul pongyolának találta a Tizparancsolat stílusát, ő próbált segíteni — szinte ingyen. Nagyon hálás vagyok neki, ha legközelebb megidézi magához az Örökkévaló, megemlítem neki a szerkesztő urat és megkérem, hogy áldja meg őt lehetőleg mind a két kezével.

— Maga most ne zagyváljon össze mindenfélét, engem ez nem érdek.

Mózes ijedten hebegett.

— Én szívesen kifaragom újból. A nagymutató a tizenkettesre ért, öt óra volt, Schmidt összekapcsolta a tenyerét:

— Fejezzük be, lelet a munkaidőm.

— Nem lehetne még öt percet?

— Engem sem szolgálnak ki a KÖZÉRT-ben záróra után.

— Most mi csináljak?

— Adja be ezeket a kötéblákat, de küldje be a teljes kéziratot is. Diktálja be a címét és a telefonszámát a titkárságonha elolvastuk az anyagot, majd értesíteni fogjuk.

— Körülbelül mikorra várhatom?

— Gondolhatja, hogy nem maga az egyetlen szerzőnk, egy hónapon belül ne is reménykedjen.

Mózes felsóhajtott:

— Hogy adok én erről számot Istennek? Hogy nem hirdetem ki, amit a bünső városnak üzen?

— Ha egyszer beszél az Istennel, inkább a könyvek átfutási idejét említe meg neki. A nyomdák azt mondják, hogy az Istennek sem tudnak egy évnél hamarabb kihozni egy könyvet.

Schmidt csak most vette észre a vállán a törülközőt, hosszasan csettintett:

— Már bezárták a földszinti mosdót is! Tessék, most maga miatt nem tudok kezét mosni — és reménytelenül csavargatta a mosdókagyló elromlott csapját.

Mózes szolgálatkészen közelebb lépett:

— Segíthetek?

— Ért hozzá?

— Egyszer az Engedetlenség Sziklájánál már megpróbáltam vizet fakasztani, ott baj lett belőle, hátha most jobban sikerül.

Mózes botjával a fali mosdóra vágott, a csapból bő sugárban megindult a víz; Schmidt elbámulva nézett az öregemberre.

— Maga vízvezeték-szerelő? Miért nem mondta? Nálunk is eldugult a konyhában az öblítő, holnap szabadnapos leszek, jönjön el hozzánk és csinálja meg — közben megbeszélhetjük a kéziratot is.

— Néktek, kezdő íróknak az a bajotok, hogy folyton profétáknak hiszitek magatokat — mondta másnap Schmidt Sándor Mózesnek. Az öregember egy nagy pumával már megjavította az eldugult öblítőt, és az asztal mellett ültet, pálinkát ittak — nem akartákok tudomásul venni, hogy az irodalomban szabályok vannak, és ezeket a legnagyobb zseni sem rughatja fel.

— Mire gondolsz?

— Először is: itt van mindjárt a neved.

— Mi baj van az én nevémmel

— Lehet hogy most megsértődsz, de én megmondom nyíltan, ilyen névvel mint Lévi Mózes, az irodalomban nem mész semmire. Ezzel legföljebb egy kóser éttermet nyithatsz a Rumbach Sebestyén utcában. Egy tisztességes nevet kell választanod.

— Hát ha úgy gondolod. De mi legyen az új neved?

— Lásunk csak. Voltál katona?

— Igen, az egyiptomiak ellen, a filiszteusok ellen, az emoríták ellen...

— Akkor legyél, mondjuk, Katona Mózes.

— Schmidt elégedetlenül legyintett a saját ötletére. — Nem jó. És mi lenne, ha a Mózesből vezetéknév csinálnánk? Milyen keresztnévek vannak a családotokban?

— Ábrahám. Izsák. Jákob...

— Jó, hogy nem Izsó.

— Az ősem Áron.

— Mózes Áron? Ez az, nagyon jó lesz, van benne egy kis székelys is, amit szeretnek az olvasók, bár te őszintén szólva nem nagyon nézek ki góbenak. Második feladat: meg kell csinálni a figurádat.

— Ezt hogy érted?

— Valamilyen legendát kell kitalálni köréd, amit az emberek mesélni tudnak — emléklí nincs ír Magyarországon. Az egyik író azt terjeszti magáról, hogy ő kanállal eszi a nőket, pedig már az apja is impotens volt, az anyja osztódással szaporodott, a másiknak az a hite, hogy olyan művelt, hogy az ő fejével van kitapétázva a Francia Akadémia, pedig ősszekeveri a jobbkezeszabályt a mólhási vesszél. Mindegy, a főmeg, az olvasók zabálják az ilyen sztorikat, senkit sem érdekel, mi igaz belőle. Neked is ki kellene találni valamit, de mit, mert azért nem árt, ha a legendának alanya is van.

Schmidt szeme megakadt a Mózes székének támaszfőt pumpán:

— Mi lenne, ha azt mondanánk, hogy husz évig vizet kutattál Mongóliában?

— De hát én sohasem jártam Mongóliában, nem tudok róla semmit.

— Az nem számít; ha kérdezik, hogy mit találtál, csak sóhajtás és legyints egy nagyot. Ezt mindenki úgy értelmezi, ahogy akarja. Na, azt hiszem, a lényeg elintézttük, a címet kijavítottam: „Mózes Áron: A tizparancsolat — egy vizkutató feljegyzések”.

— És mi a véleményed a könyvről? — kérdezte Mózes félénken.

— Az én véleményem önmagában nem számít, nálunk a „Morál”-nál az a szabály, hogy három lektorral kell elolvastatni az anyagot, csak aztán döntünk. A jövő héten ülünk le beszélgetni a te ügyeden.

— Hová tettem a jegyzeteimet?! Hová tettem a jegyzeteimet?!

Borsitzky megadóan leeresztette a táskáját:

— Sajnos, nem találom a jegyzetemet, anélkül pedig felelőtlenség volna véleményt mondanom.

— Akkor talán emlékezzél, csak a lényeg, Lajos bátyám — szólt közbe Schmidt Sándor.

— Az anyag jó, de még dolgozni kell rajta.

— Mire gondolsz? Mire gondolsz, Lajos bátyám? Szerintem például a francia királylány figurája kissé erőltetett.

— Milyen francia királylány?

— Nincs benne francia királylány?! — kérdezte Borsitzky családostól —, ez is azt bizonyítja, hogy még dolgozni kell rajta.

A fiatal és becsüdvő Fejes Livia viszont annál alaposabban felkészült a megbeszélésre; mikor kirakta a jegyzetét, a papírlapok husz centi vastag rétegben borították el az asztal egész felületét.

— Először arról szeretnék beszélni, ami tetszett. Kétféleképpen sikerült. Noé ábrázolása, hogy az egyszerű parasztember — szimbolikusan a dolgozó osztály — menti meg és viszi tovább a világot. Azt viszont kicsit antisemitikusnak érzem, hogy ez a tiszta és példamutató ember öregkorára inni kezd; az író így akarta emberibbé tenni a hőst, de csak annyit ért el, hogy megrálgalmazta a jellemét.

— Nagyon jó a manna-motívum is. A jelkép világos; a társadalomnak van mitől olyan rétegi, amelyek teljesen konfliktusmentesnek képzélik el a szocializmus építését, azt várják, hogy az égből hull le nekik minden, pedig valójában nagyon keményen meg kell dolgozniuk érte. Viszont mindenképpen törőlném az alma-motívumot.

— Milyen almát?

— Amit Edit nvuít át Ádámnak.

— Edit? Talán Éva?

Fejes Livia közelebb hajolt a jegyzeteihez:

— Bocsnát, rosszul láttam, ide is Éva van írva.

— Ez ellen az alma ellen mi a kifogás?

— Most, amikor országos méretű propaganda folyik, hogy fokozzuk az egy főre eső gyümölcsfogyasztást, rendkívül negatív képzettársításokat keltenek az emberekben, ha azt olvassák, hogy egy alma elfogyasztásából ennyi baj származhat.

— Nem gondolja, Livia, hogy kompozíciós szempontból mégis szükség volna erre a jelenetre? — kérdezte Schmidt Sándor. — Ez az a bizonyos bűnbűnése.

— Akkor ugy kellene átalakítani, hogy Edith alma helyett egy üveg almapálinkát ad Ádámnak, ez segítené az antialkoholista propagandának hatékonyságát is.

További építőpárv munkája fölött.

Mózes Schmidt Sándortól várta segítséget, de a lektor nemcsak Fejes Livia, de Borsitzky is lezavazta.

— Még dolgozni kell rajta — mondta a tekintélyes szakember —, kár, hogy nem találom a jegyzeteimet.

— Mire gondolsz? Mire gondolsz, Lajos bátyám? Szerintem például a francia királylány figurája kissé erőltetett.

— Milyen francia királylány?

— Nincs benne francia királylány? — kérdezte Borsitzky családostól —, ez is azt bizonyítja, hogy még dolgozni kell rajta.

A fiatal és becsüdvő Fejes Livia viszont annál alaposabban felkészült a megbeszélésre; mikor kirakta a jegyzetét, a papírlapok husz centi vastag rétegben borították el az asztal egész felületét.

— Először arról szeretnék beszélni, ami tetszett. Kétféleképpen sikerült. Noé ábrázolása, hogy az egyszerű parasztember — szimbolikusan a dolgozó osztály — menti meg és viszi tovább a világot. Azt viszont kicsit antisemitikusnak érzem, hogy ez a tiszta és példamutató ember öregkorára inni kezd; az író így akarta emberibbé tenni a hőst, de csak annyit ért el, hogy megrálgalmazta a jellemét.

— Nagyon jó a manna-motívum is. A jelkép világos; a társadalomnak van mitől olyan rétegi, amelyek teljesen konfliktusmentesnek képzélik el a szocializmus építését, azt várják, hogy az égből hull le nekik minden, pedig valójában nagyon keményen meg kell dolgozniuk érte. Viszont mindenképpen törőlném az alma-motívumot.

— Milyen almát?

— Amit Edit nvuít át Ádámnak.

— Edit? Talán Éva?

Fejes Livia közelebb hajolt a jegyzeteihez:

— Bocsnát, rosszul láttam, ide is Éva van írva.

— Ez ellen az alma ellen mi a kifogás?

— Most, amikor országos méretű propaganda folyik, hogy fokozzuk az egy főre eső gyümölcsfogyasztást, rendkívül negatív képzettársításokat keltenek az emberekben, ha azt olvassák, hogy egy alma elfogyasztásából ennyi baj származhat.

— Nem gondolja, Livia, hogy kompozíciós szempontból mégis szükség volna erre a jelenetre? — kérdezte Schmidt Sándor. — Ez az a bizonyos bűnbűnése.

— Akkor ugy kellene átalakítani, hogy Edith alma helyett egy üveg almapálinkát ad Ádámnak, ez segítené az antialkoholista propagandának hatékonyságát is. További építőpárv munkája fölött.

VÉGRENDELLET

Az ember kifejező eszköze a szó, a betű. — szegényesek. Nagy stílusú, a betű utóérhetetlen mesterei sem képesek mindig tökéletesen kifejezni magukat. A költő és a költészet, a szava harmoniája és a szavak mint az emberi agy és tehetség színpadja. A költészet, a szavak harmoniája és a szavak mint az emberi agy és tehetség színpadja. A költészet, a szavak harmoniája és a szavak mint az emberi agy és tehetség színpadja.

Mindenható, a maga csodálatos elrendezése révén, lassu halálra ítélte, hogy módos és alkalmatlan legyen közölni érzelmeit és gondolatait. Gondolataim száguldoznak az örömtől, amit minden még rendelkezésemre álló órák miatt érzek — a gyötrelmig, hogy miért kell oly fiatalon távozzom az életből; a haláltól való félelemtől, az Isten létében való hitem megingásáig. A gondolatok mely buskomorság és legyőzhetetlen élni akarás között száguldanak, végül pedig megbékülök a halál gondolatával és egyetlen nagy érzés lesz urrá rajtam: közölni veletek utolsó napjaim, vagy óráim érzéseit.

...Nem jutottam volna el a halállal való megbékülés csodálatos érzéséhez és a Mindenható nevének dicsőítéséhez szeretett férjem segítségével nélkülülük megintottem reménykedni, megélni minden nap örömeit és bánatait, értelmet találni az élet minden pillanatában, nem félrevonulni, elzárkózni az emberekől és nem elmenni a buskomorságban. Természetes, hogy szeretnék többet veletek lenni, megérni gyermekeim es-

legyetek nyitlak embertársatokkal szemben. Kívánom nektek: találjatok mindenkor kapcsolatot barátokkal és legyen kivétel megosztatok legbelsőbb érzelmeiteket és gondolataitokat. Ezáltal szebbé és tartalmasabbá lesz az élet.

...Ne szégyelljétek sirni elmulásom felett, ne vonjátok meg önmagatokatól a kiáltás és kérdés jogát: miért? Ha szükség érzitek, kérjétek választ Istentől. Szabad kételkednetek — a fájdalom terhe alatt — de szabad megfognotok egy szeretett barát kezét is, adni és kapni meleg csókot és ölelést.

...Szerencsétlen és nagyon szomorú lettem volna jóbarátaim támasza nélkül. Ezért gyermekeim, kívánom találjatok magatoknak olyan jó barátokat, amilyeneket én találtam életem során, agóniám, lassu halálom nehéz megpróbáltatásai elé állított barátait, de ők kitarítottak mellettem. Mi más marad az ember számára, mint a lehetőség, hívó szóval fordulni a baráthoz kétségbeesés és szorultság idején és a barát mellé állni, együttérzése fájdalomokban és gyászunkban. Ez a vagyon, érték, amit minden időben és minden helyen elérhetünk.

RÖSSÉL MORDECHAJ

MÓZES HATODIK KÖNYVE

(Folytatás a 7. oldalról)

éjszaka hanzsora csempészted be a lompos?

Mózes megdöbbenett nézett fel, de Lovass nem hagyta szóhoz jutni:

— Te lehet hogy zseni vagy, de ahhoz nem értesz, hogy kell eladni valamit. Mindjárt az elejére kell egy mondat, lehetőleg jó zafos disznóság, ami megfogja a nézőket, a szakmában úgy mondják: etetni kell a vadállatokat. Szóval: Putfár, vagy legyen inkább egy gujnyev: Piti-fár.

— Piti-fár? Miért? — Igy hívják a beosztottait, mert mindig kracjarcoskodik. Ez nagyon jó. Folytassuk.

PITIFÁR: Látom, már ilyen korán reggel dolgozol.

JÓZSEF: Mit mondasz?

PITIFÁR: Azt mondom, hogy már ilyen korán reggel dolgozol.

— Miért kell ezt megismételnem? József nem süket.

— Mert a kiadó terjedeleme szerint fizet. Én nem lopotom a jó mondatokat, ha nagy nehezen kitalálom egyet, azt nekem legalább egy fél oldalra ki kell huznom. Kutya bejón.

— Milyen kutya? — Milyen kutya? József, vagy Putfáré, teljesen mindegy, de kutya kell. Kutya, kisgyerek, régi auto mindig biztos hatás.

JÓZSEF: Édesanyám, legyen szives, vigye ki a kutyát.

— Miért kell kivinni a kutyát, hiszen csak most jött be?

— Mert utban van és büdös.

— És miért nem József küldi ki?

— Azért kell az édesanyjával kivitetni a kutyát, hogy a nézőközönség lássa, József milyen szépen beszél az anyjával, ez mindig jó benyomást kel.

ÉDESANYA: Visszem már. Jó ez az új világ, szép világ, Putfár ur, kár, hogy nekem már ilyen későn jött. Az én Istenem áldja meg ezt a demokráciát.

Lovass ellenmondást nem tűrően emelte fel a kezét.

— Ennyi kell, hogy ellenzéki hangulatu darabban ennyi legalább kell, elensúlynak, ha el akarunk mondani valamit.

ÉDESANYA (ki)

PITIFÁR (rágyújt idegesen): Ez a hüdös bagó...

— Honnan veszi a cigarettát, akkor még nem volt dohány?

— Ne szólj bele mindenbe, mert becsületlavarrá lthagyalak! Gondolni kell a színészekre is, kell valamit csinálni a kezüikkel; minden magyar színdarabban, de jobb novellákban is vagy rágyújtanak vagy isznak.

— És ha egy hős nem dohányzik?

— Akkor azt kell írni, mit tudom én, Ferenc vagy Béla ebben a pillanatban, ha dohányozna, rágyújtaná. Távolban elpatlan egy hur.

— Milyen hur?

— Milyen hur? Ben Hur — mondta méltatlankodva Lovass —, ez a hur egy Csehov-hatás, te marha, a legjobb színdarabokban használják, nem is tudom, mi

ért pazarolom rád. Azt jelenti, hogy valami elszakadt, valami véget ért, ebben az esetben Putfárék visszaélesei.

PITIFÁR: A parancsotok miatt jöttem, ma reggel kaptam meg a postával. A Biztosító rájött, hogy patogatótt kukoricát vetettünk az ártéren. Olyan szemük van mint a sasnak, az istenit neki, a nádvágó, kaporszakállas, büdös, keserves istenit neki.

— Ezt én nem írom le — mondta Mózes felháborodottan.

— Utoljára rongálom az idegeimet veled: magyar szépirodalmi mű nem lehet meg káromkodás nélkül, mert azt mondják, hogy szépítjük a valóságot, nem ismerjük az életet. Szóval: „a nádvágó, kaporszakállas...”

— Az én könyvemben nem lehet szidni az Isten!

— Az én könyvemben?! — mondta üvöltve Lovass —, nem tudok veled dolgozni. Ha te az Istenel jobban kijössz, írja át neked ő a süket dialógusaidat.

★

Lovass felbontotta a szerződést a kiadóval, minden felelősséget Mózesre hátrívta. A „Morál” más társszerzővel már nem is próbálkozott. Mózes egyedül dolgozott tovább, csak Schmidt Sándor segített neki néha-néha. A lektor főleg húzásokat javasolt, végül is az őt könyv tíz oldalra olvadt le.

Ezt a változatot már a lektorátus is elfogadhatónak találta, az írás bekerült a fiatal írók tervezett új antológiájába, az „Ahol a part szakad”-ba, és Mózesel szerződést kötöttek. Az antológia megjelenése azonban valamilyen okból elhúzó-elhúzódtott, később végképp le is mondott róla a Kiadó — ezt részben kényelemből, részben sajnálatból senki sem követte Mózesel, az öregember minden felfűtő, szerdán, pénteken reggel kilenctől délután ötig ott üldögélt a fogadószoba skay fotelijében, és megutagta szerződését a többi várakozónak.

Egyik nap Mózes már száz méternyire a kiadótól feltartóztatva egy rendőr:

— Nem lehet közelebb menni, ma robantják a házat.

— Felrobantják?! Miért?

— Nem tudom kérem; állítólag valami külkereskedelmi székhez épül a helyén, de azt is rebesgetik, hogy az olvasók átka megfogant.

Mózes egy benzinkutnak támaszkodva nézte, hogy repülnek magasba a kiadó falai. A visszahulló törmelék zajából félmondatok váltak ki: „nem tipikus...”, „kell domborítani a pozitív...”, „még dolgozni kell rajta...”, „ezek annyiszor hangzottak el a kiadó épületében, hogy beüvögtak már a falakba, és a robbanás most kiszabadította őket.

— A kiadóra tehát nem számíthatok többé — mormogta Mózes maga elé — nincs más hátra, nekem magamnak kell kihirdetnem az Ur üzenetét.

Kezében a kőtáblákkal Mózes felment a Gellérthegyre, megállt a Citadella vendéglő előtt egy füves tisztáson, és érces hangon idézni kezdte a parancsokat. Hamarosan közönség sereglett köré, főleg a váratlan látványosságot fényképező külföldi turistákból. A botrány, akkor tört ki,

mikor Mózes elkialtotta az igék sorában:

— Ne paráználko!

Erre a szóra valóságos forni kezdtek a környező bokrok, hiányos öltözötű férfiak és nők mástak elő, öklükkel fenyegették az öregembert.

Meg akarták verni, de mikor következő parancsotkelték Mózes azt hirdette ki, hogy „Ne lopj!”, az emberek egymásra néztek, tekintetük megennyhült, mintha megértették volna valamit, és egyikük elszaladt telefonál a mentőkrét.

★

Mikor közzölte az ápolókkal, hogy ő valóban nem Mózes Áron író, mely névre egyetlen igazolópapírja, a „Morál” kiadó szerződése szövege, hanem Mózes, a proféta, a fehér köpenyesek bölintották, és a négyes körterembe vitték, ahol már volt két Jézus, egy Buddha és egy faköböző, aki csak annyit tudott magáról biztosan, hogy galamb, de nem tudta eldönteni, hogy Picasso békezealmbaja vagy a Szentlélek.

Az egyik Jézus egy fiatal költő volt, aki egy alkotósok kinyitott túlfeszített nap után megrökölyt a vizen járn, és két kevérrrel, öt halkonzervvel jóllakni egy diákszállót. Mózes összeharatózott vele, megmutatta az írásait, a költő megígérte, hogy segíteni fog rajta.

Egy-két írása megjelent, neve ismertté vált, társaival együtt őt is meghívták író-olvasó találkozókra — Mózes általában a Tizparancsotlatot adta elő, de már mezezenistive, gitárkísérettel. Keresetéből néhány apróbb tárgyat vásárolt, hogy lépést tarthasson a divattal és író-társaival; EGY PIROS TRIKÓT: „Make love no war” felirattal, egy oldaltáskát két farmeranyagból és egy pár műtyűket; madzag-övet, egy miniatűr tehénkolompot a nyakába.

A kánaáni szöfőírt történetéből egy tévéreklámfilmel írt az Állami Boriparnak. A két harcos, aki elmegy kikélni az Igér földjét, a vállukra akasztott rudon a borinar új termékét, a „Kesergő” elevenezési hittevermutot hozza vissza magával.

Foreatás közben Mózes megismerkedett az egyik diszlettervezővel. Lengvármi Fisch Emevel, többször találkoztak, és a nő végül is hajlandó volt elhagyni érte a férjét. Mózes beköltözött a műteremlakásba, és segített élettársának ikonokat hamisítani, és nyakba akasztható aranybujukat gyártottak nyugat-német megrendelésre.

★

...És egy éjszaka Mózes álmat látott, egy kiáltó színtelen harsogása közepette az Ur jelent meg neki egő csipkebokr képében — Mózesnek átvillant az agyán, hogy milyen kiváló csipkebogyótea-reklámfilm lehetne írni ebből az ötletből — és zengő hangon megszólította:

— Mózes, Mózes, miért küldtelek?! — és egy lángnyelv a Tizparancsotlat kőtábláira mutatott, mely a sarokban hevert, vésett betűire már halót szótt a pók. Mózes felkelt, és arcát a földbe rejtette a Fényesség elől:

— Uram, tiéd a büntetés és tiéd a jutalmazás. Itt az életem, rendelkez velem, csak arra az egyre kérlek alázatosan és leborulva színed előtt: ha fontos Neked ez a könyv, gyere és próbáld kiadni Magad.

Fagyas Mária:

A HADNAGY ÉS A BIRÓ

6.

— Köszönet doktor ur, gyors felfogóképességéért. — Kezet nyujtott dr. Brucknak. — Ami a honoráriumot illeti, a gazdasági tiszt majd intézkedik.

— Nem szükséges. Dr. Bruck a fejét rázta. — Ámbár nem részesültem abban a megtiszteltetésben, hogy személyesen ismerhettem volna Mader kapitányt, mégis, mivel szomszédok voltunk, s nekem az a meggyőződés, hogy kötelességem szomszédaim segítségére sietni, ha bajban vannak, nem tartok igényt honoráriumra. Rendkívül sajnálom, hogy nem tehettem érte többet.

Egy csendőrt jelentette, hogy megérkezett a mentőkocs. Richard Mader tetemtét tétől talpig nehéz fekete takaróba burkolták és elszállították a katonakórház hullaházába, boncolásra. Kunze kapitány utasította Horn hadnagyot, hogy lépjen összeköttetésbe Brzesowsky rendőrdőparancsnokkal és dr. Weinberger rendőrkomiszárral, valamint a biztonságos iróadal, amely a rendőrség igazgatóságához tartozott és részletes jelentést küldjön neki. Bokát felszólították, hogy vonuljon a konyhába és váron újabb utasításokra.

Na, most, hogy „entre nous”, egymás között vagyunk — mondotta Kunze kapitány dr. Ruppertnek, amikor már a rendőrség emberei is eltávoztak — kötelességemnek tartom közölni önrel, hogy Mader nem követte el öngyilkosságot. — Kunze elővette az Ingrid Fialának írt befejezetlen levelet. — Ezt a levelet Mader írta, mielőtt összeesett. Egyáltalán nem hangzik bucsulevelnek. A szegény fiu terveket kovacsolt a jövőre néve. Különben is egy férfi, miután halálos mérge-adagot vett be, vagy készűl bevenni, nem ír a lánynak tapétákról, meg Lilly Lehmann koncertjéről. Nem, doktor ur: akár tessék nekünk, akár nem — ez nem öngyilkosság.

Dr. Ruppert megigazította a gvikkerét. — Lehet, hogy baleset volt — tűnődött —. Miért ne? Valaki aspirint akar bevenni például, véletlenül egy másik tubushoz nyult és lenyel egy adag patkánymérget. Mindenesetre nem vagyok hajlandó elfogadni az öngyilkosság elméletét.

Kunze kapitány más véleményen volt. Nem először látta munkában dr. Ruppertet, akit rosszorvsnak és nagyképfű, tehetetlen embernek tartott. A rettenetes halált halt fiatalember göröcsbe merevedett, élettelen, óriási halott bogarra hasonlító testének a látványa rendkívül kiemelte az orvos kicsinyes gondolkodásmódját. Különben is, az egész ügy utálatos volt és Kunze remélte, hogy nem rá osztják ki a nyomozás feladatát.

Anna Gabriel és férje, Friedrich, egy régi négyemeletes házban lakak a Burgtheater mögött. A keskeny lépcső. — a házban nem volt lift — meredekem kuszott a magasba és megmászása majdnem olyan nehéz volt, mint egy alpesi túra: mire Anna a lakásaitához ért, elállt a lélegzete. Azt hitte, hogy Fritz nincs otthon, de amikor a folyosóhoz ért és világosságot látott a lakásban, megértette, hogy tévedett.

— Mi történt — kérdezte a férj. — Azt hittem, hogy be vagy jelentve dr. Lorentzhez. — Reggel ugyanis azt mondta a férfinék, hogy későn érkezik haza, mert a fogorvos nem fogadhatja 6 óra előtt.

— Sürgős esethez hívták ki. Az ápolónő mindenkit hazaküldte és bezárta a rendelőt. Folyékonyan hazudott, nem kellett keresnie a szavakat. Fritz nem kételkedett benne s így nem szorult előlívágatosságra. Nem mintha a férfi buta lett volna, vagy hiszékeny, de feltétel nélkül bizott a feleségében.

— Mit csináltál egész délután — kérdezte Friedrich.

Megszökták, hogy beszámolnak egymásnak a külön eltöltött órákról. A férfi a Mariahilferstrasse-i postahivatásban dolgozott, a Nyueati Pályaudvar közelében. Ott mindig történt valami érdekes, sokféle ember fordult meg a postahivatásban és Fritz rendszerint elmesélt valamilyen eseményt, amiről azt hitte, hogy szórakoztatja a feleségét. Az asszony szívesen hallgatta, noha nem tudott megszabadulni a gyanutól, hogy férje mindenáron meg akarja győzni arról: nagy örömet szerez neki a munkája a postahivatásban és egyáltalán nem bánja, hogy feláldozta katonai karrierjét a nő miatt.

Amikor a férfi délelben hazaérkezett, rendszerint maradékokat ebédelt, meg felvágottat és egy csésze teát. Csak félnapos bejárónjuk volt és Anna bevásárlással, takarítással és főzéssel öltötte a délelőt. Délután 2 órától 6-ig szabad volt. Erről az időről szólt beszámolója persze közelről sem voltak olyan teljese és valóságosíték, mint a férfi elbeszélései. Nagy rének voltak benne, mint a rendőrállam cenzurált újságcikkeiben.

A házaspár alig tartott fenn kapcsolatokat a hajdani tisztokollégákkal. Jelenlegi barátai

az írók, újságírók, zenészek köréből kerültek ki, akik a férfit szerették, az asszonyt csodálták. Anna keményen tartotta magát ahhoz a szabályhoz, hogy nem fekszik le olyan férfakkal, akik jelenlegi baráti köréhez tartoztak.

— Még nem meséltél el, hogy mit csináltál egész nap? — emlékeztette a férfi.

Idegesség látszott, pedig nyugodt természetű volt. Az együtt töltött esték a nap legboldogabb, legmegnyugtatóbb órái voltak, de ma a férfi érezte, hogy az asszony nyugtalan és ez zavarta őt.

— Oh, semmi különös. — Anna vállat vont. — Beugrottam az anyámozh. Igen, és aztán láttam a császárt, amikor a kocsija áthaladt a Mariahilferstrassen és befordult a Ring felé. Biztosan Schönbrunnból érkezett. Az az érzésem, hogy nagyon sápadt volt. De lehet, hogy tévedek, mert zárt kocsiiban utazott.

Még a beszédmódja is más volt, mint rendszeren. Egyik témáról a másikra ugrott, összefüggéstelenül beszélt. Valami rendkívül felzaklatta — gondolta a férfi és csodálkozott, hogy az asszony nem mesél erről. Elhatározta: úgy tesz, mintha nem vette volna észre ideges hangulatát.

— Jót nevetünk ma — mondta Fritz, amikor a csend már kezdett nyomasztóvá válni. — Egy férfi ezer darab tízfilières bélyeget kért. Mivel külsejét tekintve munkásnak látszott — kömfivesnek, vagy inasnak — megkérdedtem, mire kell neki ezer levlébélyeg. Nem fogod kitalálni, hogy mit vállaszolt? Azt hallotta, hogy 12 fillérre emelik a bélyegilletéket és ezért tartalékokat akart magának gyűjteni, hogy az áremelés után jövedelmezően eladhassa. Na, mit szólsz hozzá?

Anna sápadt mosollyal reagált a történetre. Kétségbeesetten igyekezett palástolni a benne dúló vihárt. Valami rendkívül történhetett Maderrel, de nem ez nyugtalanította a nőt, hanem az a tény, hogy ő maga csak az utolsó pillanatban menekült meg. Ha csak néhány perccel korábban érkezik, akkor a tiszt lakásán találják, talán éppen az ágyában, amikor a baleset történt — mert nyilvánvaló, hogy balesetnek kellett történnie. Mindig sikerült kielégítenie szerelmi vágyait, anélkül, hogy házasságát veszélyeztette volna. Ami nem is volt különösebben nehéz, mert Fritz olyan meghatóan gyanudtan volt. Ettől aztán gondatlan lett és vakmerő, eszébe sem jutott, hogy egy félreértés, vagy egy váratlan találkozás tönkretethetné a házasságát.

— Szeretlek Fritz — mondta Anna. A férfi csodálkozva pillantott fel. Egyikük sem volt érzélgő természetű. Mindketten magától értetődőnek tekintették egymás iránti érzelmeiket. Feleslegesnek tűnt erről beszélni. Megcsókolták egymást, amikor találkoztak, vagy elváltak és szerettek. Nem csak férj és feleség, de jóbarátok is voltak.

— Tudom. — A férfi arra törekedett, hogy könnyedén válaszoljon, de mehezére esett.

A nő váratlan szerelmi vallomása úgy hatott rá, mint az előbb az idegessége. A kályhához lépett és úgy tett, mintha a hamurácot takaritaná. Az asszony azonban nem tágitott a témától.

— Az életemnél is jobban szeretlek — fűzte hozta Anna. — Ne felejtse el. Bármilyen történeten is.

★

Hohenstein herceg magas volt és sovány, elnyújtott arca egy El Greco által festett spanyol grand-rá hasonlított. A járása pedig egy telivér mére emlékeztetett. Amikor egy székhez közeledett például, az ember azt várta, hogy egy váratlan mozdulattal átugorja, mintsem hogy leüljön rá. Udvarias volt és végtelenül megértő. Noha a matematika volt az erős oldala, a családi hagyomány azt követelte tőle, hogy mint másodszülött fiúgyermek, az egyetemi karrier helyett katonai pályára lépjen. A hadsereg disztré vált s mert értékelték tehetségét, kiváló pozíciókat biztosítottak neki a vezérkarban.

— Ön ugyebár a férfi W.C.-ben találkozott tegnap utójára Maderrel? — kérdezte a herceget Emil Kunze vizsgálóbíró.

Kunze iródadában ültek. A kapitány reggel parancsot kapott, hogy átvége a Richard Mader ügyet.

Hohenstein egy pillanatig gondolkodott. — Nem. Körülbelül fél ókor még egyszer találkoztam vel ea folyosón. Már felöltötte a kabátját, a csakóját és felhuzta kesztyűit. Megjegyeztem, hogy tul korán megy haza és azt mondtam, lögni akar, vagy valami hasonlót. Kellőenl elmosolyodott és azt mondta, haza kell sietnie, látogatót vár.

— Férfit, vagy nő?

— Nem mondta.

— Ismersz valakit Gersteneen kívül, aki Charles Francis körlevelet megkapta volna?

(Folytatás a jövő pénteki számunkban)

A HETI SZIDRA

GEZER

Kibuc a történelem ösvényén

VAJCHI

És Jákob tizenhét évig élt Egyiptomban... és közeledett az idő, midőn... meg kellett halnia...

(Berésit 47, 28-29)

Az a tizenhét év, amelyet az ősatya Egyiptom országában töltött, hányatott életének nyugodt és boldog korszaka volt. Malbim szerint az utolsó szakasz az ember egész életének a fokmérője. Aki élete alkonyán révbe jut, elfelejti a kezdeti nehézségeket, elfelejti a szenvedéseket és a fájdalmakat. Ezért említi az Irás az Egyiptomban eltöltött 17 évét, mert ezáltal olybá veszi, mintha Jákob ősatya egész élete sikerben és boldogságban telt volna el.

✱

A magyarok között vita folyik arról, tulajdonképpen mikor született meg Egyiptomban az első zsidó-ellenes rendelkezések? A Midrás úgy véli, hogy az úgynevezett kurzus-változás közvetlenül az ősatya halála után következett be, és jöjjel a rabslolgamunkára és a népirodalomra vonatkozó rendelkezésekre csak később került sor, a diskrimináció nyomban az ősatya halála után kezdődött meg. A Midrás véleményéhez mások is csatlakoztak, így elsősorban Rási, minden korok legnagyobb és legnépszerűbb magyarázója.

Ugy véljük, hogy a Midrás álláspontja bővebb magyarázatra szorul. Mert azt megérjük, hogy József halála után megrendült a zsidók helyzete Egyiptomban. Életében az ellenlélek nem merete kinyitni a száját, viszont a halott alkirálytól nem kellett tartaniok. Semot könyv nyitányában valóban azt olvassuk, hogy „támadt pedig új király Egyiptom fölött, aki nem ismerte Józsefet”, más szavakkal: azt hazudta, hogy nem tud semmit József érdemeiről. Ez a király pedig így szól népéhez: „Íme, Izrael fiainak népe nagy és hatalmasabb nálunk. Rajta, bánjunk furfangosan velük nehogy elszaporodjanak, mert ha háboru lenne, ők is ellenségeinkhez csatlakoznának...”

Ezt a hangulatváltozást megérjük. A hála sosem volt a királyok erőnye. Abban a pillanatban, ahogy József meghalt, az egyiptomi udvar úgy érezte, hogy senkinek sem adósa, és nyugodtan megnyirbálhatja a jövővény héber jogait. De milyen okok kényszerítették az egyiptomiakat, hogy közvetlenül Jákob halála után revideljék a zsidókkal szemben tanusított politikájukat? Végeredményben József, az alkirály még életben volt. És el tudott banni ellenfeleivel. Ha pedig abból indulunk ki, hogy József már életében bukott nagyság volt, és a tényleges hatalom az ellenlélek kezében volt, — miért vártak a zsidó-ellenes drámai törvényekkel az ő haláláig?

Az újkori magyarázók abból indulnak ki, hogy a zsidók helyzete akkor rendült meg, amikor az ősatya megeskette fiát, Józsefet és azt mondta neki: „Ne temess el, kérélek, Egyiptomban”. Ez az eskü mélyen megbántotta az egyiptomiakat, úgy érezték, hogy rájuk nézve megszegyenítő. Olybá vették, hogy Jákob ősatya rangon alulnak tartja, hogy egyiptomi földben pihenje örök álmát. Sőt, — az ősatya kivánságában hálátlanságot láttak. Még emlékeztek arra, hogy amikor József lehozta Egyiptomba apját és testvéreit, Fáraó így szól hozzá: „Atyád és testvéreid eljöttek hozzád. Egyiptom országába előtved van, az ország legjavában telepsd le atyádat és testvéreidet”. Most pedig, hogy Jákob érzi a végét, nem imponál neki Egyiptom, gondolni sem akar arra, hogy itt temessék el, hanem esküvel igyekszik kötelezni alkirályi fiát, hogy holtestét vigye el Kánaán országába, az ősi sírholtba. Ez az Egyiptomon esett sérelem volt tulajdonképpen az oka annak, hogy megváltozott a zsidók iránti magatartás. Ebben a fázisban még nem gondoltak a zsidók eltiprására, hanem megelégedtek a jogok megcsorbításával. Az alkirály rokonai máról holnapra másodrendű állampolgárok lettek.

Az igazi válság akkor robbant ki, amikor maga József is követte apja példáját. Mert halála előtt ő is megeskette Izráel fiait, mondván: „Ha majd megemlékezik rólatok Isten, vigyétek el innen csontjaimat”. Ezzel az esküvel tulajdonképpen József vallomást tett: hisz az ígéletben, hogy Isten megváltja majd a népet. Ugyanakkor esküvel kötelezte Izráel fiait, hogy visszatérésük idején vigyék magukkal az ő csontjait és ott helyezék azokat örök nyugalomra.

Próbáljunk egy pillanatra az egyiptomiak fejével gondolkodni. Jákob utolsó kívánsága bántotta őket, de az öreg szeszélyére találtak valamelyes mentséget. Öregember volt, amikor Egyiptomba került, mindössze 17 esztendeig élt itt. Szülőföldje képe állandóan szívében élt. Meg lehet érteni az ilyen embert, hogy halála előtt elfogja a vágy: vissza akar kerülni szülőföldjére. Ha már idegen földön fejezte be földi pályafutását, legalább holtában kerülnön vissza arra a helyre, ahol született, ahol fiatal volt és boldog, ahol gyermekei születtek, ahol örvendezett unokáinak. Ha tehát Jákobot meg úgy ahogy meg tudták érteni, József magatartása érthető volt számukra. Hiszen ez az ember mindössze 17 éves volt, amikor Egyiptomba került. Itt serdült férfivé, itt alapított családot, itt futotta be a legfényesebb karrier. S ennek ellenére azt kívánja, hogy Kánaán országában temessék el, abban az országban, ahol mindössze 17 évig élt. Tizenhét év kevés volt ahhoz, hogy Jákob azonosítsa magát Egyiptommal, de 17 év elég volt ahhoz, hogy József azonosítsa magát Kánaán országával...

Ezt a magatartást az egyiptomiak képtelenek voltak megérteni. Ezért is határozották el, hogy érdemük szerint bánnak majd a zsidókkal. Ha idegennek érzik magukat Egyiptomban, — nem élvezhetnek polgárjogokat. Aki idegen Egyiptomban — az csak rabslóga lehet. Ekkor mondta Fáraó: „Rajta, bánjunk furfangosan velük...”. “Ezzel a kijelentéssel kezdetét vette a zsidók elnyomása.

Tizenhét éves ifjú volt József, amikor Egyiptomba került és 100 éves korában halt meg. Ha levonjuk a Putifár házát és a börtönben eltöltött esztendőket, még mindig marad kerek 80 esztendő. Ennyi ideig ismerte Fáraó Józsefet, a teljhatalmu alkirályt. Fáraó sosem kételkedett József lojalitásában, az volt a meggyőződése, hogy az alkirály fenntartás nélkül egyiptomiak érzi és vallja magát. Szentül hitte, hogy az ő alkirályi maradék nélkül asszimilálódott. Annál is inkább, hiszen egyiptomi nő volt a felesége, ott születtek a gyermekei. Így minden oka megvolt arra, hogy egyiptomi-nak vallja magát. József halála után azonban kiderült a szörnyű titok, miszerint Józsefet — kivánságának megfelelően — bebalzámolták és koporsóba tették, hogy majd annak idején, amikor a zsidók eltávoznak Egyiptomból, vigyék magukkal földi maradványait. Fáraó ekkor szörnyű haragra került. Úgy érezte, hogy József becsapta, visszaél a bizalmával. Elhatározta hát, hogy revidelje a zsidó politikáját. Ekkor jelentette ki: „Hávé nitchákná ló”, rajta, bánjunk furfangosan velük, nehogy elszaporodjanak...”

„Ozmájim lá-Torá” című népszerű művében néhai Reb Zalmán Sorotzkín érdekes magyarázatot fűz ahhoz a magatartáshoz, amelyet az ősatya tanusított halálos ágyán József fiaival szemben. Néhány perccel előbb (József fiaira mutatva) az ősatya meg azt kérde, kik ezek? — amely egyértelmű azzal, hogy nem méltók az áldásra. S amikor József azt mondta: „Fiaim ezek, akiket Isten itt nekem adott”, az ősatya meghagyta, hogy velük áldjon a zsidó nép. Hát nem különös ez a hirtelen átmenet? — teszi fel a kérdést Reb Zalmán.

Válasza a következő: Bölcseink szerint Jákob ősatya fel akarta táni a zsidó nép jövőjét — ami azt jelenti, hogy lelki szemmel előlt megmutakozott a végtelen galut, az ősatya látta a világ négy sarkán szétszórt zsidóságot, látta az üldözötteket, a gezerákat és a gyűlöletet, amely a zsidókat körülvészi. Az ősatya a galut kisérő jelenségét, a lelki zülleszt is látta. Mert az idők során sokan haltak vértanu halált zsidóságukért, de még nagyobb volt azok száma, akik elkallódtak. Ebből a szempontból ítélte meg az ősatya József fiait. Lám, — mondta magában —, ezek itt az alkirály fiait, a tudomány minden csarnoka nyitva áll előttük, azt a pozíciót tölthetik be az állami szolgálatban, amelyet akarnak, a legelőkelőbb családok örömmel házasodnának össze velük, és ennek ellenére ők nem tagadják meg népiüket és származásukat, csak Gósen országában, a zsidó gettóban érzik otthon magukat. Amikor robotmunkára fogják a zsidókat, ők nem hivatkoznak apjuk érdemeire, nem akarnak „kivételezett zsidók” lenni, hanem vállalják a galuti sorsot, és az elnyomatást több itestvérükkel együtt. Ezért mondta Jákob: „Bár csak ez a két fiu szolgálna mintaképpül, mert akkor a zsidóság sosem asszimilálna...”

Fejtégetését Ráv Sorotzkín így fejezi be:

„Minden zsidó szülő imádkozhat azért, hogy gyermekei ugyanazt a hűséget tanusítsák népiük és Istenük iránt, mint Efrájim és Menáse. Ezért is mind a mai napig, minden jámbor zsidó apa szombat előestéjén kezét fia fejére teszi, s e szavakkal áldja meg: „Tegyen téged Isten olyanná, mint Efrájim és Menáse...”

— Azért jöttünk ide, Gezer kibucba, hogy olyan zsidó közösséget alapítsunk, amely a hagyományok ápolására és a kásrut törvényének szigorú betartására támaszkodik — mondja lelkesen, csillogó szemekkel Vivan, aki Kanadában látta meg a napvilágot. Foglalkozására nézve szociológus és a nemek egyenjogúságának lelkes híve. A Hábonim szocialista-cionista mozgalomban nevelkedett, 1974-ben alijázott és az újr-alapított kibuc első titkára lett.

Gezer a Rámlá—Látrun országút mellett, Rámlától 7 kilométerre délre épült fel. 1945-ben alapították a Ben Semén és Meír Sféjá gyermekfaluk végzett növendékei, valamint Németsországból és Ausztriából származó fiatal chalucok, akik először Hádászácsoportnak nevezték magukat.

A függetlenségi háboru idején véres harcok folytak a kibuc környékén, mert a település — mint évezredek óta — ezuffal is stratégiai fontosságú magaslat és kulcspont volt Látrun, illetve az Ajálon völgye, tehát Jeruzsálem kapuja és a tengerparti sáv között. 1948 június 10-én egy nappal az első fegyverpihenés előtt, az Arab Légio betört a kibucba és elfoglalta. Néhány órával később az ellentámadásba lendült izraeli alakulatok azonban — sulyos veresztés árán — visszatoglalták — a csaknem teljesen rommá lett kibucot.

Gezernek minden alapja meg volt ahhoz, hogy virágzó település legyen. Nagykiterjedésű, jó minőségű termőföldjei voltak és vannak, aránylag közel fekszik a nagy és sűrűn lakott városokhoz, kitűnő a közlekedése és emberanyagban sem volt hiány. Mégis hajok voltak az Ichud Hákvucot Vöhákibucim szervezethez tartozó településsel. A kibuc-tagok és a velük élő szülők fokozatosan megkapták a németországi kártérítések-ből származó tetemes összegeket. Egyeseknek sikerült a Németsországból maradt és a náci-álal kiséjtött jajaikat is visszaszerezni. Többen megrészték az egyéni anyagi jólétől, kezdődtek a viták és a kibuc közösség fokozatosan felbomlott. A hatvanas évek elején végül is „lehúzták a rollót”, s maradt a cégtábla.

Az ezt követő években valóságos átjáróház lett Gezerből. A helynek nem volt szerencsje, a letelepedő csoportok egymásnak adták a kilincset. Volt itt kiita-központ, átmeneti háboru, ulpán, sőt háchšará, a letelepedésre készülő csoportok előkészítő tábora.

A kibuc megváltása — legalább is a jelek szerint — 1974 júliusában kezdődött, amikor a már meglévő lakóházakba beköltözött az amerikai és kanadai Hábonim mozga-

lom tagjaiból álló harminc főnyl csoport, akikhez az évek folyamán további 45 tag és tucatnyi önkéntes csatlakozott. Gezer új tagjai valamennyien akadémikus végzettségűek, akik szociális beállítottságu jó zsidók, hűséges ápolói a hagyományoknak és a megújuló zsidó szellemnek.

Nyomban munkának láttak. Új közös ebédlöt, mosodát, baromfi-tenyésztet és 24 új lakást építettek. 4500 dunám földet művelnek, amelyből 1850 dunám gypapot termelnek. Kivágták a régi kibuc almaültetvényét és helyette 200 dunám sárgadinnyét, 150 dunám pedig articsókát termelnek, amely keresett és kifizető cik a piacon. A tenyésztetben 300 fejstelen van, a baromfi-ölakban pedig 13 ezer tojástyuk, amely évi 2,5 millió tojást „termel”.

A zöldellő fák és pázsit tengerében lapuló kibuc háktól 2 kilométerre fekszik Tel Gezer, tetején a sokezeres multu Gezer város maradványa. A korai kánaánita korban alapították Gezer, amelyet Techetemes fáraó feljegyzései említenek először 3500 évvel ezelött. Az ezt megelőző és követő korokból az ásások során feltárt várfalak, erődítések maradványai és a gazdag régészeti lelet tanuskodik.

Ósi forrásainkból tudjuk, hogy a zsidó honfoglalás idején Gezer egyike volt a 31 városnak, amelyet Jehosua elfoglalt. Az ország felosztásánál Efrájim törzse birtokának határvárosa volt. Salamon király uralkodása idején az egyiptomiak elfoglalták és felperzselték Gezer, amelyet Salamonnak sikerült később újjáépítenie.

A Makkabeusok háborui idején is stratégiai fontosságu volt Gezerben, ahol Chasmonéus Simon kastélyt és erődítményt épített. Még a Talmud idején is laktak zsidók Gezerben. Évszázadokkal később a kereszties lovagok ismét megerősítették és a tengerpart-ól Jeruzsálembe vezető fontos ut melletti őrhely lett.

A Tel Gezeren végzett ásások során találták meg a híres „Gezeri naptárt”, amely az eddig ismert legrégebb zsidó, héberbetű írás. Ezen a 7x10 centi nagyságu krétaködarabon hét héberbetűs sor van, amely a világ legrégebb mezőgazdasági naptára. A „Gezeri-naptár” felsorolja, hogy milyen mezőgazdasági munkákat kell végezni a zsidó időszámítás szerinti hónapokban.

Régészek becslése szerint, ez a mezőgazdasági naptár, amely még ma is „érvényes” 2900—2950 évvel ezelött, tehát Salamon király, vagy első utódja idején készült és bizonyítja, hogy zsidó mezőgazdasági település terén Gezerben sincs új a nap alatt.

FUCHS ÁVRAM

VÉGRENDELET

(Folytatás a 8-ik oldalról)
Feltűnik, ha képesek vagyunk megnyitni szívünket.
„Ez ház szellemi végrendeletem. Nyujtsátok barátaitok-

KÁDÁR BÉLA,
HERMÁN LIPÓT,
NEOGRÁDI
ÉS MÁS MÁRKÁS
FESTMÉNYEK
KLEIN ANDRÁS
Tel-Aviv,
Rothschild 89,
TELEFON: 623-759

A 4-SZER HIRDET,
EGYSZER FIZET
ROVAT HIRDETŐIHEZ

Ezúton értesítjük mindazokat, akik érdekelve vannak négynevű (román, jiddis, lengyel és magyar) apróhirdetések és álláshirdetések feladásában, ugyanúgy adhatják le ezeket a hirdetések, mint a múltban.

Postai előfizetőink
figyelmébe!
1976. nov. 16-tól
1 havi előfizetés
az UJ KELET-re
52.— IL

értékötblettadóval
Kérjük előfizetőinket, hogy az esedékes összeget az új áron fizessék be.
A kiadóhivatal

Ruchámá Klein — így hívják a végrendeletet — néhány nappal a fenti sorok megírása után eltávozott az élők sorából. Aki szemtől szembe áll a harkokkal találkozott, nem pözöl, nem ér rá felesleges dolgokra szót fecsérelni. Minden szava, leirt mondata egy gazdag lelkiéletet élt ember szívében és agyán átstúrt filozófia. A bölcs, szeretet diktálta tömör szavak utat mutatnak az embernek, akik napjaink szellemi-erkölcsi dzsungelében tévelygnek.

HAIFA, KIRJAT-JÁMI VARRODA keres

★ KONFEKCIÓ SZABÁSZT
★ KONFEKCIÓ VARRÓNÓKET
Jó fizetési feltételek, 5 napos munkahét
Jelentkezés a varrodában, Láchis u., ipari épület
(a kilitaközpont mögött). — Tel. 04-243593

A NAGY MÉRETEKET
VISELŐ NŐNEK
CSODÁS DIVATCIKKEK
SPECIALISAN AZ ÖN SZÁMARA

HAIFA • NORDAU 9 • TELEFON: 66 50 76
A NAGYMÉRETŰ DIVATÁRU

EGYSZERI UJÉVI ARUSITÁS
CSAK JANUÁR FOLYAMÁN

ÓRIÁSI ÁRLESZÁLLÍTÁSOK
a teljes, divatos

NŐI KÉZITÁSKA

raktárra
(Bör 150.— IL-től * Skaí 70.— IL-től)
20% ENGEDMÉNY
minden férfi kézi és James Bond táskára
Korlátozott mennyiség
T.A., Pinsky u. 4 (II. em., Noga kávéház épület)

Küldjön vám-mentes IKKA ajándék-utalványt

MAGYARORSZÁGI ROKONAINAK ÉS BARÁTAINAK
MEGREDELŐHELYEK:
JERUZSÁLEM: JERUZSÁLEM KÖNYVTAR, Javec u. 2,
Üzleti órák órák 9-1 és 4-7 — (Kedden déltán zárva).
TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet d. e.
9-12.30, déltán 4-6.30 között. Telefon: 55052. —
Pénteken zárva.
HAIFA: Ungár Jákob, Nordan 20 — (Alumim bitorizlet).
Vasárnaptól csütörtök délelött 10-12-ig, hétfőn és
csütörtökön déltán 4-5.30-ig. Telefon: 667024.
BEÉR-SÉVA: Frankfurter István, Háacmáti 29/51
Levelezést kizárólag: G. KEMÉNY,
Tel-Aviv, Ben Jehuda 27, címre kérünk.

IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségöl mentes küldési lehetőség MAGYARORSZÁGRA
FIGYELM!
CSEHSZLOVÁKIÁBA VALÓ KÜLDESSRE
TUZEX ajándék-bónok kaphatók

 az ismert szakember

TAPÉTA, P. V. C. SZAKUZLETE
RÁMÁT GÁN KÖZPONTJÁBAN HAROE 7,
a postával, Sekemmel szemben • Tel. 720807
Óriási választékban külföldi tapéták, finoleum,
modern csillárok, fogsok, telefonpolcok.
Nézz meg raktárunkat vételkényszer nélkül!
Vállalunk munkát otthonában garanciával.
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK

AZ ISMERETLEN IZRAÉL

GÁMZU

A neve egyet jelent a megalapozott rendkívül szigorú kritikával, ő az ország első műtészé. Dr. Chájim Gámu. Né-hány nappal ezelőtt — január elsején — visszavonult a „Tel Aviv Múzeum” éléről, amelynek a néhai Kolb Jenő után ő lett az igazgatója és közel két évtized alatt nemzetközi jelentősé-gűvé fejlesztette az intézményt.

KÖZEL ÖT ÉVTIZED

Egyik utolsó munkanapján beszélgettünk Gámuval, aki legendás szakmai szigorát nem érvényesíti interjú közben. Kedves, mosolygós ember, büszke arra, hogy életéből közel öt évtizedet szentelt az ország kulturális életének fejlesztésé-re, de legszívesebben mégsem a multiról beszél, inkább a jö-vő lehetőségeit mérlegeli.

Amikor az országba jött, 13 éves volt. Középkorai tanul-mányait az akkor épülő Tel Aviv legelső nevelési intézmé-nyében, a Herzlia gimnáziumban végezte, majd Párizsba ke-rül. Előbb két éven át jogot tanult, de a paragrafusok nem vonzották, inkább a művészet örök törvényszerűségeit kutatta. A Sorbonne hallgatója lett. Ott szerezte a diplomáját művészettörténelemből.

Élete eme fontos korszakának nagy élménye a Chagallal történt megismerkedése és barátságuk kialakulása volt.

— Ugy történt, hogy diákkoromban elmentem egy Cha-gall-kiállításra, megnyitására és magammal vittem a partnernő-met, akinek igyekeztem megmagyarázni a látottakat. Vélet-lenül a közelünkben állt Chagall felesége — meséli dr. Gámu —, aki pár percig hallgatta kis előadásomat, majd izga-gottan kiáltotta a férjének: — Gyere csak Marko, ez a fiatal-ember megérti a művészetet! — Szóval így kezdődött a kettőnk barátsága. Eppen most dolgozom egy róla szóló monográfián. Most, hogy nyugalomba vonulok, több időm lesz az írásra...

CSAK TIZ KÖTET

Dr. Chájim Gámu eddig összesen 10 könyvet adott ki. Ezek mind képzőművészeti vonatkozású munkák. Színházi kötete egy sincs, pedig 35 éve ő az ország első színházi kritiku-sa. A Háarec hasábjain jelennek meg a kritikái.

— Most szó van arról is — mondja —, hogy a fontosab-bakat könyv formájában is kiadom. Az egyik kiadó nagyon érdeklődik a dolog iránt.

— Mint színházi kritikus is nyugalomba vonul?
— Nem, ezt a tevékenységet folytatom. Egyrészt nem jó minden munkát abbahagyni, másrészt a színházzal összefü-gő elfoglaltság nem is hagyható abba. Ez régi igazság.

— Miért tartják önt olyan kérlelhetetlenül szigorú kritiku-sknak?
— Nem vagyok szigorú, csak tüzzel-vassal irtom a dilettan-tizmust. Az a véleményem, hogy a dilettáns azért képez-súlyos veszélyt a művészetben, mert kiszorít egy tehetséges embert. Ennek az elvnek a jegyében alakítottam ki kritiku-si gyakorlatomat.

— Kötudomásu, hogy Efrájim Kishon egy új héber szót formált az ön nevéből. Egy igét, „Ligmoz” — vagyis legam-zuzzi —, annyit jelent, mint lebunkózni. Haragszik, ha ezt hallja?
— Dehogy haragszom, inkább büszke vagyok. Írtam sok-sok ezer cikket és tíz könyvet héber nyelven, de egy héber szóhoz közvetlen közöm van. Nos, Kishon szinpadí írói te-vekenységével kapcsolatban voltak bizonyos fenntartásaim, de ma már megértjük egymást, sőt azt is mondhatom, hogy szívesen kötöttünk a kapcsolat.

— A múzeumi korszakot az élete leglényegesebb szakaszá-nak tekint?
— Kötudomásu, hogy Efrájim Kishon egy új héber szót formált az ön nevéből. Egy igét, „Ligmoz” — vagyis legam-zuzzi —, annyit jelent, mint lebunkózni. Haragszik, ha ezt hallja?

ÉVENTE TÖBB, MINT SZÁZEZER EMBER

— Ezt sem mondhatom. Nem akarom még összegezni a tevékenységemet. Annál is kevésbé, mert számos elképzelé-semet igyekszem megvalósítani. Mindenesetre a Tel Aviv Múzeum olyan intézmény, amelyre büszke vagyok. A Mu-zeumot 1931-ben alapították, de a örülmények úgy hozták, az én munkásságom alatt gyorsult fel a fejlődése; az én időm-ben épült a múzeum új, Saul Hámelech sugárúti épülete, amelynek kiállításait évente több, mint száz ezer ember látog-atja.

— Hány festményt őriz a múzeum?
— Kétezer képünk van, s ami még ennél is fontosabb, 10.000 grafikai munkánk. Ez a gyűjtemény egyedülálló az országban, sőt nemzetközi szinten is páriát ritkítja. Megem-

litem, hogy igazgatói működéseim idején 200 egyéni kiállítást is rendeztünk, köztük világhírű alkotó-művészek kiállítá-sait. Három Picasso-kiállításunk volt. Vagy most, a fran-cia művészet utolsó másfél évtizedét bemutató kiállítás, amely ugy is felfogható, mint a múzeumi való bucsu-m.

— Ön ma is a francia képzőművészet tanítványának val-la magát?
— Párizsban tanultam, ez egy életre meghatározza az em-ber hovátartozását. Mindig eszembe jut, egy párizsi sajtórés-zeletlen azt kérdezte egy újságíró Chagalltól, mondja el két szóban, mint tanult a franciáktól. Chagall azt felelte,

csak három szóval tudt érre felelni. A kíváncsi tekintetű új-ságírónak ezt mondta: A mérték! Ezt franciául három szó-val fejezik ki. Ezt én is a franciáktól tanultam meg. A fran-cia képzőművészet mindig is — a mai napig — híres volt mértékletéről és a különböző áramlatok közti szintézis-teremtő képességéről.

— Mi a „Tel-Aviv Múzeum” jelentősége a város és az or-szág kulturális életében?
— A múzeum szavaival tudt érre felelni. A kíváncsi tekintetű új-ságírónak ezt mondta: A mérték! Ezt franciául három szó-val fejezik ki. Ezt én is a franciáktól tanultam meg. A fran-cia képzőművészet mindig is — a mai napig — híres volt mértékletéről és a különböző áramlatok közti szintézis-teremtő képességéről.

TANULJUNK LÁTNI!

— Az volt a szándékom, hogy a tömegek számára vonzó-vá tegyem a képzőművészetet. Bizonyos tárgyi feltételei van-nak annak, hogy az embereket megtanítsuk látni, s a szép-séget befogadni. Hogy kialakítsuk az ízlését. Hogy megte-remsük a szomat a szépség iránt. Ezt én úgy igyekeztem el-érni, hogy közben a maásra állított mércét ne kelljen soha, átmenetileg sem leengednem.

— Hová tartozik most a Tel-Aviv Múzeuma? Melyik a felügyeleti szerve?
— Tel Aviv városa a gazda. És meg kell mondanom, jó gazda. Fülük van a problémáinkhoz. És szívük is. Nekem mindig az volt a rézetem, hogy a múzeum kulturális köz-pont legyen; széles értelemben. A múzeumi kamarakonce-rteknek sok évtizedes hagyománya van. Az én időmben foly-tatódott és azt hiszem, népszerűbbé váltak ezek a koncertek. De előadótérmeinkben másféle rendezvényekre is meghívhat a közönséget. Szerintem még a kifejezetten szórakoztató mű-sornak is van helye a múzeumban, ha megfelelő nivót kép-visel.

— Az ifjúság látogatja-e a Múzeumot?
— Kezdetől foeva megfelelő sulvt fektettünk arra, hogy az ifjúság érdeklődését a képzőművészet felé tereljük. Szá-mos módszert dolgoztunk ki, s elégedett vagyok az eredménnyel.

— Véleménye szerint hány éves kortól kell kezdeni a fia-talok képzőművészeti nevelését?
— Már az 5-6 éves gyerekeket is el lehet hozni a Mu-zeumba, hogy szokják meg annak levegőjét. De azt tapasztaltam sok évtizedes munkám különböző szakaszaiban, hogy a 13-15 éves kor, vagyis a nemi érettség időszaka a legalkalmasabb, hogy „beoltsuk” a fiatalokat a képzőművészet iránti érdeklődéssel. Akkor a legfogékonyabbak a gyerekek.

— Befezésül emedjen meg egy nagyon személyes kér-dést. Boldog ember ön?
— Mi a boldogság? André Maurois azt írja valahol, hogy sem logikája, sem objektív feltételei nincsenek. Vagy boldog vagy, vagy boldogtalan. En ezt elfogadom és a boldog em-berek közé próbálom sorolni magamat, de Mauroissal ellen-tétben az indoklást sem mellőzöm. Sok évtizeden át szolgál-tam a szépséget és van egy olyan érzésem, hogy munkám nyomán egyesek tanultak is valamicskét. Akik úgy érzik, hogy keveset, azok még pótolhatják, mert nem hagyom ab-ba kritikai munkásságomat. Mégkevésbé a tanulást. Minden-estre elmondhatom, hogy ma sokkal többen érdeklődnek ná-lunk a képzőművészet iránt, mint azelőtt 10, vagy 20 évvel. Remélem, a folyamat jó irányba folytatódik. Nekem sze-mély szerint van még egy tervem.

— Éspedig?
— A kritikus nem tévedhetetlen. Pályafutásom során ma-gam is sokszor tévedtem. Szeretnék könyvet írni a tévedé-seimről. De ennek még nem jött el az ideje. Egyelőre folyta-tom az anyaggyűjtést. Vagyis kritikus maradok és biztos, hogy egyszer-kétszer fogok még tévedni is. A lényeg, hogy az esetek többségében fején találjam a szöveget.

BENEDEK PÁL

Zeneélet

Jicchák Perlman a Goldmark-versenyt játssza

— A Filharmonikus Zenekar 5-ik bérlet sorozatának 2. műsorát Andrew Davis vezényli —

Azon csekélyszámú magyar-zsidó zeneszer-ző közül, akiket zenekaraink előadnak, a keszthelyi zsidó kántor fia Goldmark Ká-rolly (1830—1915) a leghíresebb, a legkritiká-ban hallható. Világszerte játszott operáját, „Sába királynőjét” szereposztási nehézségek miatt nem adta elő Operaházunk. „Sakun-tala”-nyitányát keleties dallamaival elavult-nak tartják, s egyedül hegedűversenye hallá-tó nagyrítván koncerttermeinkben. Regé-nyes pályafutását, melyet legnagyobb nyo-morban előlított bécsi tanulóévek előztek meg, mint hegedűs kezdte, ezzel is magya-rázható erre a hangszerre írott műveinek technikai bravurja és a kezelés otthonossá-ga. Első benyomásait gyermekkorában val-lásos templomi énekekből merítette, — s bár ezek bécsi lakóhelyén, ahol később letelepe-dett, kissé elmosódtak, úgy „Sába”-ban, mint „Sakuntala”-ban, vagy egy bécsi zsidó kán-tor számára írott templomi énekeiben, me-lyeknek kézírata nyomtalanul elfűnt, — kiüt-köznek, sőt, a hegedűverseny bemutatója után egy nem-filoszemita kritikus gyanusan orientális dallamokat fedez fel lassu tételé-ben...

20 éves korában bécsi és soproni színhá-zi zenekarokban hegedűl, majd a budai La-jos utcai kiskocsmban folytatja „művé-szi” tevékenységét, miután a Várszínház ze-nekarában befejezte esti szerződését. Nyo-mor és küzködés kísérte utján, amíg a bé-csi Josefstadter Theaterben töltött több évi működése után, fel nem feleli ellenállhatat-lan hajlamát a zeneszerzésre. Két nagy zene-kari művel, egy zsolttal, egy zongoraötös-sel, s dalokkal kezd, s ezekkel is mutatko-zik be Bécsben, majd 1859-ben Pesten. 27 éves korában írt kompozícióit később egy csőnyedt pillanatában tűzbe vetette... De azután Bécsben írt számos műve keltett nagy visszhangot, s egymásután jelentek meg nyomtatásban. Bécsben folytatja tevékenységét, melyre Liszt Ferenc is felfigyel, majd Mahler Gusztáv, ki mint operagazdát „Sá-ba királynőjét” a műsorra tűzte, de ebben minisztere megakadályozta, nem járulva hoz-zá a bemutatás kiadásaihoz. Két zsidó együtt-ültsök lett volna számára...

Onerái közül az 1875-ben Bécsben bemu-tatott „Sába”-n kívül „Merlin”, „A házitü-éső” (Diekens után), — „A hadifogoly” (1898), a Budapesten 1902-ben bemutatott „Götz von Berlichingen”, majd 1908-ban a „Téli rege”, zenekari művei közül a „Sakun-tala”-n kívül a „Falusi lakodalom”, és két szimfóniája volt a legismertebb. Bécsből ha-zalátogatva fel-fellángolt magyar patriotiz-musa, s honfitársai boldogan fogadták egyik számára rendezett ünnepségen „Ellen a há-zá”-felfűtását, mellyel ki is merítette anva-vulnélnék szókincsét... Az egyetlen magyar-zsidó zeneszerző, sőt talán az egyetlen zsidó komponista, kit szülővárosa, Keszthely disz-politárává avatott, — s akit II. Ferenc Jó-zsef magas rendjellel tüntetett ki.

Hegedűversenyét, mely ma is a műfai ki-válóságai közé tartozik, 1874-ben írta, s el-entében műsorismeretünk téves megítélésé-sével, hamarosan világszerte nagy népszerű-ségre tett szert. — 1878-ban Budapesten ar-ott forró sikert, s előbb Hubay Jenő, majd Huberman Broniszláv műsorán szerepelt év-tizedeket át Európa nagyvárosaiban.

Á-moll hegedűversenye kétségtelenül ihle-tett, dallamaiban, érzelmi világában gazdag alkotás, amellyel briliáns szólamával a he-gedűsöknek kitűnő alkalmat nyújt virtuózi-tásuk demonstrálására. A 2. lassu tételében a keszthelyi zsidó templom átátossága tük-

röződik vissza bensőséges elmélyedésével. A ragyogóan irt, kissé terjedős, de nagyon be-hizelgő Allegretto zárótételben Goldmark é-vtizedes zenekari tapasztalatainak gyümölcsét aratja le...

A mi immár világhírűvé vált, 31 éves, na-gyon szerény kispolgári család sarjaként Tel-Avivban született művésznök, Jicchák Perl-man nemcsak csodálatosan melegen telt, zengő tónusával, s tüneményes hegedűtudá-sával ragadtatta el a Heichál Hátárbut hall-gatóját, hanem elsősorban mélyről fakadó spontán zeneiséggel, az átélés közvetlenségé-vel, gazdag kedélyének kisugárzásával. Gyer-mekbénulás következtében két mankóra tá-maszkodva, de ajkán mindenkor elragadó mosollyal lép a dobogóra, s mintha testi fo-gyatékoságát sokszorosan akarná lelki emó-ciókkal kiegyensúlyozni, veti magát bele szível-leléssel a muzsikálásba. Nagy meste-reknek kijáró, hosszantartó lelkesedéssel ün-nepelték, — s vele együtt diszkreten kísérő kortársát, az egy évvel idősebb Andrew Dav-is karmestert.

Angol vendégünk Haydn u. n. „Tyuk”-szim-fóniájával nyitotta műsorát. Rendkívül élénk, világos, szinte szuggesztív dinamikuss mo-zulataival különös ellentétben állott az ért-hetetlenül hágyadtan, színtelenül szóló zene-kar. David — látszólag kivülálló ezen a ze-nén, — mindent annyira letommitott, hogy nem hagyta érvényesülni zenekarát, s még kevésbé, Havdn hol mélyenszántó, hol tüne-ményesen humoros zenéjét... Annál be-zsédesebb színesebb és kifejezőbb volt háza-z Edward Elgar-ának (1857—1934) híres „Enigma”-variációiban, melyekben miniatür skiccekben, rajzokban, olykor humoros ka-rikatúrákban sorakoztatja fel barátai, ismer-ősei arcását, jellemzését, a végén saját magát is sem feledkezve meg. Sok kitűnő hangzó és szellemes képe közül többnél nem ismerjük ki magukat és sejtelmünk sem volt róla, kit, hogyan s miért ábrázol... De Andrew Davis ragyogóan rajzolta ki ze-nekarával az „Enigma” olykor rejtélyben illő zenei hieroglifáit és nagyon megérdemelt meleg sikert aratott.

ÖT ÉK IZRAÉLI MŰVET MUTATNAK BE

— A Vidom-trió a T.A. Múzeumban —
Örvendtes jelenség, hogy — felbuzdulva a Közkutatási-és Nevelésügyi Miniszterium ál-tal kitűzött pályadijakon — immár új ölék is egymásután tűznek műsorukra hazai mű-veket. Ezzel zenei-lelki kitűzőknek legelőbb azon területén válnak be, mely nem a nyu-gati zenei stílusokra való átállítást követeli meg tőlük. Ezzel a három kitűző művészből: Viktor Derevianko (zongora), Dora Schwarz-berg (hegedű) és Mark Drobinszky (cselló) ből álló együttes Brahms hevezető B-dúr-hár-masában, annak technikaiak érett kivitele el-lenére, még adósunk maradt. De nagy meér-téssel és intelligenciával adták elő Abel Ehr-lich 1974-ben írt, elmúlt évben Oxfordban bemutatott, hangszalag-kísérettel írt harmá-sát. A szerző, logikusnak kifeléve egyéni stí-lusát, apró hanezás-tömbökből építi fel mű-vét. Mindegyikük különböző ritmusu, hang-szerelésű, összetételi zene anyagból áll, nagy változatossággal és fantáziával sorakoztatja őket egymás mellé, lemondva közöttük min-dennemf kapcsolatról, összefüggésről. De mégis azt a benyomást keltették, hogy kü-lönbözőségük ellenére is láthatatlan kapcsok fűzik őket egybe.

PATAKI LÁSZLÓ

CSILLÁROK, FEMBUTOROK, ASZTALI LÁMPÁK
modern stílusban és nagy választékban
Engedmények 50%-IG

ELIOR
TEL-AVIV, BEN JEHUDA 148

Csodás VELOUR DE JEUNE, valamint legújabb apró, exkluzív mintájú, továbbá csíkos és medálion trevira PLÜSSÖK érkeztek.
Vásároljon egyenesen az importortól. Előnyös árainkban inkluzív é. t. a., amelyet mi fizetünk.

SPITZER, T.A. Matalon (Merkáz Miszhári) 15
Üzleti órák: 8.30-tól 2 óráig és csak kedden délután 4.30-tól 7 óráig is.

• ÜZLETI UT? • ÜDÜLES?
• FURISZTIKA? • ROKONIAI ÜGAFAS?
BÁRMILYEN UTÁZÁSI ÜGYÉVEL

FORDULJON BIZALOMMAL
CITOUR

UTÁZÁSI IRODAHOZ
I. A. BRENNER 2.
(Allenby sarak)
Telefon: 285-959 • 281-755

KISÉRJE FIGYELEMMEL AJANLATAINKAT:
* Téli ÜDÜLESEK ÉS SIKIRÁNDULÁSOK:
AUSZTRIÁBA: Badgastein, Zell Am See, Kitzbuehel, Seefeld, Innsbruck
SVÁJCBA: 10 nap Davos + 4 nap Zürich
FRANCIA ALPOKBA: 1 hét Les Arcs, 6 nap London, 2 nap Amsterdam
ROMÁNIÁBA: Poiana Brasov, Predeal, Sinaia
* TARSASKIRÁNDULÁSOK A RIO DE JANEIROI KARNEVÁLRA, január 25 — február 25, február 2 — március 2, február 18 — március 18.
MAGYARUL BESZELÜNK!

PIERRE
Frizurák 20.— font!!
Átköltözött
a Ben-Jehudáról
BALFOUR 11 sz. a., I. A.

Vanda fodrásznő
a Deutsch szaloból
most a
Pierre szaloban
Tel-Aviv, Balfour 11

LIMONTA
új tapéta foltok ellen

KÖZÉLETI ESEMÉNYEK

WALDMANN TIBOR EURÓPAI KÖRUTJA

Waldman Tibor, a Magyar Zsidók Világszövetségének elnöke látogatást tett több európai országban, ahol beható tárgyalásokat folytatott számos helyi magyar-zsidó szervezettel a Világszövetség kereteinek kiszélesítése, illetve a szervezetek csatlakozása érdekében.

A Magyar Zsidók Világszövetsége elnökének első útja Genfben vezetett, ahol résztvett a Zsidó Világkongresszus értekezletén. A kongresszus fennállásának negyvenéves évfordulóját ünnepelte. A háromnapos értekezlet a teljes egyetértés létkörében zajlott le. Waldman Tibor Genfből Bécsbe utazott, ahol megheszteléseket folytatott dr. Hacker Ivánnal, aki a Szövetség vezetőségében betöltött tisztje mellett a bécsi hitközség és a Bné Brit szervezet elnöke is és akit közéleti működése elismerésül az osztrák állam érdemrendjével tüntettek ki. Hacker októberben nagy sikerű előadást tartott New Yorkban, a Magyar Zsidók Világszövetsége központjában.

Waldman Tibor Bécsből Pestre utazott, ahol a zsidó temetők helyzetéről tárgyalt a

pesti hitközség vezetőivel. Olyan hírek érkeztek ugyanis Nyugatra, hogy a magyar kormány felszámolja a vidéki zsidó temetőket. A tárgyalások eredményeként a Világszövetség átiratban fordult a pesti hitközséghez, és hivatalos választ kért a temetőkkel kapcsolatban.

Waldman Tibor Pestről Svédországba utazott, ahol dr. Hámosi László publicista és közéleti ember számos jeles magyar származású személyiséget hívott egybe. A tárgyalások eredményeként kijelentették, hogy hajlandók résztvenni a Világszövetség tevékenységében. Nyugat-berlini útja során Waldman Tibor a berlini hitközség elöljárójával, Stern Sándorral tárgyalt, aki biztosította arról, hogy a vezetése alatt álló szervezetet rövidesen jelentős taglétszámmal rendelkező intézménnyé bővíti. Berlini látogatása során Waldman Tibor résztvett a Teddy Kollek tiszteletére rendezett hitközségi fogadáson, Londonban pedig az angliai magyar zsidó egyesület meghívására résztvett a szervezet ünnepi bazarjának a megnyitóján. Az egyesület szintén tagja a MZSV-nek.

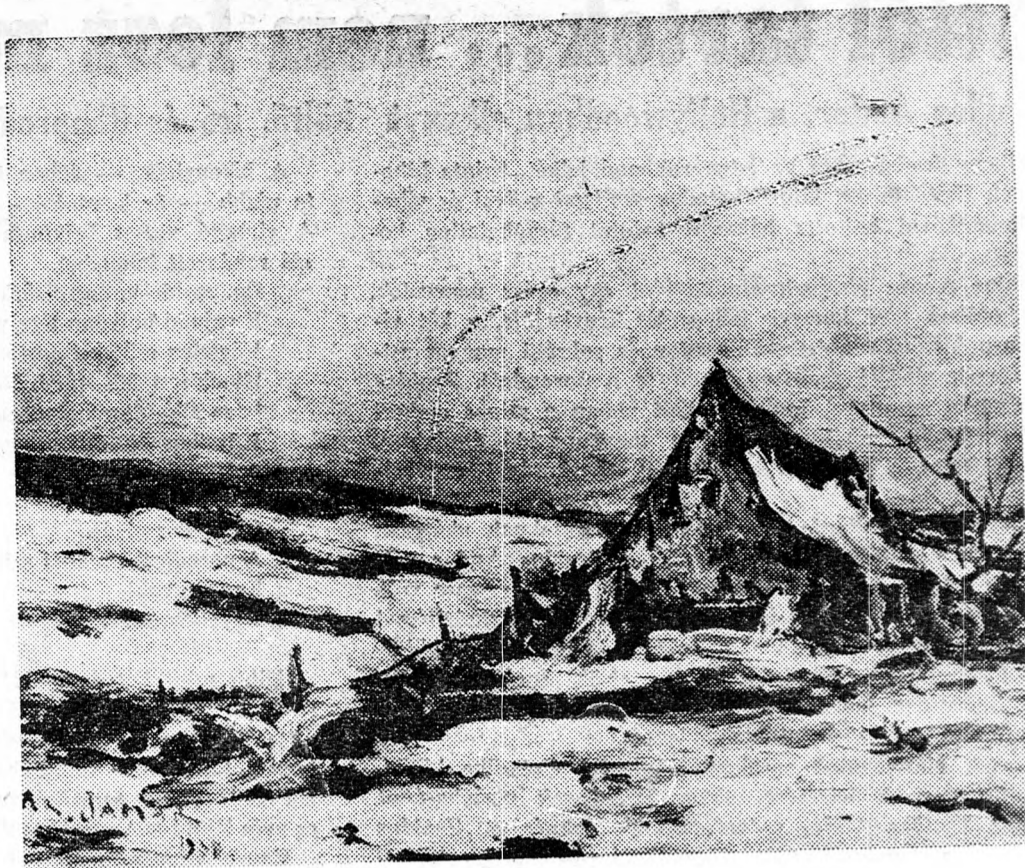
„ARTIS”

UJ GALÉRIA

JAFFÁN

A művésznegyed bejáratánál, a Simon Haburski utcában nyitották meg szép, gazdag „anyaggal” galériájukat Dina Turgeman és Kertész Trude. Dina Turgeman brüsszeli családi galériájának teljes gyűjteményét Izraelbe hozta. Ő a szakember és képei főleg az ismert európai impresszionisták gazdag tárlatát képviselik. Ennek egyik híressége a belga Armand Jamar (1870—1946), akinek itt közöljük „Téli Táji” című festményét. Kertész Trude pedig hobbyként foglalkozik képekkel és szép, főleg „Naiv” képgyűjteményét alkalomadtán bemutatja az új galériában.

m.g.

A HAIFAI H.O.H. SIKERES RENDEZVÉNYE

A haifai HOH szociális bizottsága rendkívül sikeres, meglepően hamarosan teadélután rendezett Klein Ilá, a bizottság elnökének tiszteletére. A gazdag kultúrprogram keretében Rechnitzer Klára Jeruzsálemből verseket adott elő és dr. Davidovits Pál főorvos megrögzött szellemes, érdekes előadást tartott a héber és héber nyelv „rokonságáról”.

A kitűnően és pontosan szervezett rendezvényen, amelyet Reich Illi vezetett le, képviselve voltak az összes helyi magyar-zsidó szervezetek. Az áttűtő sikerért köszönet jár az asszisztenszónoknak, Davidovits Erzsi, Fehér Nusi, Elek Éva, Guttman Elvira és B.Mandel Ilának.

Ugyanazon Rannaport Ottó találkoztak a haifai magyar-zsidó szervezetek vezetőivel. Székely Sándor HOH-elnök tájékoztatója és dr. Schönfeld Miklós felszólalása után az Új Kelet és a szervezetek együttműködésének kérdéseit vitatták meg.

A haifai Idősebbek Klubjában Szekulesz Olga előadóművésznő nagy sikerrel olvasott fel Sámuel Eliezer, a klub elnökének novelláiból.

Az egykori besztercei Ivria diákegyesület veterán tagjai chanuka alkalmával találkoztak rendeztek Tel Avivban és a hetedik gyertya meggyújtásával tisztelték meg alapítójuk, dr. Kahán Niszson özevegét. Spéter Miklós vezette le az estet, mint az egyesület jelenlegi elnöke. A szervező munkájában Fruchter Nátán ügyvéd és dr. Weinberger Zelig nyug. állam-üvegész vett részt. Az ünnepség a Hatikva hangjai mellett ért véget.

A budapesti Akadémiai Kiadónál megjelenő „Magyar Könyvszemle” című folyóirat legutóbbi száma megemlékezést közöl Elek Arthur és József Atilla hagyatékát képező könyvtárról. Mindkét gyűjtemény a Széchényi könyvtárba került. A felsorolt könyvek között van Szemes Erzs dedikált verses-könyve, a „Fehér kendő”, amely ma már könyvritkaságnak számít. Szemes Erzs kötetéről annakidején Ignatus és Füst Milán írt a Nyugat hasábjain.

A Chng Chátám Szofér tel-avivi „Somré Hádát” templomában (Jávne 17) szíjium-ünnepséget rendeztek. Ráv Friedmann Mordecháj, ráv Tukasinszki, ráv Pollák Akiba, Rosenberg Jehuda és Ungár Mose tartott előadást. Jozsef Mozen cházánut-számokat énekeltek. Az estet Markovics Jichák szervezte meg.

Szép chanuka-ünnepséget rendezett a HOH hát-jámi szervezete. Gál Smuél elnöki megnyitóját után dr. Meron Menáchem gimnáziumi igazgató mondott ünnepi beszédet. A műsorban Regős Klári és Leichter Éli szerepelt, Freund Vera zongorakísérete mellett.

A WIZO jeruzsálemi szervezete zenei estet rendezett. George Alkalay Chopin-számokat zongorázott.

A WIZO rámt-gáni szervezetében sikeres chanuka-ünnepséget tartott. Adler Miklós montreali főkéntor gyűjtötte meg a gyertyákat, majd Kertész Mirjám beszélt. Fried Elza, Wloch Ráchel, Friedland Margit, Salmon Helén és Lévi Mirjám vett részt az est műsorában, amelynek megrendezése Klein Gizi érdeme.

EGYMAS KÖZÖTT

SZEMÉLYI HIREK

Szép külsőségek között rendezték meg szerda este a bát-jámi Neptun-teremben Sarf Zivá és Suki Jablonka esküvőjét. A násznép szeretettel ünnepelte a fiatal párt és az örömszülőket, Sarf Mose rendőrezredes és feleségét, Klárit, illetve Chájim és Mirjám Jablonkát.

Sok jókívánságot kapott a héten Ladányi László író és felesége, Edit az első unoka, Ászáf — Dori Gidon és Éva fia — születése alkalmából.

A marosvásárhelyi származású, jelenleg Antwerpenben élő Rubin Vilmos és felesége, Éva egész családjával országnézés és családlátogatás céljából két hetet Izraelben töltött.

A rehovoti magyar jisiv, barátok, tisztelők, gratuláltak a múlt héten dr. József Károly főrabbinak és nejének, Zsuzsának második leányunokájuk, Osznát megszületése alkalmából. Kijutott a gratulációkból a szülőknél, Schneider Eszternek és Cvinek is.

A siva napján kegyeletes emlékünnepség volt a kirját-sauli temetőben Antl Ödön, a Magyar Zsidók Világszövetsége néhai diszelnökének sírjánál, ahol Farkas Tibor, a HOH orsz. főtitkára emlékezett meg az elhunytól. Antl Bözsi, az elhunyt özvegye a siva leteltével visszautazott New Yorkba.

(Személyi hírek folytatása a 14. oldalon)

A "Chén Láisá" segítségével lehet, hogy ez már holnap megvalósul...

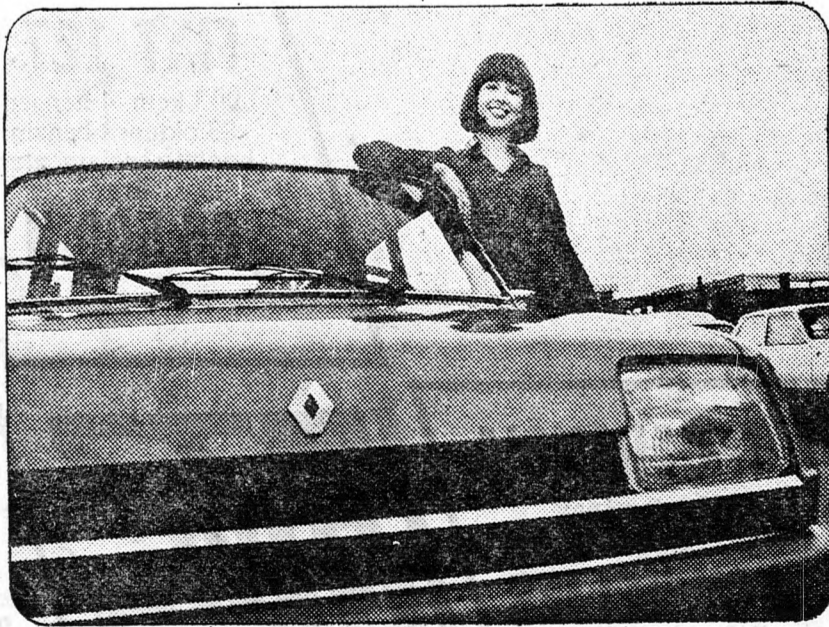
Mindaz, ami olyan távolinak tűnt, most elérhetővé válik: külföldi utazás, új butor, kis saját autó és talán egy teljesen új ruhatár... mindez hamarosan megvalósul, ha „Chén Láisá” számlája van a Discountban.

A „Chén Láisá”-ban 12 havi egyenlő részletben (havi 100 fonttól 2000 fontig) takarékoskodik. 12 hónap eltelével a bank átadja önnek az egész megtakarított pénzt és kölcsönt nyújt példátlan feltételekkel.

Íme, nagy összeg (44.000 fontig) áll rendelkezésére, különösen arra a célra, amelyre annyira vágyott... Jöjjön el a Discount Bank bármelyik fiókjába és nyitasson „Chén Láisá” takarékszámlát. (A discountosok szép kis ajándékkal is kedveskednek).

Használja ki a nők évét a Discount Bankban, ez az ön éve.

Érdeklődjön a Discount Bank fiókjainál a „JITRON L KOL ISÁ” takarékosági terv, a „Mádrich Discount Láisá”, a női összekötő irodák és a „Vzot Al Istóhá Ládát” utmutató füzet iránt.

A nők éve a Discount Bankban

התקופה הטובה ביותר
a kitünő szolgálatra

DÁN DALMÁT:

IRKA-FIRKA

Még most se tudok valami jól héberül, ámbar nyolcadik éve vagyok az országban. Hát igen, kétezer év alatt pokolian el lehet felejtetni egy nyelvet!...

Régen egy szerelmi témájú film ugy végződött, hogy a fiatal pár magára zárja az ajtót. Most így kezdődik...

Korszerű kereskedői érv:
— Tessék mondani, jól ég ez az olajkályha?
— Akár egy bosszúból felgyújtott autót!

Párbeszéd:
— Képzeld, tegnap a buszon azt hallottam, hogy állítólag a párhuzamosok a végtelenben találkoznak!
— Ugyan, biztos csak rémhír!...

Ha egy mammut megborotválkozik, attól még nem lesz belőle elefánt!

A híres londoni kőd legfőbb hátránya, hogy nem lehet belőle emléktárgyakat készíteni a turisták számára...

A hurrikánok nem azért kapnak női nevet, mert úgy törnek és zúznak, mint a nők, hanem mert olyan kiszámíthatatlanok...

Találószerű kérdések:
— Tudja mi a nosztalgia teteje?
— Mi?
— Amikor valaki „jóestet” helyett azt mondja, hogy „jó stét!”.

Kollégám írásait többször is elolvastam. Mivelhogy ő többször is megírja őket...

A diktátorok elvből nem kötnek életbiztosítást!

Minap a tel-avivi Tachana Merkazon

jártam. Az egyik helyen lényegesen drágább volt a falafel, mint másutt.

— Miért kerül ez olyan sokba? — kérdeztem az árust.

— Mert ez nem sztam falafel, hanem falafel de luxe!

Jó kifejezést hallottam a minap:
— A tenger egészen átázott a sok esőtől!...

A közeli Kupát Cholim gyógyszerterében rengetegen várakoznak. Az emberek ingerültek, veszeksznek, hogy ki a következő, stb. Valaki felsóhajt:

— Milyen kár, hogy pont ma nincs orvosstrájk. Akkor itt most nem kéne sorban állni!...

Ezennel bejelentem, hogy az egyik idei Nobel díj várományosa vagyok. Ugyanis felfedeztem a tüdőrák ellenszerét. Nos, a tüdőrák ellenszere a szivtrombózis! Hisz még egyetlen olyan esetről se hallottam, hogy valaki szivtrombózist kapott és azután az illető tüdőrákban halt volna meg...

Roppant imponál nekem, hogy annyit építkeznek Izraelben. Csak az nem tetszik, hogy a kelleténél több villát építenek és a kelleténél kevesebb bunkert...

Párbeszéd:
— Az önök országában, Bunenko elvtárs, 1976-ban a termelés csupán 0,2 százalékkal emelkedett, a betervezett 38 százalék helyett. Mit tettek, hogy 1977-ben ilyesmi ne fordulhasson elő?
— Felakasztottuk a Statisztikai Hivatal vezetőjét!

Hogy mi a jó humoreszk írásának titka? Nagyon egyszerű. A rossz humoreszketek ki kell dobni a szemétkosárba!...

EGY KUPICA BÖLCSESSÉG

Ne csapd a vekkerórát a falhoz, mielőtt rájöttél, miért ébresztett fel.

Az elismerés sajnos, olyan növény, amely főleg sírokon terem.

Egy bűnöző naplójából: „Alibim már volna, most már csak valami jó kis büntény kellene...”

Kemény elhatározású ember. Feladta a kísérletet, hogy abahagyja a dohányzást.

Az a baj, hogy fiatalnak érezzük magunkat, miközben nagyon gyorsan öregsünk.

ORVOSI TÖRTÉNET

A fogorvosnál ül a páciens. Miközben folyik a kezelés, az orvos irasztalanul szól a zsebrádió. Egy klasszikus zeneművet közvetítenek. Egyszer csak az orvos észreveszi, hogy a páciens szeméből patakzik a könny.

— Nagyon fáj? — kérdi tőle.

— Nem fáj egyáltalán, doktor ur.

— Akkor miért könnyezik?

— Nem is tudom. Mikor ezt a szonátát hallom, mindig könnyezem...

IMPORTVICC AZ ÁLLATVILÁGBOL

Rablótámadás egy ékszerüzletben. A rabló fegyverrel a kezében kényszeríti a tulajdonost, hogy minden értékese ékszert dobjon a zsákjába. Az egyik női aranyórára van a sor. A rabló ráordít a kereskedőre:

— Azonnal vegye le az ár-cédulát!

— Miért? — kérdi elhülve a kereskedő.

— Mert ajándék lesz...

FILOZÓFIA A MELLÉNYZSEBEN

Az érdemeidet nyugodtan emlegetheted. Ugyis elévülnek.

Némelyik előadót az autóbusz-sofőröz lehet hasonlítani, aki akkor is kiáltja az állomás nevet, ha senki sincs a kocsiában.

Mi az, hogy „összeálló pár”? Ilyenkor mindig azt gondolom, hogy a férfi horkol, az asszony süket.

A család azoknak jó, akik szeretik az érzelmek intézményszerűsítését.

Az a legtrikább eset, amikor egy nő eljut a logikus következtetés útjára.

ÜDÜLŐBEN TÖRTÉNT

Egy üdülőhelyen történetesen egészségtelen arányok alakultak ki a nők és a férfiak között. Négyezer annyi nő volt jelen, mint férfi. Ezzel magyarázható, hogy egy csinos, fiatal lány kénytelen volt beérni egy, a pápájánál is idősebb férfi társaságával.

A férfi napok alatt fülig beleszeretett a lányba. Egyszer, a mint éppen a sétány egyik padján üldögélték és a holdvilágnál sütkéreztek, így szólt ábrándosan a férfi:

— Csak azt nem tudom megérteni, hogy elhettem eddig Maga nélkül?

A lány okosan felelt:

— Én majd megmagyarázom. Vegyünk egy példát. Amikor 30 éves volt, én még nem is ítélem...

ASSZONYOK

Két asszony beszélget. Arról van szó, hogy milyen nehéz a dolgozó nőknek. Mikor hazamennek a hivatalból, még rengeteg a tennivaló a ház körül.

Az egyik asszony ezt mondja:

— Szörnyű. Képzeld, hazamegyek, ott tornyosul egy csomó edény. Elmosatlan. Aztán a vacsora még nyers. Meg kell főzni. Ki kell takarítani. Be kell vásárolni holnapra. A gyerekek üvöltöttek. Azt akarják, hogy segíts nekik megcsinálni a házi feladatot.

— És mit csinálsz ilyenkor?
— Ilyenkor mindig arra gondolok, mi lenne, ha betoppanna az anyósom. Ez a gondolat annyi energiát ad, hogy nekiállok, és mindent elvégzek egy óra alatt...

HIVATALI TÖRTÉNET

Az ügyfél látja, hogy a hivatal nehezen intézi az ügyét. Elhatározza, hogy más módszerhez folyamodik. Udvarolni kezd az osztályvezető csinos titkárnőjének.

— Nagyságos asszonyom — kezdi ravaszul —, nem mondják meg magának, mennyire hasonlít Elisabeth Taylorra?

— Nézze uram — szól hűvösen a titkárnő —, náfam ezzel a módszerrel semmire sem megy. És különben is vegye tudomásul, hogy én Sophia Lorenhez hasonlítok...

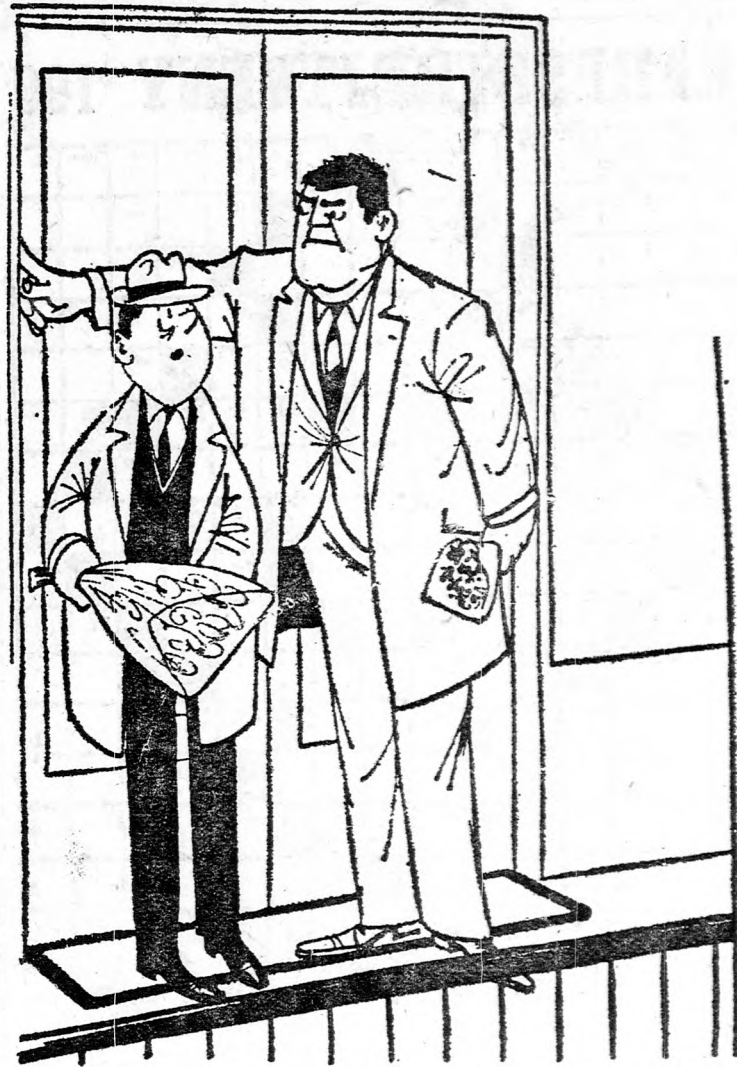
SZERELEM, 1977

A kislány már hazajött a randevuról, a szülők látják őt a fiújával az ablakból. Lent vannak a kapunál és bucsuzkodnak. Neadjisten, hogy a fiú végre elmenne. A papa lenéz az utcára a második emeleti ablakból és elég élesen kiált a fiúra:

— Mondja kedves fiatalember, maga itt akar aludni?

A fiu udvariasan visszakiabál:

— Köszönöm szépen a meghívást, de ebben az esetben egy telefonát, ha szabadna. Ugyanis haza kell telefonálnjak a szüleimnek, hogy ne várjanak...

— Az a gyanum, hogy jobb, ha későbbben térek vissza...

JÓ EMBER

Valaki pénzzavarba kerül. Segítségére van szükség. Gondolkodik és végül elhatározza, hogy egy ismerőshez fordul. Csak nem tudja, hogy alkalmas-e erre, ezért leinformálja. Az információ így hangzik:

— Az illető nagyon rossz ember. Olyan ember, aki sajnálja, hogy nincs pénze, amit megtagadhatna, ha valaki segítségért fordul hozzá...

ASSZONY A VOLÁN MÖGÖTT

Rossz hangulatban jön haza az asszony. A férje is mogorván fogadja:

— No, mi a baj, fiam?

— Nem tudom, egy kis baj történt a kocsival. Bevittem a garázsba.

— Mibe fog kerülni?

— Nem tudom. Előbb fel kell újra építeni a garázst...

UJ ÁLLÁS

Az új tisztviselőt behatítja az igazgató és „hegybeszédet” intéz hozzá:

— Hallgasson ide, kedves barátom. Én nem szeretem a szolgalelkű férfiakat. Ami a szívében, az a száján. Ha bármilyen mondanivalója van, ne fojtsa magába, hanem mondja meg nyíltan, még ha az állásába kerül is...

KIZÁRÓLAG LOGIKUSAN GONDOLKODÓK SZÁMÁRA

A nők egy része a férfiak számára, és a többi a nők ellen öltözködik.

Vannak az életben egészen furcsa dolgok. Például az, hogy a svájci sajt lyukacsos, holott inkább a francia sajtak lenen szüksége szellőző nyílásra.

A világ egyik legnehezebb dolga elmondani, hogy milyen is az a Sophia Loren, de úgy, hogy közben ne mutogassunk a kezünkkel.

Nagyon sok embernek csak halála után jut egy talpalatnyi hely ezen a földön.

Háromféle ember él a világon. Az első — akik eseményeket csinálnak. A második — akik eseményeket látnak. És a harmadik — akiknek fogalmuk sincs, mi történik a világon.

RUTH UZIEL

PARAPSZICHOLOGUSNÓ,
JÓSZÓLÓ-ÉS KÁVÉ
SEGÍTSÉGÉVEL

Beduin származású, ötödik generáció az országban. Különösen súlyos problémák megoldása. Ha tanácstalan lelki problémáit illetően, nincs önbizalma, házassági, családi béke problémái vannak, tanácsra van szüksége, élete bármely területén, forduljon még ma Ruth Uzielhez, akinek megbízható segítségével által már sokszáz férfi, nő és gyermek szabadult meg problémáitól és találta meg boldogságát.

SZOMBATON IS FOGAD.
Találkozás megbeszélése: Tel-Aviv,
telefon: 29 71 91

MEONOT MÁRGOÁ B. M.

RÁMÁT-GÁN, SÁRÉUT UTCA 14, TEL. 73 41 24-7

RÁMÁT-GÁN LEGMAGASABB HELYÉN
ELEGÁNS
ACCGOKHÁZA

- Napi 5 étkezés — kóser
- Diétás konyha
- Állandó orvosi személyzet (napi 24 órán át)
- Kedvező feltételek

Külön osztály lábadozóknak

Csillárok

50% engedmény

MIG A RAKTÁR TART

Nyitva szombat este is

NATANJA • SMILANSKY U. 12

Hölgyeim!

KIFOGÁSTALAN SZABÁSÚ ELEGÁNS SZOKNYA
BINDER KONFEKCIÓ
TEL-AVIV • Náchlát Benjámin utca 21, tel. 623081
RENDELÉSEKET MÉRÉST UTÁN VÁLLALUNK

WIZO HAIFA

1977 január 11-én, kedden, 5 órákor, a Moria 50 sz. alatt,

néhai

GÁCS TERI EMLÉKEST

A nagy zsidó asszony, az író, a költő, és az előadó életének és munkásságának méltatása.

Az emlékest résztvevői:

Dr. Buk Mirjam

Goldschmidt Judit

Dr. Jölesz Károly

főrrbbi

Szekulesz Olga

Weiszberger Magda

Welsch Bözsi

Kérjük valamennyi Haifa és környékbeli egyesület vezetőjét, tagjait, valamint néhai Gács Teri tisztelőit, minél nagyobb számban megjelenni az emlékestben.

J. K. HAN
szörmeüzlet
Tel-Aviv, Ben Jehuda 54
Tel. 286-701

«LEOPARD» BÖRKABÁTOK

Készen és rendelésre — Kabátok meghosszabbítása — Exkluzív modellek — Gyári árak
Tel-AVIV • HÁNEGEV 8
(Hásáron sarok, fácháná Merkazit, a a Chevrat Háchásmállal szemben)
Telefon: 26 56 71

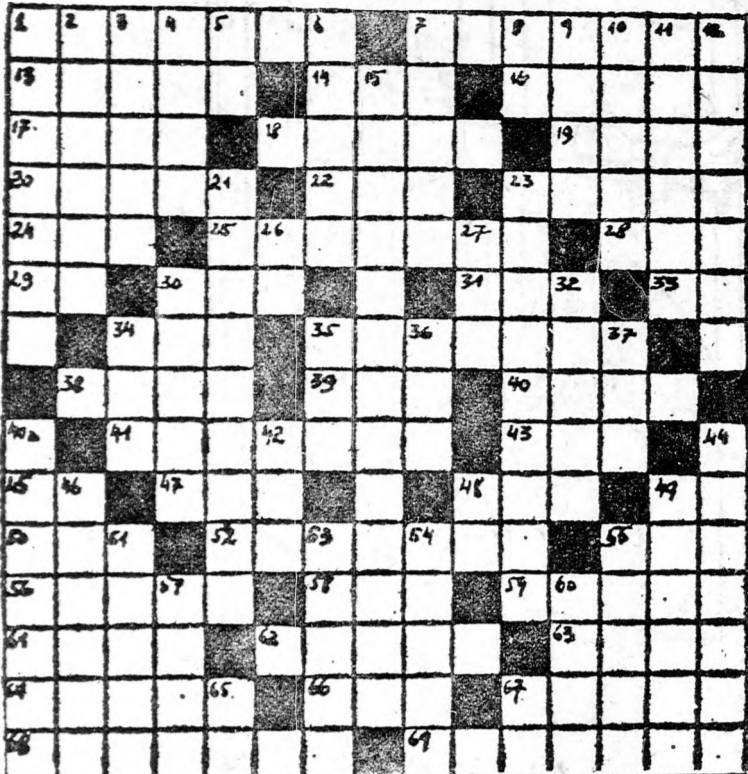
SZÓRAKOZTATÓ,
VIDÁM, ÖTLETES
Efrájim Kishon
100 új humoreszkie
HADASH

Nesz Ciona utca 4, Tel Aviv
(Járkon szállónál), Tel. 59684

NYARALÁSI AKCIÓ
A HOLT-TENGERI TÉLLEN
Félpénzió, kávé és sütemény 4-kor
150.— IL
+ értékeltbilet-adó
személyenként,
2 ágyas szobában

מיקו גלי דורר ים-המלח
Helyrendelés: I.A., Sd. Rothschild 66, telefon
625955, 615398. Szdom: tel. 057-90851-2-3-4
97848 — telex 5-294

KERESZTREJTVENY 190

Vizszintes: 1. A „Trubadur” ci- gányasszonya, 7. Férfi (tenor) fő szerep a „Parasztbecsületben”, 13. Becézett női név, 14. N. M. O., 16. Lakatok, 17. Betűpótlással: gerének volt, 19. Leves-féle, 20. Pözműté, 22. Pan betűi, — 23. Pénzbéli ellenszolgáltatást nyújt, 24. N. É. A., 25. Bizonyos helyen átmenetileg tartózkodó, ke resztül haladó, 28. Angol sőr, — 29. Néma ének, 30. Fizikiska, 31. Határtalan bú, 33. Fordított kettősbetű, 34. Nagyon öreg, — 35. „Magyaros” földesféle, — 38. Gyümölcs a fordítottja, 39. Idegen levegő, 40. IV. Károly hit- vesé, 41. Német gépkocsi-tervező mérnök, A Volkswagen „hipusit” tervezője, Ma autómárka is, 43. Békaporony, 45. Német RT, — 47. Latin ut, 48. Időhatározó név- utó, 49. Rag, 50. Lengyel ur, — 52. Kolónia, 55. Lendület, 56. USA állam, 58. Amerikai rádió társaság (. Victor), 59. Női név, 61. Visszaulat, 62. Ehető a gyümölcs, 63. Szédít, hiteget, — 64. Izraeli város, 66. A gond- kodás szerve, 67. A szerelmi köl- tészet muzsája a görög mytholó- giában, 68. Négyzet alapu gula, 69. Lethord. Függőleges: 1. Jelfogó berendé- zés a híradástechnikában, 2. Szír ti kecskék, 3. Idegen összetétel- ken felsőfokot jelent, 4. Dapnis és... 5. Német tojás, 6. 1956- ban közismerté vált burgenlandi falu az osztrák-magyar határ ausztriai oldalán, 7. Eletlen, — 8. Hangtalanul ráz, 9. Lónév, — 10. Hivatalos papírja, 11. Áradó tengermozgás, 12. Exotikus pen- gető hangszer, 15. A „Rigoletto” férfi (tenor) főszerepe, 21. Ene- kes madár, 23. Olasz operaszé- („Szerelemi bájtal”, stb), 26. Tisz telt Cim, 27. Csuk, 30. Orosz fo- lyó a fordítottja, 32. Héber férfi- név, 34. Az áramerősség mérték- egységének röv., 35. Fa-konzerv- való anyag, 36. Latin előjáró, — 37. Patina rész, 40a. Pl. az „Uj Kelet”, 42. Mond — angolul, — 44. Garantiált (zárt kockában ket- tősbetű), 46. Líbia diktátora, — 48. Csecsemőírás, 49. Mozgását alapjában gátoló, 57. Természetes — közismert idegen szóval, 53. Francia város Artois-ban, 54. Me zőkövési népviselet, képzőművé- szet, 55. A tengeri rákok egyik fajtája, 57. Izrael északi részén lecsapolt ingovány, Ma termé- szetvédelmi terület, 60. A „Dr. USA állam, 58. Amerikai rádió társaság (. Victor), 59. Női név, 61. Visszaulat, 62. Ehető a gyümölcs, 63. Szédít, hiteget, — 64. Izraeli város, 66. A gond- kodás szerve, 67. A szerelmi köl- tészet muzsája a görög mytholó- giában, 68. Négyzet alapu gula, 69. Lethord. Függőleges: 1. Jelfogó berendé- zés a híradástechnikában, 2. Szír ti kecskék, 3. Idegen összetétel- ken felsőfokot jelent, 4. Dapnis és... 5. Német tojás, 6. 1956- ban közismerté vált burgenlandi falu az osztrák-magyar határ ausztriai oldalán, 7. Eletlen, —

EGYMAS KÖZÖTT SZEMÉLYI HÍREK

Fehér György zineművész (Budapest — Johannesburg) — a néhai Fehér Árpád nagyváradi, majd budapesti hírlapíró fia — rövid izraeli látogatásra érkezett.

Jeruzsálemben, a Tel Talpiot teremben tartották meg Szá- rá Schönthal és Chorn Chájim esküvőjét. A menyasszony a Dunaszerdahely környékéről származó Schönthal Mose és Mancsi lánya, a vőlegény Chicagóból alijázott.

A natanjai Palace szállóban családi körben tartották meg Benedek Joél (Tibi) és Unger Noémi esküvőjét. A násznép szeretettel vette körül a fiatal párt és az örömszüloket, a Nagykárolyból elszármazott Benedek Rózsát és Jankót, illet- ve Unger Menáchemot.

Szombat este 8 órakor nyílik meg Tel Avivban, a Bét Lei- wikben: R. Dov Hoz 30. — az izraeli jiddis írók és újsá- írók kultúrközpontjának csarnokában — Stefan Alexander festőművész kiállítása.

A losonci származású művész évekkal ezelőtt Nordau-díjat kapott. Bruck Ezriel, Izrael prágai követségének volt tanácsosa és felesége kidus keretében ünnepeleik meg lányunokájuk, Jáél- Schwartz Joél és Bilha elsőszülött gyermekének megszületését.

SZINHAZ A FELESÉGEM VÖLEGÉNYE

A Thália színház együttesének előadása Ugy látszik, nem igaz, hogy a „Thália” együttes közönsége ragaszkodik az operethez. Akos Miklós vigjátékát is szívesen fogadta és tápsall jutalmazta. Szellemes társalgási vigjáték „A feleségem vőlegénye”, a- mely valóságos bonctani jelen- tésű produkál egy felbomló házasságról, de a nyílt színen kiderül, hogy elmarad a váló- per, mert a férj mégsem a sze- retőjét szereti, hanem a felesé- gét. Ehhez azonban szükség volt egy férfin, akinek az ass- zony iránt mutatott érdeklődé se felhevítette a férj erősen hiüben lévő szenvedélyét. Azért mulatságos a darab, mert a harmadik felvonásban kiderül, hogy az a bizonyos férfi csak szimlelte a feleség iránti érdeklődést. Szerepét ját- szott. Nős, három gyermek apa léteire vállalkozott a botanisálta hősszerelmes-szerepre, mert az asszony felkérte erre. Így akar- ták kiugratni a nyulat a bokor- ból. Teljes eredményel. A férj rájön, sőt rádöbben, hogy a szeretője nem való as- szonyának, nem szereti őt, el- lenben őszinte érzelmi alapja van a házasság fenntartásának. Mire eljutunk a harmadik fel- vonás végére, az történik, ami rendszert az életben is — győz az asszonyi ész a férfi- balgaság felett, s bár a feleség hangos szóval megállapítja, hogy minden férfi gazember, mégis boldogan omlik a férje karjába. Peér Emmi alakította a feleség szerepét — gazdaságosan bánt egy szerelmes asszony ez közeivel —, Reményi József férfias megjelenése és művé- szetének sokszínűsége garancia arra, hogy a jövőben is érde- mes műsorra tűzni egy-egy prózai darabot — Dör Éva rá- termetten formálta meg a csá- bitó színésznő lelkiismeretlen alakját —, Molnár Pál az ál- csábító figuráját elegánsan, íz- giv-érig vigjátéki színészként

WIZO — Natanja

Január 10-én, hétfőn este 8-kor DÁN OFRY előadása TEA EST keretében. Háziaszonyok: Godel Uci, Gottlieb Lea, Duchovny Blanka, Jaeger Zsanka, Klein Irén, Stein Panni, Weisz Gizi és Sehmann Eszter. Költséghozzájárulás 8.— IL.

Zenés Jiddis Színház

Nátán Gilboá bemutatja: Terry Gabor Monika Moldas és nagy szereplőgárda a zenés előadásban: A BISZL GLIK Á BISZL MÁZL Ma, péntek, 7.1 — 8.45 KIRJÁT-JAM — „Nican” Szombat, 8.1 — 6.30, 8.45 HAIFA — „Jachdáv” Kedd, 11.1 — 7.30 DIMONA — „Dimona” Szerda, 12.1 — 9.00 ÁSDOD — „Eszter” Csütörtök, 13.1 — 8.30 ÁRÁD — „Merkáz Kehilát”

A BNÉ HERZI KOZLEMENYEI

Jótékonyoelu Klubdelutánunkat a Hitachdut Oléj Hungáriával köz- zösen legközelebb 1977. január 9-én, vasárnap d. u. 4.30-tól kezd- ve tartjuk a Hájáronk 61 sz. alatt Kárttyát és römikövet kérjük min- denki hozzon magával! Háziaszonyok: Havas Hajnal és Mayer Helén.

BÉT HÁDIÉTA

Természetes tápanyagok fogyókúrázóknak, cukor-, szív-, koleszterol-, vérnyomás, székrekedési stb. zavarokban szenvedőknek. SZÁMOS TERMÉSZETES ÉS EGÉSZSÉGÜGYI KÉSZÍTMÉNY T.A., Allenby 27, udvarban, tel. 295783 Beszélünk jiddisül, németül, oroszul, lengyelül, stb.

SZOMBATI NAPTAR

5737. tévét 17 1977. január 7, PÉNTEK 5737. tévét 18 1977. január 8, SZOMBAT

Gyertyagyújtás

Jeruzsálem 4.14 Tel Aviv 4.32 Haifa 4.21 Béer Séva 4.32 Éjlát 4.35 SZOMBAT KIMENETELE Jeruzsálem 5.30 Tel Aviv 5.29 Haifa 5.31 Béer Séva 5.31 Éjlát 5.36

HETI SZAKASZ VAJCHI

Háftár: „VAJIKREHU JENÉJ DAVID” Királyok Könyve L. 2/1-től 12-ig bezaolag. Szombat délután: BORCHI NAFSI.

UGYELETS GYOGYSZERTARAK

TEL-AVIVBAN PÉNTEK Slomo Hámelech, rehov Slomo Hámelech 78, tel. 246461, Kikár Há- mediná, Hé 301jár 48, tel. 259046 SZOMBAT (nappal) Bugrasov, rehov Bugrasov 60, tel. 298889, Bárák, Jabotinsky 109, tel. 446682 SZOMBAT KIMENETELE UTAN: Dizenroff, rehov Dizenroff 132, tel. 223390, Jáni, Jehuda Hálevi 67, tel. 612474

HAIFAN PÉNTEK Mászadá, rehov Mászadá 30, tel. 662987 SZOMBAT Chánitá, rehov Chánitá 22, tel. 231905

BÁT-JAMBAN PÉNTEK Rámát Hánászi, Eli Kohen 1 SZOMBAT Balfour, rehov Balfour 90, tel. 883448

CHOLONBAN PÉNTEK dr. Chori, Szokolov 70, tel. 842433 SZOMBAT Aszuta, Trumpeldor 4, tel. 858197

RÁMÁT-GANBAN PÉNTEK Higie, Arlozorov 81, tel. 701489 SZOMBAT Talpiot, Aba Hillel 30, tel. 723554

HERZLIAN PÉNTEK Goldstein, Kikár De Salit, Harz- lia Pituch, tel. 932942. SZOMBAT Kineret, Weizmann 119, Kfar Szabá, tel. 052-33228

NATANJAN PÉNTEK Hámerkáz, Herzl 36, tel. 22739 SZOMBAT Trufa, Herzl 2, tel. 28656

BEER-SÉVAN PÉNTEK Rámám, Sikkun Dálet, merkáz

CHEDERA

ÉS KÖRNYEKE HOLNAP, szombat este 8.15, Hisztdrut-terem

A FELESÉGEM VÖLEGÉNYE

vigjáték 3 felvonásban AKOS MIKLÓS filmen, színpadon, nagy- sikerű műve. Humor. Pikantéria. Rendező: MOLNÁR PÁL Pénztár 6 órától nyitva.

PETACH-TIKVA Január 15, szombat este 8 órakor, Sárét-terem. Jegyélvétel Alíja könyv- tár, tel. 912755.

CHOLON Január 22, szombat este 8.15, Hisztdrut-terem. Jegyélvétel: Brüll József, tel. 845417.

VEGYEN RÉSZT kombinált utazásunkon, leszálított árakon AUSZTRÁLIABA és a TAVOLKELETRE CANAANTOURS T.A., Ben Jehuda 113, tel. 229125

REJIVÉNYPA... UJ KELET SZELVÉNY 190

PÉNTEK

15.00: GYORSABBAN, MA- GASABBRA, EROSEB- BEN — Sportműsor az ifjúságnak.

15.30: A SZOMBAT FOGA- DÁSA

17.32: Arab játékfilm

20.00: A SZOMBAT BEKÖ- SZÖNTESE — Jiszráél Ávráhámi és Dudu Zákáj közreműködésével.

20.20: HANGOS HETI HIRADÓ

21.20: „VALENTINO”. Film- dráma minden idők egyik legnagyobb filmszínésze, Rudolf Valentino életé- ről.

22.10: TALÁLKOZÁS az „Es- kol” mozgalom tagjaival.

23.50: Egy mondat a Szentírás- ból. HIREK.

ISKOLATÉVÉ

8.10: Matematika a 7. osztály- nak

8.35: Természetráaj a 6. osz- tálynak

9.05: Számtan a 5. osztálynak

9.25: Matematika a 8. osztály- nak

10.05: Állanpolgárság a 7. osz- tálynak

10.25: Biológia a 10. osztálynak

11.02: Balesetmegelőzés

11.10: Enekeljünk egy dalt

11.30: Az utolsó szalmaszál

12.10: Fizika a 8. osztálynak

12.30: Történelem

12.50: Biráskodjunk

14.00: Mire fel?

14.30: SZABADEGYETEM

SZOMBAT

18.02: RAJZFILMEK

18.30: UJÍTÁSOK ÉS TALÁ- MÁNYOK

20.00: A SZOMBAT KIMENE- TELE

20.30: MÁBÁT HIRMAGAZIN

21.00: SPORTHIRADÓ

22.00: „NICK CARTER” — Krimifilm, a főszerepben: Shelly Winters. 1977. január 7, péntek, 5737. tévét 17.

ALLANDO MORSZAMOK L MUSOR (ALEF)

Hírek: 7.00, 10.00, 12.00, 14.00, 6.00, 18.00, 22.00 és 24.00 órakor Könyv: héber nyelv: 11.30 Óleknak naponta 18.45—20.45-ig Egy perc héber nyelv: 18.00 Könyvszemle: 15.55. Mezógáz- dáknak: 17.55. A magyar adás minden szombat este 18.45-kor

II. MUSOR (BET)

Hírek minden órában reggei 6.00-tól éjjeli 1.00 óráig. Hangos híradó a 7.00, 13.00 és 19.00 órai hírek után. Lapszemle a 7.00, 11.00 és 14.00 órai hírek után III. MUSOR (GIMEL) (320-sz. középhullám)

Könyv: zene és slágerek 6.00- tól éjfélig. — Hírek óránként. — Szombaton: 7.00 órától éjfélig A HADSEREG RÁDIOJA

Óránként hírszolgálat a nap 24 órájában, valamint hírmaga- zin 8.00-tól 9.00 óráig, 17.10-től 18.00-ig és 23.45-től 24.00 óráig.

A RÁDIOHATÓSÁG DOL- GOZÓNAK SZANKCIONJA MIATT. SAINALÁTOJKA- RA NEM KÖZÖLHETJÜK A RÉSZLETES MÜSORT.

A HADSEREG RÁDIOJA

9.05: Reggeli üdvözlések, 10.05: Kedvelt lemezek, 12.05: Sofő- rőknek, 14.05: Slágerparádé, — 16.05: A sajtóról, 17.05: Kultú- ráis magazin, — 18.05: Hangos heti híradó, 19.05: Szülföldem dalai, 20.05: Visszaemlékezés, 21.05: Jiddis dalok, 22.05: Ki- váságműsor, 23.05-től reggel 6 óráig maratoni izraeli rock-zene, 1977. január 8, szombat 5737. tévét 18.

A HADSEREG RÁDIOJA

8.05: Szendvics, 9.05: Csodás dalok, 11.05: Hangjáték, 13.05: Interjú Chájim Topollal, 14.05: Egy kedvelt együttes, 15.05: Ré- gi dalok, 16.05: Szombat dél- után Záhárisz Chárifájjal, 17.05: A hét műsra, 18.05: Az izraeli UNO-küldetés, — 19.05: Didi Menuszsi a mikrofon előtt, 20.05: Párlenetek, 21.05: Hagyomá- nyok, 22.05: Pop-zene, — 0.05: Éjjeli madarak, 2.05: Tarka mű- sor reggel 6 óráig.

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MÜSORA

ELOADÁSOK KEZDETE 4.30 — 7.15 — 9.30 ALLENYBÓ: Dr. Zsivágó BEN JEHUDA: Entebbei gyö- zelem

CÁFON: Házaspárok CINEMA 1: Cánáni-család CINEMA 2: Chabrol-filmek CHEN: Entebbei akció DEKEL: Barry Lyndon DRIVE IN: (1) Csin-Csin (2, 3) Borsalino Kft.

ESZTER: Feltételez házasság GÁT: Lenni vagy nem lenni GORDON: Katharina Blum el- vesztett tisztessége

HOD: Az Isten revolvère LIMOR: Kislány a fasorvégi házról

MÁTMD: Svéd lány élete MAKSZIM: Hogy készül a pornofilm

MERKÁZ: Női karate-film MOGRÁBI: Öt detektív az utó- étel

OFIR: Egy oktatódn gyónása ORLI: A tengerész, aki vissza- tért

PARIS: A buborék PEÉR: A régi puská ROYAL: Férfi és nő

STUDIO: Zsebpenz TAMÁR: A versenyfutás vágya TCHÉLET: Jiditá mitn fidi!

TEL-AVIV: Haragos küzdelem ZOHÁR: Titkos házasság

Meghalt Kapitány Anni

New Yorkból kaptuk a hírt, hogy Kapitány Anni, az ismert névű énekesnő, néhány nappal ezelőtt szívroham következté- ben hirtelen elhunyt. A népszé- rű művésznő két évtizede élt Amerikában.

Kapitány Anni a múltban né- hány hetet Izraelben töltött és nagy sikerrel lépett fel a Gáti Dezső által rendezett koncerte- ken. Akkor néhány héber szá- mot is megtanult, azokat mind- végig énekelte.

פרס

שום קונצים, טריקים וקומבינציות אינם יכולים להשתוות לעצמתו המהממת ולמספר קוראיו העצום של **לוח 8-לוח מעריב**. הנה העובדות:

רגב מרחוב שרת 4 בבתיים ורחל לוימן מרחוב שלמה בניוסף 6/5 קיבלה לטיפולה את התינוקת בת חצי שנה.

כל אלה אינם סיפורי מעשיות, טריקים, קונצים וקומבינציות: אלה הן עובדות מעטות מרבות, המוכיחות את יעילותו האדירה של „לוח 8 — לוח מעריב”. אלה הם אנשים ממש ועיסקות ממש, אחדים מתוך כ-10,000 האנשים שמצאו בשבוע זה את מבוקשם ב„לוח 8 — לוח מעריב” לשביעות רצונם. שום מכשיר פירסומי אחר בישראל אינו יכול להוכיח תוצאות דומות, כי שום מכשיר פירסומי אחר בישראל אינו מתקרב להיקף ולמיגוון של תפוצת „לוח 8 — לוח מעריב”.

שלו לליפה רובינשטיין מרחוב מרדב הקסמים 48 יהוד — אחד מ-15 המעוניינים שהודרו לפנות. גאולה אליה מרחוב שמעוני 20 רחובות היתה מעוניינת בקלינט במצב טוב ומצאה את מבוקשה במודעת „לוח 8 — לוח מעריב” שפירסמה משפחת ברכה מרחוב היסעור 7, נווה רום, רמת השרון.

י. ט. מגבעתיים (שמו אינו מתפרסם, כי הוא מעוניין בסודיות העיסקה) פירסם מודעה ב„לוח 8 — לוח מעריב” למכירת דירה — ו-70 מעוניינים מיהרו לפנות אליו. אחד מהם קנה „עלייתם על הגלגל”, הוא כותב, „וכל הכבוד: אמצעי מצויין לפירסום: חוסך זמן, טירדה וכסף”.

כ-90 מטפלות נענו למודעתו של עופר

המשפטן יונתן לבני, מפעילי הגנת הצרכן בישראל, רחוב קרן-היסוד 36 ירושלים, פירסם ביום 1/31.12.76 מודעה ב„לוח 8 — לוח מעריב” למכירת הפגז 204 שלו. פנו 45 מעוניינים והפגז נמכר מייד ל„מרכז לנוער וספורט” ביער ירושלים.

20 פקידות בעלות ידע בהנדסה נענו מייד למודעתו של יצחק סידני מרחוב בצלאל 9 בתל-אביב וזכתה בגיבוי יעל מלישבסקי מסימטת מצדה 4 גבעתיים.

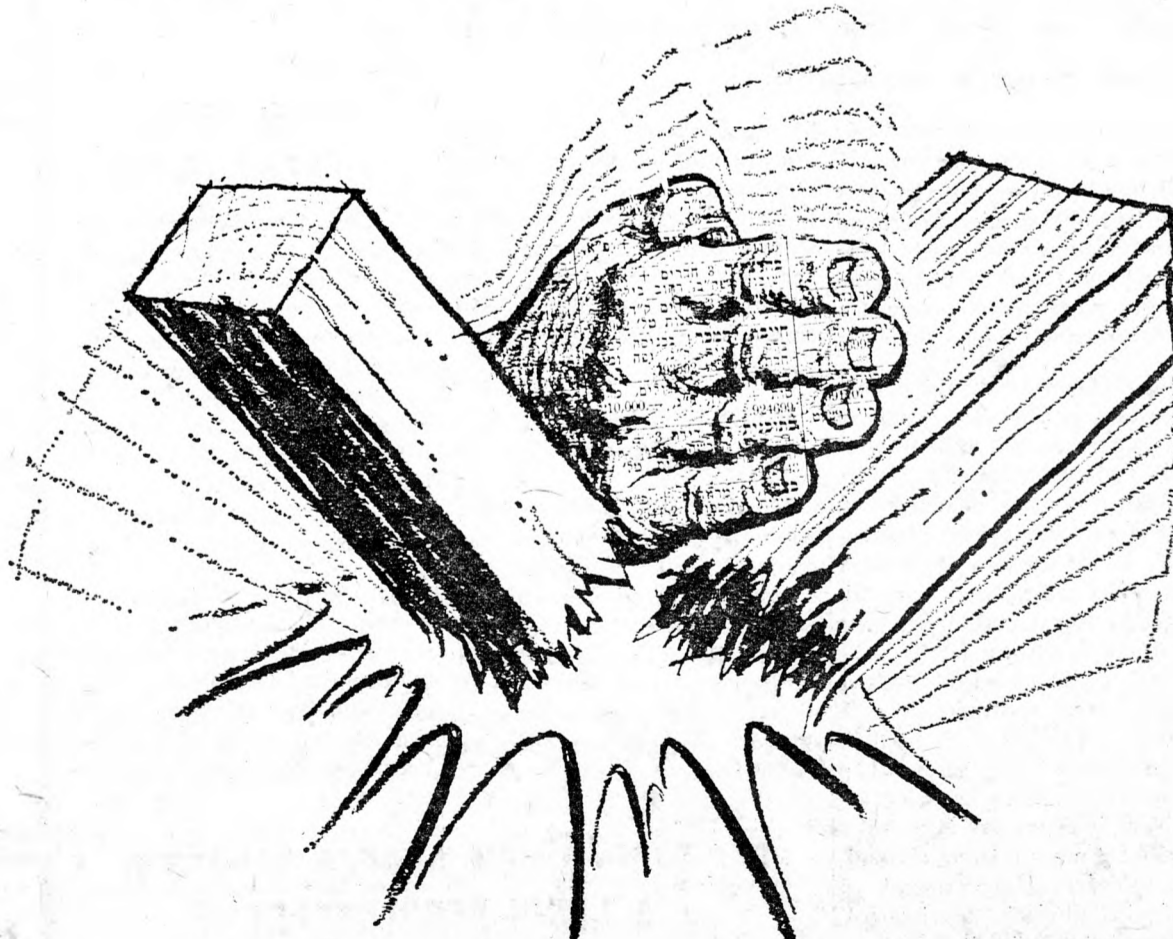
אסף שפר מרח' מיכאל 50 בכפר-ביאליק רצה למכור גורים של כלב רועים גרמני — גזעים עם תעודות. 15 מעוניינים נענו מייד למודעתו ב„לוח 8 — לוח מעריב” והגורים נמכרו, בין השאר, להאשם חיטוב מכפר מרר שבגליל.

מנחם בכר משכונת נאות יהודית, רחוב מעלות 3, חולון, קרא מודעה ב„לוח 8 — לוח מעריב” וכתוצאה מכך קיבל עבודה ב„יהלומי זוהר”, רחוב היצירה 22, רמת-גן. „תודות לכם מצאתי מקום עבודה חדש וטוב יותר ודומני שכבר עתה זה כמו פרס בשבילי. אני מאחל לכם הצלחה ואמליץ לפני חברים ומכרים לפרסם וגם לחפש ב„לוח 8 — לוח מעריב”, הוא כותב.

אירמה רובד החיפאית היא קוראת קבועה של „ויאצה נוסטרה” ושם נתקלה במודעה של „לוח 8 — לוח מעריב” בדבר מרכזית הדרושה לבית-הספר הריאלי. היא פנתה „והתקבלתי תודות למודעה הנגיל, למרות הסתייגותי בהתחלה מפירסום „לוח 8 — לוח מעריב”, כי ראיתי בו מין פלישה לעיתון האהוב עלי”.

מרק בויס מרחוב בר-אילן 37 רעננה הציג למכירה ב„לוח 8 — לוח מעריב” את הרנו 4 שלו — ומתוך 20 הפונים קנה את המכונית מנחם שפירא, איש כור מהשבים. להצלחה דומה זכה מאיר רוטמן מרחוב מרגלית 23 חיפה, שמכר את המיניבוס שלו למשה זיו מרחוב איינשטיין 45.

כך גם מכר גבריאל מנקה מרחוב הנביאים 397/14 בתיים את פסנתר ה„אוקריינה”

מבצע

מזל וברכה

פרס שבועי במזומן

5000 ₪

כדי לשפר ולשכלל את „לוח 8 — לוח מעריב” אנו מקיימים סקר על שימושי „לוח” אתה, המפרסם בלוח או הקורא בו, מתבקש לעזור ובתמורה לעזרתך האדיבה, תוכל לזכות מדי שבוע בפרס 5,000 ₪ במזומן.

מה עדיף לעשות?

דבר פשוט מאד: אם גמרת עיסקה באמצעות „לוח 8 — לוח מעריב” — תן לנו לדעת על כך.

אין הבדל אם אתה היית מפרסם המודעה או הקורא שלה — בשני המקרים תוכל לזכות בפרס השבועי המובטח, בתנאי שמצוייה בידך הוכחה כי העיסקה שאתה מדווח עליה אמנם בוצעה (שטר מכר, חוזה, קבלה או כל הוכחה סבירה אחרת).

טופס ההשתתפות מתפרסם היום בעמוד 45.

מלא אותו כהלכה, גזור ושלח לת.ד. 20211 תל-אביב ותשתף בהגרלה השבועית. תוכל לשלוח טפסים נוספים, אם תעשה עיסקות נוספות, וסיכויך גדלים בהתאם.

תודתנו הכנה נתונה לך על שיתוף הפעולה.

לוח 8-לוח מעריב

הלוח הנפוץ ביותר במדינה - כל מודעה מתפרסמת ב'8 העיתונים

ÚJ TELEPÜLÉSEK — BIZTONSÁGOS HATÁRAINK ZÁLOGAI

A hatnapos háború óta 112, a jom kipurí háború óta 51 új település létesült az országban — A Náchál által alapított Micpe Sálém polgári település lett

Jicchák Rábin miniszterelnök tegnap a Micpe Sálém Náchál-település állandó polgári településsé válása alkalmából rendezett ünnepségen megtartott beszédében elmondta, hogy a hatnapos háború óta 112 új település létesült, ebből 36 a „zöld vonalon” belül, 76 pedig azon kívül.

„Ezek a települések kibővítik a határokat, növelik az ország biztonságát és megalapozzák köztársaságunk védelmét határokkal kapcsolatban” — hangoztatta a miniszterelnök.

A polgári és katonai hatóságok által közösen rendezett szertartást a Holt-tenger felé nyugatra húzódó hegyláncban, Ejn-Gedi körzetében tartották. Az új, polgári települések fiatalok, és az Ichud Hákvucot Véhákibucim szervezet kibucából kerültek ki.

„Epp a nehéz időkben, amikor súlyos problémák merülnek fel, erősödik Izrael népe és letelepülést létesít azon a helyen, ahol a múlt dicsősége és a jövő ígérete találkozik. Micpe Sálém — folytatta a miniszterelnök — régi települési hagyomány megszakítás nélküli folytatása. A jom kipurí háború óta 51 új település létesült és ez a lendület folytatódik.”

„A kormány által meghatározott települési politika célja, hogy megerősítse a konfrontációs vonalat a Golán, Jordán, Ofira vonal mentén, valamint Jeruzsálemet és a Chevron hegységet és biztosítsa

körzet parancsnoka is, továbbá egy kisfiú üdvözölte az új települést. Amosz Gánor Támár körzeti tanács főnöke és mások.

Micpe Sálémet 1970-ben létesítették. Nevét dr. Nátán Sálémről, az ismert jeruzsálemi pedagógus-Kfár Giládi szülőte olvasta fel. A szomszédos Ejn Gedi nevét is megkapta.

Az alapítási okmányt az új települők egyike, Ráchel Premont, Kfár Giládi szülőte olvasta fel. A szomszédos Ejn Gedi nevét is megkapta.

Muammer Gádafi ezredes, libiai diktátor a közel-múltban interjút adott C. L. Sulzberger, a New York Times világhírű politikai hírmagyarozójának, akit mezitláb, egy sátorban fogadott.

A libiai uralkodó, akitől Ánuár Szádát egyiptomi elnök több alkalommal kerekben megmondta, hogy elmebeteg és nem beszámítható, így fogadta a New York Times főmunkatársát.

„Számomra, mint látja, ez a legmegfelelőbb légkör. Így, itt a sátorban, távol a város zajától és a gépek, a modern élet zűrzavarától, jobban tudom átadni magam gondolataimnak...”

Gádafi, aki kék jeans nadrágot, szvettert és sötét kabátot viselt, elmagyarázta még Sulzbergernek, hogy a sorsoradalmárnak szánta őt.

„Már gyermekkoromban forradalmi módon gondolkodtam és ennek megfelelően alakítottam ki jövőbeni életemet. A katonai akadémia is csak azért iratkoztam be, hogy forradalmárrá váljak és nem azért, hogy hivatalos katonatiszt legyem belőlem.”

George Marchais példátlan kirohanása: »A francia kommunisták nem hódolnak be moszkvai diktátumnak!«

A szovjet blokk újságírói bojkottálták a francia Kommunista Párt főtítkárnak sajtófogadását — „Nem titok, hogy nézeteltérések és viszályok vannak közöttünk”

Párizs (UPI). — Georges Marchais a francia kommunista párt főtítkára tegnap sajtófogadást tartott, amelyen nyíltan elítélte a Szovjetunióban mutatkozó politikai elnyomást. A főtítkárnak hangoztatta, hogy nem fog behódolni semmiféle moszkvai nyomásnak a francia kommunisták önálló valóztatását illetően.

Megfigyelők rámutatnak arra, hogy Marchais tegnapi nyilatkozata az egyik legélesebb kirohanás, amely valaha is elhangzott nyilvánosan a francia kommunista vezetők részéről Moszkva ellen. Egy évvel ezelőtt a franciaországi kommunista párt bejelentette, hogy nem tekinti többé megfélemlíthetetlen irányelvnek és

politikai célkitűzésnek a proletár diktatúra moszkvai ideológiáját. Ezekután került sor Georges Marchais legutóbbi megjegyzésére, miszerint Vladimir Bukovszki kicserélése Louis Corvalan chilei kommunista pártvezérrel „szégyenletes és siralmas ügylet volt”.

Moszkvában az utóbbi napokban élesen bírálták ezt a megjegyzést és erre reagált tegnap Marchais, amikor kijelentette: „Teljes mértékben kitarok mindamellát, amit ebben az ügyben mondtam. Különböző is a Kremlnek meg kell értenie, hogy nem változtattunk irányítást csak azért, mert ez Moszkvának nem tesz jó.”

Amikor az újságírók megjegyezték, hogy a szovjet és cseh szavak sajtótermékek is bírálták kijelentését a fogolycserével kapcsolatban, Marchais így felelt: „Nem értek oroszul és csehül... Egyébként nincs értelme eltussolni a valóságot, hogy nemcsak véleménykülönbségek, de viszályok is vannak közöttünk.”

Marchais, akinek sajtófogadását a kelet-európai szovjet tömb államaiból Párizsba akkreditált újságírók egyenesen bojkottálták, megjegyezte még, hogy pártja maradéktalanul támogatja annak a

francia filmnek a vetítését, amely azt mutatja be, milyen kínzásokon mentek keresztül ártatlan emberek és kommunista vezetők a szovjet tömbben az ötvenes években, ahol — amint a film azt is mutatja — számos hűséges párt-embert ok nélkül kivégeztek.

BARSÁJ ELHAGYTA A SZOVJETUNIÓT
Moszkva (IFP). — Rudolf Barsaj, a legismertebb szovjet karatemterek egyike, tegnap elhagyta a Szovjetuniót, miután megkapta a kiutazási engedélyt Izraelbe. Az 53 éves Barsaj, aki hegedűsként kezdte pályafutását, 1955-ben alapította meg a moszkvai Kamarazsenekart, melynek mostanáig vezetője volt.

Olé-család nem akarja elhagyni a luddi repülőteret
Kizárólag Luddon, vagy Rámlén hajlandók lakást elfoglalni — „Inkább vigyenek vissza bennünket a Szovjetunióba”

Egy kilenctagú szovjetunióból érkezett olé-család nem hajlandó elhagyni a luddi repülőter kilitihavatalát, amíg nem biztosítanak számára két lakást Luddon, vagy Rámlén, rokonuk szomszédágában. A család hétfőn Bécsben keresztül érkezett Bucharából.

Miután az olék itteni rokonaikkal találkozott, visszatért a kilitihavatalba és hangoztatták, hogy egyik rokonuk Rámlén, a másik pedig Luddon lakik és ők is közelebb akarnak élni. „Ha nem kaphatunk ezeken a helyeken lakásokat, jobb, ha visszaviszünk a Szovjetunióba. Bécsben azt mondták nekünk, hogy a családtagok közelében kaphatunk lakásokat.”

Abie »békehajója« nem jutott be Akabába

A jordániai hatóságok nem adták meg az engedélyt

Abie Nátánnak sikerült áthaladni a Szezi Csatornán, de eredetileg nem volt szándéka, hogy jóakarata jelül — többek között — ajánldékot szét ki az akabai gyerekek között.

Abie úgy tervezte, hogy akabai látogatása fejezi be egyéni „békeutját”, melynek keretében, mint ismeretes, a Szezi Csatornán keresztül haladva Ejlába érkezett.

Kétnapi éjjeli tartózkodás után tegnap délelőtt tíz órakor indult Akabába, hogy „békelátogatást” tegyen a jordániai városban. Az volt a szándéka, hogy jóakarata jelül — többek között — ajánldékot szét ki az akabai gyerekek között.

Amikor az akabai kikötő közelébe érkezett rádióösszeköttetést létesített a jordániai kikötővel. A tulsó oldalról azonban azt választották neki, hogy nem engedélyezik a békehajó befutását az akabai kikötőbe.

Abie, aki az egyetlen izraeli állampolgár a hajó legénysége között, azt mondta, hajlandó lesz állni a hajóról, ha ez az akadály, de engedélyezzék a hajó befutását az akabai kikötőbe — nélküli.

A jordániaiak azonban nem mutattak hajlandóságot semmiféle eredményre és negyedik napkor egyértelmű figyelmeztetést írtak a békehajóhoz: „A hajó jordániai felségvizeken tartózkodik. Felkérjük a hajót, hogy saját érdekében hagyja el felségvizeinket, mert a hajó legénységét terhel minden károsodás, amely esetleg a hajót éri.”

Időközben a jordániai kikötőből kifutott egy őrnaszád.

Abie számára nem maradt más választás, mint elhagyni a jordániai felségvizeket. Déli irányba távozott azzal a céllal, hogy a Szezi Csatornán újra keresztülhaladva jut el a hajó házikikötőjébe, Ásdodba.

KIMCHI TAGADJA A VÁDAKAT
Az ügyesség kéri a tárgyalás mielőbbi megtartását — A normális munkamenet szerint csak egy év múlva kerülne sor a perre

Méir Kimchi, a Kupát Cholim felfüggesztett számvevője tegnap a tel-avivi törvényszéken tagadta, hogy megvesztegetést fogadott el a Juvál biztosítótársaságtól.

Az ügyész azt kérte Dov Levin járásbírótól, hogy mielőbb tartás meg a tárgyalást, tekintettel a probléma közügyekkel kapcsolatos jellegére. A védelem ellenzi a kérelmet. A bíróságnak meg kell határoznia, hogy a vádhatóság hivatalos kérelemmel fordulhat a törvényszéki elnökhöz.

Az ITIM tudósítója ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a normális törvényszéki munkamenet szerint a Kimchi tárgyalására egy év múlva kerülne sor. Ha az illetékesek úgy határoznak, hogy előbb kezdik meg a tárgyalást, úgy ez februárban vagy márciusban lehet esedékes.

A vádirat megállapítja, hogy Méir Kimchi 1973 január 1-től kezdve letartóztatásig a Kupát Cholim számvevője volt. A Kupát Cholim 1973-ban biztosította alkalmazását a Juvál biztosító társaságnál évi 180-260 ezer fontos biztosítási összeg ellenében. Jigál Levanon, a biztosító társaság igazgatója panaszt tett Kimchinél, hogy késik a biztosítási díjak befizetése. Kimchi hajlandó volt meggyorsítani a befizetést, ennek ellenében azonban azt kérte Levanontól, hogy fizessen 5600 fontot a „Hámrahát hamoderni” nevű, Tel-Aviv, Allenby utca 17 szám alatti levő asztalosüzemnek az ő (Kimchi) számlájára.

Kimchi azt követelte az asztalosüzem tulajdonosától, hogy fiktív számlát állítson ki, mely szerint irodabutort szállított a biztosító társaságnak. Ez megtörtént, s a biztosító társaság kifizette az összeget. A vádirat szerint ez kimeríti a megvesztegetés fogalmát.

A védelem hangoztatta, hogy nem ismeri be a vádpontokat és érveit a tárgyalás során fogja felsorakoztatni.

Ismét Begin a Chérut elnöke
A Chérut pártkongresszusának záróülésén — amely szerda délután 5 órától csütörtök déli 12 óráig 19 órán keresztül egyhuzamban folyt — megváltoztatták az új 585 tagú központi bizottságot, amelynek feladata lesz megválasztani a párt képviselőjelöltjeit. Ezt megelőzőleg — ezalkalommal tizenkettőszáz — ismét Menáchem Begint választották a mozgalom elnökévé.

A záróülés — mint jelentették — számos határozatot hozott, így többek között, hogy a párt elvet mindenfajta tárgyalást a PFSz megbízottával, minthogy a PFSz nem nemzeti felszabadító mozgalom, hanem gyilkos terrorszervezet.

Olé-család nem akarja elhagyni a luddi repülőteret
Kizárólag Luddon, vagy Rámlén hajlandók lakást elfoglalni — „Inkább vigyenek vissza bennünket a Szovjetunióba”

Egy kilenctagú szovjetunióból érkezett olé-család nem hajlandó elhagyni a luddi repülőter kilitihavatalát, amíg nem biztosítanak számára két lakást Luddon, vagy Rámlén, rokonuk szomszédágában. A család hétfőn Bécsben keresztül érkezett Bucharából.

Miután az olék itteni rokonaikkal találkozott, visszatért a kilitihavatalba és hangoztatták, hogy egyik rokonuk Rámlén, a másik pedig Luddon lakik és ők is közelebb akarnak élni. „Ha nem kaphatunk ezeken a helyeken lakásokat, jobb, ha visszaviszünk a Szovjetunióba. Bécsben azt mondták nekünk, hogy a családtagok közelében kaphatunk lakásokat.”

GÖRÖGKELETI KARÁCSONY BÉT LECHEMBEN

A görögkeleti egyház most ünnepelel karácsonyt. Az ünnepségek tegnap Bét Lechemben Benedictus patriárka hagyományos bevonulásával kezdődtek. A patriárka és kísérete a jeruzsálemi Jaffa kaputól indult el Bét Lechem irányába. A város bejáratánál a körzet arab vezetői, valamint a judeai körzet rendőrpáncsnoka, Ávráham Saliél, továbbá Bét Lechem katonai parancsnoka, Sáb-táj Brill alezredes fogadta a menetet.

A rendőrség és a katonai parancsnokság gondoskodott a hóeltakarításáról, hogy zavartalanul tegye a forgalmat a vendégek számára. A várost fellobogózták

és az utcákon kivilágított karácsonyfákat helyeztek el.

George Marchais példátlan kirohanása: »A francia kommunisták nem hódolnak be moszkvai diktátumnak!«

A szovjet blokk újságírói bojkottálták a francia Kommunista Párt főtítkárnak sajtófogadását — „Nem titok, hogy nézeteltérések és viszályok vannak közöttünk”

Párizs (UPI). — Georges Marchais a francia kommunista párt főtítkára tegnap sajtófogadást tartott, amelyen nyíltan elítélte a Szovjetunióban mutatkozó politikai elnyomást. A főtítkárnak hangoztatta, hogy nem fog behódolni semmiféle moszkvai nyomásnak a francia kommunisták önálló valóztatását illetően.

Megfigyelők rámutatnak arra, hogy Marchais tegnapi nyilatkozata az egyik legélesebb kirohanás, amely valaha is elhangzott nyilvánosan a francia kommunista vezetők részéről Moszkva ellen. Egy évvel ezelőtt a franciaországi kommunista párt bejelentette, hogy nem tekinti többé megfélemlíthetetlen irányelvnek és

politikai célkitűzésnek a proletár diktatúra moszkvai ideológiáját. Ezekután került sor Georges Marchais legutóbbi megjegyzésére, miszerint Vladimir Bukovszki kicserélése Louis Corvalan chilei kommunista pártvezérrel „szégyenletes és siralmas ügylet volt”.

Moszkvában az utóbbi napokban élesen bírálták ezt a megjegyzést és erre reagált tegnap Marchais, amikor kijelentette: „Teljes mértékben kitarok mindamellát, amit ebben az ügyben mondtam. Különböző is a Kremlnek meg kell értenie, hogy nem változtattunk irányítást csak azért, mert ez Moszkvának nem tesz jó.”

Amikor az újságírók megjegyezték, hogy a szovjet és cseh szavak sajtótermékek is bírálták kijelentését a fogolycserével kapcsolatban, Marchais így felelt: „Nem értek oroszul és csehül... Egyébként nincs értelme eltussolni a valóságot, hogy nemcsak véleménykülönbségek, de viszályok is vannak közöttünk.”

Marchais, akinek sajtófogadását a kelet-európai szovjet tömb államaiból Párizsba akkreditált újságírók egyenesen bojkottálták, megjegyezte még, hogy pártja maradéktalanul támogatja annak a

francia filmnek a vetítését, amely azt mutatja be, milyen kínzásokon mentek keresztül ártatlan emberek és kommunista vezetők a szovjet tömbben az ötvenes években, ahol — amint a film azt is mutatja — számos hűséges párt-embert ok nélkül kivégeztek.

BARSÁJ ELHAGYTA A SZOVJETUNIÓT
Moszkva (IFP). — Rudolf Barsaj, a legismertebb szovjet karatemterek egyike, tegnap elhagyta a Szovjetuniót, miután megkapta a kiutazási engedélyt Izraelbe. Az 53 éves Barsaj, aki hegedűsként kezdte pályafutását, 1955-ben alapította meg a moszkvai Kamarazsenekart, melynek mostanáig vezetője volt.

Olé-család nem akarja elhagyni a luddi repülőteret
Kizárólag Luddon, vagy Rámlén hajlandók lakást elfoglalni — „Inkább vigyenek vissza bennünket a Szovjetunióba”

Egy kilenctagú szovjetunióból érkezett olé-család nem hajlandó elhagyni a luddi repülőter kilitihavatalát, amíg nem biztosítanak számára két lakást Luddon, vagy Rámlén, rokonuk szomszédágában. A család hétfőn Bécsben keresztül érkezett Bucharából.

Szakmai kongresszus
Dzsakarta (Reuters). — Indonézia zsebtolvajai Nyugat-Jáva egyik elegáns szállodájának diszertében tartották a távolkeleti ország zsebtolvajainak első országos konferenciáját.

A jelentés szerint a kongresszuson megjelentek a szakma „kiválóságai” Indonézia különböző részeiről, hogy megtanácskozzák a legmegfelelőbb „stratégiai módszereket” a zsebtolvajlás tökéletesítésére az 1977-es esztendőben.

A MIFÁL HÁPÁJISZ SORSOLÁSA
A Mifál Hápájisz tegnap, 1/77 számú sorsolásán, a következő nyereményeket húzták ki:

- 500 ezer font: 346996
- 100 ezer font: 657431
- 50 ezer font: 573418
- 10 ezer font: 317883, 320626
- 5 ezer font: 711584 672639 672130 646695 399233 327517 213751 176889 118184 032457.

Az alábbi végződésű sorsjegyek a következő összegeket nyerték:

- 1000 font: 81804 77013 59819 45364 43580 30869 30595 25719 15786
- 500 font: 99777 98986 74763 73701 68674 59814 59336 54767 40550 18545.
- 200 font: 9698 3084 0186

ALAPÍTÓ
170 A
HILLEL
»BE
A korm
Slomo
két héber
számára
hogy mit
tanácsosa
gyilkossá
ban foga
latkozt
A ren
közö ny
ki, hogy
vádi eljá
Hillel k
ség „Hef
de Ofen-
szemontj
Mindenes
az ügyben
tanácsosa
irányelvei
nácsoz ill
képp érte
felelős ut
azonban,
gálai fol
mikor az
hiszen el
egyenülj
hat tény
hangoztat
ter.
A továb
cáfolta,
ajánlottá
legyen k
A telev
désére v
gyezte,
ból Ráb
beszédéb
Ofer mi
Herz
New
zog, Izr
hét kö
Waldhe
lálkozó
nik és
február
keleti ú
Valós
UNO-fő
vezet, c
maszku
tatja ú
rutot is
heim az
genfi k
vége el
Lusa
— A
Front
nap m
ciájuka
megbes
da zar
rere, c
ra Ma
tovább
magas
részt.
A